glas gospodarstva
oktober-november 2019

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Vrh slovenskega gospodarstva 2019

SLOVENIJA GRE NAPREJ

10

14 **Inovacije so kot srečke za zmage v prihodnosti**
Dan inovativnosti 2019

26 **Vsi se strinjamo, da moramo poskrbeti za odpadke … A ne pri nas doma**
Intervju z ministrom Simonom Zajcem

68 **Preveč znanja ostane na nivoju laboratorijskih raziskav**
SRIP MATPRO

TelekomSlovenije

STE ZAŠČITENI PRED **KIBERNETSKIMI NAPADI?**

Vsak dan po omrežju potuje ogromna količina različnih podatkov, ti pa imajo danes veliko tržno vrednost. Zato so podjetja **izpostavljena vdorom ter krajam in zlorabam podatkov**. Poskrbite za ustrezno zaščito in **nadzorujte vsa tveganja kibernetskih napadov** s pomočjo Operativnega centra kibernetske varnosti Telekoma Slovenije.

OPERATIVNI CENTER KIBERNETSKE VARNOSTI TELEKOMA SLOVENIJE ZAGOTAVLJA:

ZNIŽEVANJE OPERATIVNIH TVEGANJ POVEZANIH S KIBERNETSKO VARNOSTJO

+

DOSEGANJE IN OHRANJANJE SKLADNOSTI S STANDARDI IN REGULATIVO

+

ZAZNAVANJE VARNOSTNIH DOGODKOV, ODZIVANJE, OMEJITEV IN POVRNITEV PODATKOV IN STORITEV

OPERATIVNI CENTER KIBERNETSKE VARNOSTI TELEKOMA SLOVENIJE OMOGOČA VIŠJO RAVEN VARNOSTI OB NIŽJIH STROŠKIH.

www.telekom.si/poslovni

Porsche Finance Group Slovenia ponuja bogat nabor produktov, ki vam omogočajo celovite rešitve z namenom doseganja nizkih mesečnih stroškov ob veliki meri fleksibilnosti. Naj gre za financiranje, zavarovanje, vzdrževanje ali Porsche Leasing asistenco, zaupajte partnerju z več kot 20-letnimi izkušnjami.

Pri pooblaščenem trgovcu vozil Volkswagen Gospodarska vozila se pozanimajte o ponudbi, ki vam jo ukrojimo po meri.

Verovškova 74, 1000 Ljubljana
Tel.: 01 53 03 700, faks: 01 53 03 799
www.porscheleasing.si

Gospodarska vozila

PORSCHE
FINANCE GROUP SLOVENIA
MEMBER OF PORSCHE BANK GROUP

glas gospodarstva
oktober-november 2019

Izdajatelj:
Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

Odgovorni urednik:
Samo Hribar Milič

Izvršna urednica:
Barbara Perko

Oblikovanje:
Samo Grčman

Uredniški odbor:
Grit Ackermann, Ariana Grobelnik, Bojan Ivanc, Tomaž Kordiš, Janja Leban, Ante Milevoj, Tajda Pelicon, Petra Prebil Bašin, Igor Zorko

Uredništvo:
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
01 5898 000
gg.plus@gzs.si

Trženje oglasnega prostora:
Dašis, d. o. o.
gg.trzenje@gzs.si
01 5130 824

Tisk: Present, d. o. o.

Datum natisa: 20. 11. 2019

Distribucija: Pošta Slovenije

Revijo Glas Gospodarstva prejmejo člani GZS brezplačno (1 izvod).

Letna naročnina za dodatni izvod je: 80,00 evrov z vključenim DDV.

Poštnina za tujino se zaračuna posebej.

Medij Glas gospodarstva izdajatelja Gospodarske zbornice Slovenije, s sedežem v Ljubljani, Dimičeva 13, je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, pod zaporedno številko 516.

ISSN 13183672

Notranjost revije je natisnjena na recikliranem papirju Viprint papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d., ki je za vse papirje pridobila certifikat FSC®, za nekatere papirje iz grafičnega programa pa tudi certifikat Ecolabel (okoljska marjetica).

Pri tiskanju smo uporabili okolju prijazne barve na rastlinski osnovi.

Fotografija na naslovnici: ?????

Celjska regija 48

Največje skupine 40

Excellent SME 78

Uvodnik
Pred 14. Vrhom slovenskega gospodarstva 7

Poslovna klima
Evropski gospodarstveniki manj optimistični kot lani 8

Izzivi Slovenije
Nujne so inovacije, postavitev močne znamke in vrhunski zaposleni 10

Dan inovativnosti
Inovacije so kot srečke za zmage v prihodnosti 14

Kolumna
Znanje ali utvara o prihodnosti 19

Inoviranje
Nismo še dovolj zreli, da bi razumeli vso moč inovativnosti 20

Adria Innovation Day
Na Zahodnem Balkanu je surovin še veliko 22

Povezovanje
Po znanje in tehnologije na Univerzo v Ljubljani 25

Intervju
Vsi smo za to, da bi poskrbeli za odpadke ... Ampak ne pri nas doma. 28

Sežigalnice
Potrebujemo dva objekta za energetsko izkoriščanje nenevarnih odpadkov 32

Komunalno gospodarstvo
Vse znanje je zdaj treba udejanjiti 38

Skupine
Industrija in trgovina prevladujeta med največjimi skupinami 40
Seznam 80 največjih skupin (konsolidiranih bilanc), 2018 41
Seznam 40 najhitreje rastočih skupin (konsolidiranih bilanc) v obdobju 2013-2018 46

Usposabljanje dijakov in vajencev **82**
Vajeništvo

Celjska regija
Če bomo pretežno poddobavitelji, bo šlo na tesno 48

Sanacija
Najprej bodo sanirali celjske vrtce, nato še Bukovžlak 54

Zaposlovanje
Kvaliteten kader je danes privilegij 57

Infrastruktura
Kaj in kje se bo gradilo v Celju in okolici 59

Intervju
Celjski sejem bi lahko lokalni ponudniki bolje izkoristili 62

Turizem
Ko se združita kulturna dediščina in napredna tehnologija 64

SRIP MATPRO
Preveč znanja ostane na nivoju laboratorijskih raziskav 72

Računovodenje
Zakaj skleniti pogodbo z izvajalcem računovodskih storitev? 76

Excellent SME
Varne in učinkovite rešitve na področju laserjev v medicini 78

Vajeništvo
Usposabljanje dijakov in vajencev doma in v tujini bogati 82

Zdravje na delovnem mestu
Se zavedamo, kaj vse vpliva na obremenjenost zaposlenih? 86

Predelovalci plastičnih mas
Pred plastičarji so novi izzivi 89

GG svetovalec
Izločitev dodatkov iz minimalne plače kot spodbuda za rast produktivnosti 94
Predhodni postopki in okoljevarstveno soglasje 95
Ste že izvedli vpis v register dejanskih lastnikov? 96
Mehke veščine v sodobnem podjetju 97
Prvi koraki pri razvoju inovativne kulture 98

Nov član
Zdravstvu pomagajo pri digitalizaciji procesov 100

CEMP 102

Stališča 103

Napovednik 106

Novice 109

ggg Discover Slovenia

Predstavitev slovenskega gospodarstva za tuje trge

- lestvice najboljših
- informacije o pogojih poslovnja
- intervjuji
- predstavitve podjetij

Green
Creative
Smart
Active

Tik pred izidom nova številka Discover Slovenia 2019

CELOVITE
ENERGETSKE IN OKOLJSKE
REŠITVE
ZA DANES IN JUTRI

V Petrolu že danes mislimo na jutri, zato se spreminjamo v podjetje, ki trajnostni razvoj regij, občin, javnega in storitvenega sektorja, industrije in gospodinjstev že danes soustvarja s celovitimi energetskimi in okoljskimi rešitvami.

Te so pomembne za vsako podjetje, mesto ali lokalno skupnost, obsegajo pa upravljanje **z energijo, stavbami, infrastrukturo, vodnim krogom in mobilnostjo**.

Z optimalno in vam prilagojeno rešitvijo, ki vam jo ponujamo, boste prihranili čas in denar, **razbremenili okolje** ter skupaj z nami zgradili nizkoogljično družbo, v kateri bo prijetno živeti **danes** … in **jutri**.

www.petrol.si/poslovne-resitve, eios@petrol.si

PETROL

Energija za življenje

Pred 14. Vrhom slovenskega gospodarstva

Že vrsto let Gospodarska zbornica Slovenije v novembru organizira Vrh gospodarstva. Letos bo organiziran že štirinajstič. Na vrhih se zberejo vodilni gospodarstveniki, politiki, predstavniki vlade in drugih javnosti. Prisluhnejo ocenam, kje smo po rezultatih, kakšno je stanje slovenskega gospodarstva in kaj bi bilo treba narediti, da bomo hitreje napredovali. Dokumenti, ki smo jih oblikovali na vrhih gospodarstva, so vedno predstavljali strateška izhodišča zbornice do ključnih razvojnih izzivov. Na začetku smo se ukvarjali z evrom, javnimi financami, kasneje z vprašanjem, kako se lotiti in prebroditi krizo, potem z novimi investicijami in keynesianskimi izzivi makroekonomskih politik, industrijsko politiko in internacionalizacijo, v zadnjih letih z digitalizacijo, razvojnim partnerstvom in nazadnje formulo uspeha za gospodarsko odličnost.

Rdeča nit strateških usmeritev gospodarske zbornice je bila vseskozi najtesneje oprta na pogoje poslovanja v slovenskem okolju, izzive globalne konkurenčnosti in razvoja, ali kakor rečemo v podjetniškem žargonu, dvig dodane vrednosti.

O pogojih poslovanja v slovenskem okolju vemo verjetno že vse. Mnogi so se v zadnjih letih močno spremenili, izboljšali, predvsem ko gre za dostop do finančnih in tujih trgov, zanesljivost poslovanja je bistveno večja, povpraševanje je ugodno in podobno. In nekateri se niso popravili, ali so se celo poslabšali – ko gre za umeščanje v prostor, sodno varstvo, transparentnost razpisov, davke itd.

O izvozu smo tudi že veliko povedali. Prav izvoznemu gospodarstvu se moramo zahvaliti, da je pred šestimi leti potegnilo celoten gospodarski voz in državo iz recesije v rast. In tudi vemo, da je bila rast predvsem kvantitativno zelo uspešna, medtem ko je dosežena dodana vrednost še vedno relativno nizka.

Letos bomo na vrhu iskali odgovore prav na to vprašanje – kako povečati dodano vrednost. Nič novega ni, da moramo več vlagati v raziskave in razvoj. Kot tudi ni novo, da se tega vsi zavedamo – tako v gospodarstvu kot v vsej družbi, tudi politiki. Vrsta strateških dokumentov se sklicuje na raziskave in razvoj kot na ključ do razvoja, a dejansko se nič ne spreminja. Znanstveniki tarnajo, da imajo slabe pogoje in predvsem premalo denarja, gospodarstveniki, da je premalo interesa za sodelovanje znanosti z gospodarstvom. Imamo slabe dokumente, premajhne kompetence, preveliko moč lobijev, ki raziskave in razvoj vidijo v sekundarni vlogi?

Nizko dodano vrednost dosegamo tudi zaradi nizkega ugleda in prepoznavnosti Slovenije. Marsikje ne le, da moramo prodajati po nižjih cenah, sploh prodati ne moremo, ker smo iz Slovenije, ki je no name (nepoznana!). Z gradnjo blagovne znamke Made in Slovenia, s sicer kar uspešno turistično promocijo, pa ostalemu gospodarstvu ne odpiramo vrat. In blagovna znamka ni pomembna le v tujini, tudi domači kupci in potrošniki izbirajo ves čas med najuglednejšimi globalnimi in domačimi ponudniki.

In nižjo dodano vrednost dosegamo tudi zaradi slabšega upravljanja odnosov – med ljudmi, skupinami, organizacijami. Ob vseh tehnoloških dosežkih na koncu razliko med različnimi skupinami, podjetji, ustvarjajo kadri, ki uporabljajo tehnološke dosežke. In ni nepomembno, da na lestvici inovativnosti v zadnjih letih nismo napredovali.

Izzivov za letošnji vrh ne manjka. Kot jih verjetno ne bo zmanjkalo tudi v prihodnje. Globalne razmere se spreminjajo vse hitreje, medtem ko se mi nanje odzivamo prepočasi. In na tej točki bodo verjetno še dolgo nastajali problemi, za katere bomo primorani skupaj poiskati rešitve. Tudi na prihodnjih vrhih gospodarstva. gg

Globalne razmere se spreminjajo vse hitreje, medtem ko se mi nanje odzivamo prepočasi. In na tej točki bodo verjetno še dolgo nastajali problemi, za katere bomo primorani skupaj poiskati rešitve.

Samo Hribar Milič
odgovorni urednik

Foto: Barbara Reya

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Evropski gospodarstveniki manj optimistični kot lani

Evropska podjetja pričakujejo precej nizko rast izvoza (najnižji rezultat od leta 2010).

Evropska podjetja pričakujejo manjšo rast pri vseh pomembnejših poslovnih kazalnikih (prodaja doma, zaposlovanje, investicije), zlasti naj bi se umirila rast prihodkov od izvoza.

Darja Močnik, Analitika GZS

EES 2020: Glavni izzivi v letu 2020

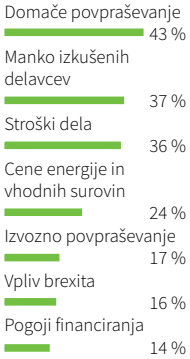

Po septembrski anketi Analitike GZS »Evropska anketa ekonomskega okolja – Eurochambres 2020« so slovenski gospodarstveniki med ključnimi izzivi pri poslovanju v prihodnjem letu navedli stroške dela ter pomanjkanje izkušenih delavcev. Glavni izziv za evropska podjetja (med skoraj 53 tisoč evropskimi podjetji v 28 nacionalnih evropskih gospodarskih zbornicah) predstavlja domače povpraševanje, ki mu tesno sledita pomanjkanje izkušenih delavcev in stroški dela. Glede na široko zaskrbljenost glede domačega povpraševanja evropska podjetja pričakujejo zmanjšanje prihodkov od prodaje, kakor tudi zmanjšanje izvoza, zlasti v Nemčiji. Zdi se, da izobraževalni sistemi v anketiranih državah niso sposobni slediti spremembam poslovnih praks in tehnologij, ki določajo, kakšne vrste delovnih mest bodo potrebovali. Strukturne spremembe, ki vplivajo na naravo dela, način proizvodnje in trgovanja z blagom in storitvami ter na koncu tudi vedenje potrošnikov, se razvijajo hitreje kot kdaj koli prej. Cena energije in surovin, predvsem v Nemčiji in nekaterih vzhodnoevropskih državah, je na četrtem mestu po izzivih za naslednje leto, takoj za njim pa tuje povpraševanje. Upočasnjevanje in negativna rast industrijske proizvodnje, ki je značilna predvsem za zahodnoevropske države, vpliva na splošno zaupanje potrošnikov in kljub višjim plačam zmanjšuje njihovo pripravljenost za nakupe. gg

10 ključnih podatkov

Rast izvoza 8,9 %
(I-VIII 19/I-VIII 2018)
Slovenija letos beleži še ugodno rast blagovne menjave (izvoz +8,9 %, uvoz +11,3 %), k čemur predvsem prispeva menjava medicinskih in farmacevtskih proizvodov. Ob izvzetju le-teh bi se menjava v poletnih mesecih bolj umirila, saj je izvoz vozil ter kovinskih izdelkov avgusta medletno nižji, rast izvoza drugih strojev in električnih naprav pa se je umirila.

Realna rast prihodka v trgovini na drobno (brez motornih goriv) 4,1 %
(I-IX 19/I-IX 2018)
Rast trgovine na drobno ostaja visoka zaradi rasti prodaje trajnih proizvodov. Prihodki se krepijo v trgovini z neživili (+5,8 %), z motornimi gorivi (+11,5 %) in v trgovini z živili (+2 %). Po 4 letih rasti prodaje v trgovini z vozili se rast v letošnjem letu znatno umirja (+3,8 %).

Rast industrijske proizvodnje 3,4 %
(I-VIII 19/I-VIII 2018)
V poletnih mesecih je bil obseg proizvodnje podobne ravni kot v predhodnem četrtletju, predvsem pa raste proizvodnja v visoko tehnološko zahtevnih panogah - farmaciji, IKT opremi (+10,7 %). Umirila se je predvsem rast proizvodnje proizvodov za vmesno porabo (srednje nizko tehnološko zahtevna proizvodnja).

Realna rast gradbenih del 8,7 %
(I-VIII 19/I-VIII 2018)
Rast vrednosti gradbenih del se je sredi leta umirila pod 10 %, kar je posledica močne rasti v 2018. Znižanje je bilo najbolj intenzivno v gradnji nestanovanjskih stavb ter gradbenih inženirskih objektih. Zaloge pogodb in novih pogodb so nad ravnjo lanskega leta, kar nakazuje nadaljnjo krepitev gradbenih del.

Gospodarsko razpoloženje -7,5 o.t.
(I-X 19/I-X 2018)
Kazalnik gospodarskega razpoloženja postopoma upada od konca leta 2017, oktobra je bil medletno nižji za 7,5 o.t. Na poslabšanje razpoloženja je vplivalo slabšanje razpoloženja v predelovalnih dejavnostih (za 4,3 o.t.). Poslabšuje se tudi zaupanje potrošnikov, ki so pesimistični predvsem glede prihodnjega gospodarskega stanja in brezposelnosti.

Rast inflacije 1,6 %
(I-X 19/I-X 2018)
Inflacija je bila v prvih desetih mesecih letos višja za 1,6 %. Medletna rast cen se je v zadnjih dveh mesecih precej upočasnila (na 1,4 % v oktobru), predvsem zaradi nižje rasti cen trajnega blaga, kot tudi hrane in cen naftnih derivatov.

Rast prihodka storitvenih dejavnosti 6,4 %
(I-VIII 19/I-VIII 2018)
Rast prihodka storitvenih dejavnosti se nadaljuje. Predvsem je visoka rast zabeležena v strokovnih in znanstvenih dejavnostih (+9 %) kot tudi v gostinstvu (+8,2 %) in informacijskih dejavnostih (+4,7 %). Umirila se je rast izvoznega prihodka v prometu in skladiščenju (6,8 %).

Realna rast bruto plač 4,3 %
(I-VIII 19/I-VIII 2018)
Rast plač je v letošnjem letu višja od lanske. Predvsem so višje v sektorju države (+6,1 %) zaradi dogovorjenih dvigov in napredovanj. Rast plač v zasebnem sektorju (+3,9 %) je povezana z dvigom minimalne plače v panogah z večjim deležem prejemkov minimalne plače, dvigom osnovnih plač v nekaterih dejavnostih in splošnim pomanjkanjem delovne sile.

Rast potnikov v pristanišču 13,1 %
(I-VIII 19/I-VIII 2018)
V pristaniščih je bil letos za 13,1 % večji promet potnikov ter za 3,1 % več prepeljanega blaga. Na letališču Jožeta Pučnika Ljubljana je bilo pripeljanih za 3,6 % več potnikov in za 5,2 % manj blaga. Avtobusi v javnem linijskem prevozu (medkrajevnem in mednarodnem) letos še naprej beležijo manj prevozov potnikov kot lani.

Delovno aktivni 2,8 %
(I-VIII 19/I-VIII 2018)
Razmere na trgu dela so pozitivne predvsem zaradi večjega zaposlovanja tujcev. Rast zaposlenih je znašala 3,1 %, samozaposlenih pa 0,5 % (med njimi s. p.: +2,1 %). Največ novih delovnih mest je nastalo v gradbeništvu ter v prometu in skladiščenju, kjer je delež tuje delovne sile tudi najvišji. Septembra je bilo 70 tisoč brezposelnih oseb, kar je za 5,3 % manj kot septembra 2018.

*Upoštevani statistični podatki, znani do 4.11.2019

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

OMV je največja avstrijska energetska družba, ki tudi na slovenskem trgu že več desetletij velja za sopomenko za zanesljivo mobilnost in odgovorno ter okolju prijazno poslovanje. Voznikom zagotavljamo najbolj zmogljiva pogonska goriva, kakovostne petrokemične proizvode in napredne trajnostne rešitve v urbanih in podeželskih okoljih ter neprestano iščemo inovativne trajnostne rešitve za izzive prihodnosti.

Doživite več na **www.omv.com** in **www.omv.si**.

Energija za boljši vsakdan.

OMV

Nujne so inovacije, postavitev močne znamke in vrhunski zaposleni

Slovenija mora, če se želi prebiti med najboljše, na treh ključnih področjih – na področju znamčenja (brandinga), na področju človeških virov (human resources) ter področju raziskav, razvoja in inovacij – narediti še veliko, ugotavljajo strokovnjaki.

Andreja Šalamun

Foto: Mateja J. Potočnik

Pomen in moč znamke sta v tem, da kot tržna osebnost s porabniki, kupci, zaposlenimi in drugimi deležniki vzpostavi stik in komunikacijo. Kakršenkoli imidž in kasnejša prodaja oznamčenih produktov sta šele posledica tega, pojasni Andrej Pompe.

Znamčenje (branding)

Znamka je naša zastopnica

»Ključni pomen in vloga znamke je v tem, da je naš zastopnik na trgu in opravlja za nas vse tisto, kar mi kot ponudniki, tržniki, prodajalci, posredniki ali karkoli že, fizično ne zmoremo opravljati. Znamka je naš agent,« pravi dr. Andrej Pompe, svetovalec in mentor za upravljanje znamk ter znamčenje, pisec in predavatelj. Opozarja, da je prav zato nujno, da ima vsaka znamka jasno definirano osebnost, ki predstavlja bodisi osebnost podjetja, organizacije, bodisi osebnost izdelka, storitve ali njune kombinacije. Znamka se oblikuje v glavah kupcev, potrošnikov, porabnikov, zaposlenih, dobaviteljev … »Gre torej za miselno predstavo, ki nastane na podlagi najrazličnejših impulzov znamke in izkušenj z njo,« pravi Pompe. Njen pomen in njena moč sta ravno v tem, da kot tržna osebnost s porabniki, kupci, zaposlenimi in drugimi deležniki vzpostavi stik in komunikacijo. »Kakršenkoli imidž in kasnejša prodaja oznamčenih produktov sta šele posledica tega,« pojasni sogovornik.

Strinja se tudi Enzo Smrekar, podpredsednik uprave Atlantic Grupa za strateški poslovni področji Argeta in Donat Mg ter mednarodno širitev. Poudari, da je glavni pomen znamke višanje vrednosti izdelka ali storitve v percepciji potrošnika. »Blagovna znamka poudarja razlikovalno prednost izdelka pred drugimi izdelki najprej v stvarno dokazljivih elementih, kot so kakovost, način uporabe, raznovrstnost uporabe, okus, nek poseben dodatek, inovativnost, barvitost, všečnost … Ko pa vzbuja tudi čustveno osebno zaznavo potrošnika, na primer občutek varnosti, sprejetosti, pripadnosti, pravičnosti in podobno, takrat je blagovna znamka zares močna, olajša potrošniku odločitev za nakup, gradi pripadnost in si hkrati na trgu izbori tudi višjo vrednost,« pravi Smrekar.

Vse se začne z domišljeno strategijo

Kaj bi morala torej Slovenija narediti, da postane prepoznana in cenjena znamka? »Na določenih področjih je naša država že prepoznana in cenjena znamka,« pravi Pompe. »I FEEL SLOVENIA je po več kot desetletju obstoja začela razpredati svoje perceptivne lovke tudi na področja, kjer je sprva ni bilo opaziti.

Treba je razumeti, da je I FEEL SLOVENIA emocionalni predstavnik Slovenije, ki zmore premostiti marsikatero oviro, ki jih državniški simboli ne. Njena vloga je delovati na vseh ravneh Slovenije – od gospodarstva do kulture, znanosti, umetnosti, zdravstva, športa, diplomacije, politike …,« našteje Pompe. Ne glede na to, kako močna je na posameznih področjih, je treba njeno prepoznavnost in cenjenost graditi tako, da se vselej pojavi tam, kjer se je ali se bo storilo nekaj dobrega, odmevnega, koristnega, svetuje Pompe.

»Vse se začne z domišljeno strategijo,« pa na vprašanje, kaj bi morala Slovenija narediti za močno in prepoznano znamko, odgovarja Enzo Smrekar. »Da bi naša država postala cenjena blagovna znamka, mora enotno in transparentno nastopati na vseh področjih – političnem, gospodarskem, kulturnem, šolskem, športnem, socialnem, okoljskem, zdravstvenem, infrastrukturnem … Nikakor se ne smemo sprijazniti, da vsak obdeluje svoj vrtiček. Procesu izgradnje blagovne znamke pa je treba dolgoročno nameniti tudi dovolj sredstev,« poudari Smrekar.

Potrebujemo visoko dodano vrednost

Meni, da bi se morala slovenska podjetja osredotočati na izdelke in storitve z visoko dodano vrednostjo. »Za uspeh na globalni ravni potrebujemo kakovostne in inovativne produkte. Največkrat so to nišni izdelki, ki morajo osvojiti globalni trg, da bi dosegli ekonomijo obsega,« pravi Smrekar in doda, da se še vedno preveč podjetij ne zaveda širšega pomena upravljanja blagovnih znamk ter vloge marketinga kot gonila podjetja, tako v B2C kot v B2B. Meni, da bi slovenska podjetja morala okrepiti predvsem tri področja: kakovosten in izobražen kader ter okolje, ki zaposlenim omogoča razvijanje celotnega potenciala; ponujati inovativne izdelke in storitve, se usmeriti na potrošnika in na razvoj in biti vsaj korak pred velikimi korporacijami; pozabiti pa ne smejo niti na marketing – strukturirano morajo graditi blagovno znamko in jasno komunicirati ciljni skupini prednosti izdelka ali storitve, tako snovne kot emocionalne.

Osnova je dober izdelek

Da imamo veliko podjetij, ki znajo upravljati svojo znamko, pa meni Pompe. »Toda še več je takih, ki le mislijo, da to znajo,« pravi. Opozarja, da za nobeno podjetje ne obstaja čarobna formula, kako uporabiti znamko, osnova pri vsakem pa je dober produkt, po možnosti tak, ki nima prave konkurence, ki je torej plod inovacijskih procesov v podjetju. Podjetje mora nato najti kupce ter analizirati konkurenco in na podlagi tega ugotoviti, kje na tržnem zemljevidu je prostor zanj in njegove produkte. Od tu dalje se začne graditi znamka in njena moč.

»Moč znamke pa se ne gradi samo z zagotavljanjem kakovosti, temveč z njenim vključevanjem v življenje porabnikov in v širši življenjski prostor. Pomembna je njena skrb za okolje, za počutje, zdravje, urejenost, klimo, šport, kulturo, infrastrukturo in druge družbeno pomembne procese. Znamka postane cenjena, ko se dotakne porabnikov in širše javnosti, ko njena koristnost presega koristnost samega oznamčenega produkta,« našteje sogovornik in opozori, da bi morala podjetja, če želijo vedeti, kako močna je njihova znamka, najprej ugotoviti, ali jo res upravljajo tako, da se njena moč krepi, torej ali poznajo vse vzvode graditve moči znamke.

Človeški viri (human resources)

Upravljanje kadrov potrebuje strategijo

Pri upravljanju kadrov so pomembni jasna kadrovska politika, možnosti osebnega razvoja in možnosti napredovanja, pravi Sonja Špoljarić, direktorica kadrovskih in splošnih zadev v družbi BSH Hišni aparati Nazarje. Pa tudi vključenost zaposlenih in posluh za njihove predloge in pobude, kakovosten in pravočasen pretok informacij, vključenost zaposlenih v odločanje, nujna je tudi vključenost neposrednih vodij v kadrovske procese in jasna podpora vodstva, našteje.

»Strategijo pri novačenju kadra je treba ustrezno prilagajati ciljni skupini,« pa opozarja Eva Cvelbar Primožič, izvršna direktorica za kadrovsko področje v družbi Kolektor Group. Mladim oziroma na novo zaposlenim vedno svetuje, naj se, ko iščejo ustreznega delodajalca, ne odločajo na prvo žogo. »To pomeni, da naj ne sprejmejo ponudbe zgolj zaradi ponujenega višjega dohodka. To je kratkotrajen vzgib. Vedno jim svetujem, naj izberejo delodajalca, kjer se prepoznajo v njegovi strategiji, viziji in vrednotah ter vidijo možnost osebnega in kariernega razvoja,« pove sogovornica. Poudari tudi pomen štipendiranja, saj da prav zaposlovanje štipendistov omogoča napredek podjetja. Ostanejo namreč le tisti, ki se poistovetijo s cilji in vrednotami podjetja, so ambiciozni, samoiniciativni, inovativni in izkazujejo nadpovprečne rezultate.

»Medtem pa moramo biti pri izbiri novega zaposlenega pozorni na razloge, zakaj nekoga zaposlujemo in kakšna bo njegova vloga, in sicer tako po kompetencah, izkušnjah in sposobnostih kot tudi po starosti, spolu, vrednotah …,« opozarja Sonja Špoljarić. Poudari, da izobrazba velikokrat ni garancija za to, da bo kandidat uspešen pri delu, prav tako je treba preveriti, ali oseba ustreza organizacijski kulturi podjetja. »Jasno je potrebno skomunicirati kandidatova pričakovanja in kako bodo ta realizirana (psihološka pogodba). Čedalje bolj stopa v ospredje posameznik in njegova pričakovanja,« poudari.

Velik izziv je motivacija zaposlenih

Kot pravi Eva Cvelbar Primožič, danes ni največji izziv dobiti kadre, ampak je večji, kako obstoječe zaposlene motivirati in jih zadržati. V koncernu Kolektor zato nenehno razvijajo nove, vsebinsko dovršene HR-projekte, ki so namenjeni zaposlenim in njihovemu razvoju. »Zaposlenim nudimo tudi dodatne ugodnosti, in sicer v delovnem procesu in v njihovem prostem času. Spodbujamo jih, da so fizično aktivni, organiziramo skupinske vadbe in spodbujamo aktivne odmore oz. vadbo na delovnem mestu. Omogočamo

Foto: Atlantic Grupa

Ko blagovna znamka vzbuja tudi čustveno osebno zaznavo potrošnika, na primer občutek varnosti, sprejetosti, pripadnosti, pravičnosti in podobno, takrat je zares močna, olajša potrošniku odločitev za nakup, gradi pripadnost in si hkrati na trgu izbori tudi višjo vrednost, pravi Enzo Smrekar.

Foto: osebni arhiv

Izobrazba velikokrat ni garancija za to, da bo kandidat uspešen pri delu, prav tako je treba preveriti, ali oseba ustreza organizacijski kulturi podjetja. Čedalje bolj stopa v ospredje posameznik in njegova pričakovanja, poudari Sonja Špoljarić.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

jim tudi udeležbo na večjih tekaških in kolesarskih maratonih. Vsako leto organiziramo Dan Kolektorja za vse zaposlene in njihove družinske člane, Dan znanja, Dan zdravja, Dan odprtih vrat za otroke zaposlenih in še in še,« pravi sogovornica in doda, da veliko vlagajo tudi v usposabljanje in izobraževanje zaposlenih.

Kadrovski strokovnjaki se zavedajo svoje vloge

Kaj bi torej morala slovenska podjetja delati na tem področju, česa jim manjka? »Menim, da se kadrovski strokovnjaki dovolj zavedajo svoje vloge, tudi znanja večinoma ne primanjkuje,« ocenjuje Sonja Špoljarić. Pravi, da velikokrat sliši komentarje, da vodstva podjetij nimajo posluha za njihove predloge. »Morda je treba prilagoditi »marketinški pristop« ali pa je potrebnega le več poguma,« razmišlja sogovornica. Vsekakor pa se ji zdi koristno stalno pridobivanje informacij, kaj se na področju sodobnega HR dogaja, sledenje trendom v povezavi s spremembami v poslovnem svetu in ustrezno apliciranje na konkretno stanje in potrebe v podjetju, na način, da model kadrovskega menedžmenta omogoči povezavo kadrovskih ciljev s strateškimi cilji podjetja.

Foto: Boštjan Berglez

Na kadrovskem področju bi se morali več ukvarjati s tistimi stvarmi in projekti, ki dvigujejo dodano vrednost posameznika in posledično tudi dodano vrednost organizacije, opozarja Eva Cvelbar Primožič.

Medtem pa Eva Cvelbar Primožič izziv vidi predvsem v »odprtem in poštenem grajenju medosebnih odnosov. V tem norem času enostavno ne smemo pozabiti nase in na ljudi, ki jih imamo radi. Ne smemo pozabiti na soljudi, zato moramo zavestno delati na dobrih medosebnih odnosih,« opozarja. Meni, da bi se morali na kadrovskem področju več ukvarjati s tistimi stvarmi in projekti, ki dvigujejo dodano vrednost posameznika in posledično tudi dodano vrednost organizacije. »Tehnološki razvoj bo prinesel ogromno sprememb v vse delovne procese, tudi v kadrovskega, zato je še toliko pomembneje, da začnemo na grajenju medsebojnih odnosov delati že danes,« izpostavi. Prepričana je, da ima kadrovska služba v podjetju zelo pomembno vlogo, saj vsebinsko podpira njegovo strategijo in razvoj.

Tudi Sonja Špoljarić zagotavlja, da je kadrovska služba najpomembnejša funkcija v podjetju, saj je odgovorna za najpomembnejše, s čimer podjetje razpolaga – za ljudi. »Všeč mi je primerjava, da je kadrovska funkcija srce podjetja,« je slikovita sogovornica. Ključno se ji zdi, da je kadrovska služba »vključena v poslovna dogajanja, da razume biznis, da je lahko strateški partner vodstvu, kar pomeni, da je kadrovska strategija vpeta v poslovno strategijo podjetja. V obdobju nenehnih sprememb ima kadrovska služba tudi pomembno vlogo t. i. »agenta sprememb« (spodbuja spremembe, identificira in nevtralizira odpor do sprememb, upravlja organizacijsko kulturo …), seveda pa izvaja še vedno vlogo funkcionalnega strokovnjaka ter zastopnika zaposlenih. Gre za veliko širšo vlogo kot »le« pridobiti, izbrati in zadržati kvalitetne kadre v podjetju,« pravi Špoljarićeva in doda, da postajata vloga in pomen kadrovske službe čedalje bolj zahtevna in kompleksna.

Foto: Cosylab

Če se podjetje bori na zelo kompetitivnem trgu, je vlaganje v razvoj preveč dolgoročna zadeva, zato ji mnogi pripisujejo manjši pomen kot na primer nujnemu reševanju požarov, pravi dr- Mark Pleško.

Raziskave, razvoj in inovacije

Ločiti je treba nujno od pomembnega

Čeprav se podjetja zavedajo pomena raziskav, razvoja in inovacij, se postavlja vprašanje, kako visoko je to na njihovih lestvicah prioritet, pravi dr. Mark Pleško, direktor Cosylaba, predsednik Inženirske akademije Slovenije ter predsednik Upravnega odbora IJS. »Če se podjetje bori na zelo kompetitivnem trgu, je vlaganje v razvoj preveč dolgoročna zadeva, zato ji mnogi pripisujejo manjši pomen kot na primer nujnemu reševanju požarov,« ponazori Pleško. Poudari, da morajo podjetja ločiti pomembno od nujnega in se zavedati, da to nista sinonima.

Lojze Bertoncelj, partner v družbi CorpoHub ter svetovalec, moderator in mentor vitkega inoviranja in agilnega vodenja, meni, da so slovenska podjetja precej uspešna v tehničnem oz. inženirskem inoviranju, da pa imajo še veliko prostora na področju inoviranja poslovnih modelov. »Še vedno je veliko inkrementalnih inovacij in malo prebojnih. Slednjih ne moreš naročiti, lahko jih le omogočiš oz. spodbudiš,« pove. Opaža, da se podjetja vse bolj zavedajo, da morajo spreminjati svoje ponudbe in da se morajo tudi navznoter spreminjati. »Vse to ne velja samo za industrijska podjetja oz. izvoznike, na katere najprej pomislimo. Potreb po spreminjanju ali z drugo besedo inoviranju se zavedajo tudi običajna storitvena podjetja in tudi javni sektor, kar je zelo prav,« poudari Bertoncelj.

Pravi, da so danes podjetja vse bolj pozorna na vse večjo hitrost spreminjanja skoraj vsega okoli njih, tako glede tehnoloških premikov, novih konkurentov, pomlajevanja trga in delovne sile ter regulative. »Vse pomembnejše so spremembe, ki jih podajajo megatrendi. Včasih smo imeli čas skoraj ene generacije, da se prilagodimo večji spremembi, danes so megatrendi hitrejši in močnejši,« opozori. Pove, da imajo vse družbe svojo splošno strategijo poslovanja, potrebujejo pa tudi jasno inovacijsko strategijo – kaj, kje in kako (se) bodo spreminjali, da bodo čez 3 - 5 let še vedno pomemben ponudnik na trgu.

Večina ljudi ne želi sprememb

Inovacijski proces je treba čim bolj ponotranjiti, toda na kakšen način lahko to podjetju uspe? »To se lahko doseže samo skozi kulturo. Znan je pregovor Petra Druckerja »culture eats strategy for breakfast« (kultura pospravi strategijo za zajtrk, op. a.), zato moramo res delati na tem, da inovacijska miselnost prežema vse pore naše kulture,« je slikovit Pleško. Pravi, da je večina ljudi konservativna, da ne želijo sprememb. »Kar se je Janezek naučil, to Janez zna in to hoče Janez delati še naprej. Spremembo jemljejo ali kot kritiko svojega dela ali kot grožnjo obstoječemu stanju. Vizionarji, pa tudi menedžment, ki uvaja spremembe, pozabljajo, da morajo ljudi naprej pripraviti na to, da je sprememba potrebna in da bo koristna,« pove.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Medtem pa Bertoncelj pojasni, da je inovacijski proces po svoje zelo naraven proces. »To prevečkrat pozabimo in posledično dajemo inoviranju nepotrebno teatralnost. Samega sebe in družine neprestano spreminjamo, razvijamo, inoviramo. Med drugim smo se tudi digitalizirali. Stvari, ki nas motijo, rešujemo. Dajemo si izzive in jih uresničujemo. V podjetjih smo v preteklosti zahtevali predvsem poslušnost in smo danes pred tem, da v ljudeh sprostimo njihov ustvarjalni potencial. Za to pa je potreben čas in strokovno usmerjanje,« meni Bertoncelj. Doda, da so običajno prav ljudje tako rešitev kot problem prihodnjega uspeha. »Vse več podjetij se loteva implementiranja agilnih in vitkih metod dela, korak po koraku, tim za timom. Dejansko gre za preživetveni instinkt. V ospredje prihajajo smiselnost, gibčnost, človečnost in podobne usmeritve. Vse to pa lahko ob neupoštevanju razumemo tudi kot potencialne napake,« pojasni.

Najprej je treba ugotoviti, kaj trg hoče

Kako naj se torej podjetja lotijo področja razvoja? »Z vidika marketinga, ne z vidika tehnologije,« odgovarja Pleško. »Najprej morajo razumeti, kaj trg hoče ali kaj bi mogoče sprejel, potem pa naj premislijo, kaj od tega znajo razviti,« pravi.

Bertoncelj opozarja, da lahko to vprašanje razumemo tudi kot vprašanje, kako razviti razvoj. »Izzivi so predvsem glede hitrosti in negotovosti razvoja ter ljudi v razvoju. Rešitve so velikokrat v smeri krepitve predrazvojnih procesov ter odpiranja proti zunanjim centrom znanj, tehnologij, rešitev. Vse to potegne že omenjeno postopno vitko-agilno interno transformacijo, ki bo za marsikoga nujna za preživetje,« meni Bertoncelj. gg

Foto: Staš Grča Zidar

Inovacijski proces je po svoje zelo naraven proces. To prevečkrat pozabimo in posledično dajemo inoviranju nepotrebno teatralnost. Samega sebe in družine neprestano spreminjamo, razvijamo, inoviramo, pravi Lojze Bertoncelj.

Zahvaljujemo se pokroviteljem in partnerjem Vrha slovenskega gospodarstva 2019

Generalni pokrovitelj

PORSCHE SLOVENIJA | MOON

Zlata partnerja

Telekom Slovenije

triglav

Zlati pokrovitelj

LUKA KOPER
Port of Koper

Bronasti pokrovitelji

GEN SKUPINA

KRKA

SLOVENSKI PODJETNIŠKI SKLAD

SID Banka

Inovacije so kot srečke za zmage v prihodnosti

Za inovacije je pomembno sodelovanje, spodbude in družbene razmere, so se strinjali govorci na letošnjem Dnevu inovativnosti. Možno naj bi bilo celo, da bodo inovacije ključne za preživetje globalne človeške skupnosti in vzpostavitev novih načinov sobivanja na Zemlji.

Nina Šprohar, foto: Kraftart

Brez vlaganja v inovacije in razvoj novih idej ni mogoče računati na dobičke v prihodnje, je prepričan Gregor Smolej, vodja rešitev v podjetju Iskratel. .

Univerzalna pot do inovacij ne obstaja, vsakdo pa ima nanje nekoliko drugačen pogled, so ugotovili govorci na letošnjem Dnevu inovativnosti, ki ga je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije in je potekal 25. septembra na Brdu pri Kranju. Na dogodku so podelili 8 zlatih priznanj, 2 posebni priznanji za mlado podjetje, 26 srebrnih, 4 bronasta priznanja, 4 priznanja za prispevek na področju inovativnosti in 2 posebni priznanji za razvojno in inovacijsko sodelovanje gospodarstva in institucij znanja. Govorci, ki so predstavljali zlate inovacije, so se spraševali o smislu inovacij, njihovem nastanku in pomenu za družbo. Prav zato, ker so inovacije tako širok pojem, so motivacijski govorci izhajali tudi iz drugih branž, ne le iz gospodarstva. Ugotovili so, da univerzalna pot do njih ne obstaja, vsakdo pa ima nanje nekoliko drugačen pogled.

Potrebne je manj teorije in več prakse

Gregor Smolej, vodja inovacij v podjetju Iskratel, inovacije denimo vidi kot srečko za zmage v prihodnosti. »Če te srečke zdaj ne bomo kupili, torej če ne bomo vlagali v inovacije in razvoj novih idej ter ne bomo delali eksperimentov, ne moremo računati na dobičke v prihodnje,« je dejal. V Iskratelu imajo sicer vzpostavljen sistem množičnega inoviranja že 16 let, ga pa ravno prenavljajo v skladu z novo inovacijsko strategijo, da bo še bolj učinkovit. »Zdaj bo pri nas večji fokus na tem, da razvijamo in da namenjamo več tveganega kapitala internim ali zunanjim idejam ter startupom za eksperimentiranje, za preverjanje idej itd.,« je opisal namen prenove. Dejal je, da se v preteklosti idej, ki bi lahko prinesle konkretne, večje rezultate, včasih niso lotili zaradi vseh tveganj. In

prav to nameravajo z novim pristopom spremeniti, saj bodo tako riziki manjši in bo varneje investirati. Z inštitucijami znanja že sodelujejo, a bi si želeli narediti korak naprej, »v smislu, da bi bilo več konkretnega in manj teoretičnega«. Smolej je prepričan, da ima pomembno vlogo pri inoviranju tudi država, a so »marsikateri njeni ukrepi zelo nerodni in včasih prinesejo več škode kot koristi, vsaj na področju inovativnosti«. Po njegovem so za to krive tudi paradigme Evropske komisije (EK), kjer favorizirajo primernost in razvoj tehnologij pred razvojem poslovnih modelov, čeprav ravno poslovni modeli omogočajo, da se tisto, kar se razvije, tudi proda. »Ne pomaga nam, da razvijamo tehnologije in jih postavimo na police, ker ugotovimo, da jih nihče ne potrebuje,« je zaključil Smolej.

»Inovacije na nivoju individuumov so v Sloveniji pogoste in marsikdaj prebojne. Slovenci smo sposobni, inovativni in prilagodljivi. To inovativnost pa je potrebno spraviti na nivo večjih in kompleksnejših organizacijskih sistemov, narediti strategijo in potem to sistematično izvajati. Za razvoj inovativne kulture je nadvse pomembno dobro sodelovanje med gospodarstvom in razvojnimi inštituti in univerzami,« pa je dejal Matjaž Ribaš iz SID banke, ki je dodal, da v banki denimo zelo dobro sodelujejo z nekaterimi razvojnimi inštituti in regijskimi razvojnimi agencijami. Kje so glavne prednosti tovrstnega sodelovanja? »Tako drug drugega plemenitimo z novimi znanji, videnji in tako rastemo kot skupnost,« je še povedal.

Splet postaja vse bolj enoličen

Kar pa ne pomeni, da je v praksi inovacij vedno več, vsaj ne na spletu in na socialnih omrežjih. »Svetovni splet se je pred četrt stoletja, ko sem se 'priključil' nanj, kazal kot izjemna inovacijska platforma. Spletne strani, ki so takrat nastajale, so bile raznolike, osvajanje virtualnih svetov je bilo vznemirljivo, pravila pa so se sproti vzpostavljala, kar je spominjalo na Divji zahod,« je takratno stanje opisal Dan Podjed, antropolog iz ZRC SAZU in avtor knjige Videni, v kateri med drugim ugotavlja, kako ljudje izrabljajo omrežja za samopromocijo. Opazil je, da je situacija danes veliko bolj »dolgočasna«. »Peščica podjetij – med njimi seveda Google, Facebook in Amazon – je zavzela splet in okrnila možnosti inoviranja. Še najbolj demokratična se zdijo družbena omrežja, a dejansko so ta predvsem odlično orodje za izgubljanje časa in širjenje brezvsebinskih sporočil, na primer neslanih šal in fotografij muckov. Ljudje bi lahko potenciale druženja po omrežjih bolje izrabili in se povezali med sabo, namesto da smo zaradi Facebooka, Twitterja in Instagrama bolj 'osamljeni skupaj', kot pravi Sherry Turkle, ki raziskuje, kako nove tehnologije vplivajo na medčloveška razmerja,« je bil razočaran Podjed.

Marko Hanc, Paeyball:
»Inoviranje je v podjetju zelo pomembno. Pri nas je zgodba sicer malo drugačna, ker smo zaposleni drugje in smo podjetje ustanovili šele po tem, ko smo inovacijo realizirali. Naša inovacija je nastala spontano, v popoldanskem času, nismo imeli težnje, da bi nekaj inovirali. A smo potem, ko smo zadevo preučili, ugotovili, da ima ideja velik potencial.«

Sonja Cekova Stojansoska, Abasa:
»Inovacije so vedno dobrodošle. Razvoj je tako pri človeških kot pri tehnoloških resursih nujen. Če se to dvoje da združiti, je to najboljše. Odlično se mi zdi tudi, da Slovenija skrbi za branding. Ima zelo dobro postavljene temelje, je pa zagotovo vedno mogoče še nekaj nadgraditi, dodati, razširiti. A če so temelji dobri, se lahko naredi veliko.«

Na svetovnem spletu, ki je bil videti pred četrt stoletja kot izjemna inovacijska platforma, je peščica podjetij okrnila možnosti inoviranja, pravi Dan Podjed.

»Naslednja stopnja je razvoj, usmerjen k planetu«

Seveda pa socialna omrežja težko označimo kot izključno slaba za ljudi, saj je vse odvisno od perspektive. »Njihov glavni plus in hkrati tudi minus je, da se posamezniki in podjetja lahko z njihovo pomočjo povežejo z ogromnim številom ljudi. Res je, da lahko informacije danes širimo z bistveno večjim krogom naslovnikov kot v preteklosti, hkrati pa kakovost razmerij zaradi tega ošibi,« je opomnil Podjed. Zakaj? »Namesto da bi bili pozorni na dobra in dolgotrajna razmerja z majhnim številom ljudi, gojimo ogromno šibkih povezav, katerih število že zdavnaj presega posameznikove kognitivne omejitve,« je opozoril. Pojasnil je tudi, da je »že antropolog Robin Dunbar ugotovil, da je teh vezi lahko največ 150 – toliko

Glavni plus in hkrati minus socialnih omrežij je, da lahko informacije širimo z bistveno več naslovniki kot v preteklosti.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

prijateljstev in znanstev lahko ljudje namreč 'držimo v glavi' in poznamo razmerja v skupnosti takšne velikosti«. Naslednji korak, ki bo pomagal pri izboljšanju posameznikove in poslovne »blagovne znamke«, je po njegovem torej prehod »od kvantitete k novi kvaliteti«, kar pomeni, da se bomo morali bolj posvetiti ohranjanju poglobljenih stikov kot pa nenehnemu širjenju omrežja in kopičenju »prijateljstev«. »V prelomnem času, v katerem živimo, bodo inovacije bistvene za preživetje globalne človeške skupnosti in vzpostavitev novih načinov sobivanja na planetu. Če bomo ravnali in živeli po starem, bomo namreč uničili tako sebe kot okolje,« meni Podjed. Prav zato je po njegovem pri inoviranju treba razmišljati širše od tega, kaj ponuditi uporabnikom, in najprej napraviti premik od ekspertnega inoviranja, pri katerem skupina strokovnjakov razvija rešitve za ljudi, k razvoju, usmerjenemu k ljudem, pri katerem novi produkti nastajajo v sodelovanju z ljudmi. »Naslednja stopnja je razvoj, usmerjen k planetu, ko se pri razvoju vsakega produkta vprašamo še, kako bo koristil živemu in neživemu svetu okoli nas,« je še dodal Podjed.

Naslednja stopnja je razvoj, usmerjen k planetu, ko se pri razvoju vprašamo tudi, kakšno korist bosta imela tako živi kot neživi svet.

Ustvarjalnost je univerzalna

Motivacijska govornica na dogodku, Špela Jambrek, ki je sicer psihologinja, pa je razložila, zakaj ljudje iz psihološkega vidika sploh inoviramo. »Ustvarjalnost in inovativnost sta neizbežna dela naše osebnosti, saj gre za sposobnost reševanja življenjskih problemov. Ustvarjalna komponenta se pridruži, kadar problem rešimo na nek nov, še nepoznan način,« je pojasnila. Prav ustvarjalnost naj bi skozi zgodovino omogočila preživetje vrste. »Tako da je ustvarjalnost v resnici nek univerzalni princip, ki pravzaprav omogoča zadovoljevanje vseh potreb. Kot tak ne le omogoča preživetje, temveč tudi povečuje njegovo kvaliteto,« je dodala Jambrekova. In kako poteka pot do inovacije? Ta je, kot je razložila Jambrekova, z vidika psihoanalitične analogije zagotovo en zanimivejših, pa tudi kompleksnih pojavov. »Nestrukturirana energija, ki jo lahko primerjamo z neusahljivim vrelcem, se nahaja v ID-u, našem nezavednem delu osebnosti. Tam je energija surova, prvinska in se nahaja v vseh svojih ustvarjalnih potencialih, ki pa se jih neposredno ne zavedamo.

Ustvarjalnost je univerzalni princip, ki ne omogoča le preživetja, ampak tudi povečuje njegovo kvaliteto.

Denis Car, Adria Mobil:
»Inovacije so gonilo razvoja. Če ne inoviraš, si samo sledilec vsega, kar se na trgu dogaja. Adria je inovator in z inovacijami rešuje najrazličnejše probleme. Inovativnost se najhitreje zgodi na trgu, s poslušanjem želja kupcev. Te ideje nato skušamo implementirati v končne produkte. Vsi lahko inoviramo, tudi proizvodni delavci. Poleg tega imamo predrazvojni oddelek, kjer se ukvarjajo z inovativnimi projekti, rešitvami in idejami, ki prihajajo tekom leta. Tudi mi smo del avtomobilske branže, zato moramo spremljati trende, ki se zelo hitro spreminjajo – elektrifikacija, hibridna vozila, digitalizacija ipd. Za to je potrebno znanje, ki ga znotraj podjetja nimamo, zato v takšnih primerih sodelujemo s strokovnjaki. Brandinga se lotevamo predvsem interno, skozi kvaliteto produkta. Inovacija lahko traja bodisi en dan ali več let, brand pa je nekaj, kar traja dlje.«

Aleš Levanič, Domel:
»Inovacije so bistvenega pomena za naš obstoj. Na trgu nastopamo kot nišni dobavitelj, kjer je stalno inoviranje ena izmed vstopnic na trg. Smo zelo diverzificirani in imamo 40 odstotkov izdelkov mlajših od treh let. Nekaj inoviranja pri nas poteka načrtno, nekaj pa interno – imamo sistem, kjer lahko vsak zaposlen napiše svoje predloge glede dela, ki se ga dotika. Pogosto sodelujemo s Fakulteto za elektrotehniko, s Fakulteto za strojništvo ter z IJS. To sodelovanje je zelo koristno za obe strani, saj dokazuje, da gresta gospodarstvo in znanje lahko z roko v roki.«

Valter Švara, Titus Dekani:
»V podjetju imamo vzpostavljen proces razvoja novih proizvodov, ki je precej formaliziran, ta proces krmilijo vodje, ki so odgovorni za razvoj posameznega portfelja. Skrbijo za to, da razvoj dobi ustrezen okvir, v katerem naj pripravi rešitev, potem pa imamo proces vzpostavljen na tak način, da se relativno varno in zanesljivo pride do rešitev. S tem procesom smo zaenkrat zadovoljni, saj daje dobre rezultate. Današnjo nagrado pa vidimo kot priznanje družbi, da dela v pravi smeri in da naš trud prinaša rezultate.«

Matej Kavšek, ETI Elektroelement:
»Inoviramo zaradi potreb na trgu. Ko smo denimo imeli iztrošena orodja stare generacije, smo ugotovili, da je smiselno ustvariti nov dizajn izdelka, ga tehnološko izpopolniti, narediti konkurenčnega, cenovno optimizirati in slediti trendom trga. Vsakič skušamo narediti nekaj novega, to izpostavljamo v katalogih, da kupce seznanimo z novostmi, in s takšnimi pristopi smo na trgu ne samo konkurenčni, temveč si naredimo tudi dobro reklamo. Na inovacijo vedno gledamo z več plati – na naš vpliv na okolje, zadovoljstvo odjemalca in na družbo.«

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Grega Hudovornik, Krka:
»V Krki smo razvojno zelo uspešni, kar je za našo panogo hkrati ključno. Uspehe beležimo tudi znotraj podjetja, saj ves čas izboljšujemo svoj način dela in procese. V podjetju imamo dovolj kapacitet, dovolj znanja, da večino naredimo sami. Približno 500 ljudi se ukvarja samo z razvojem zdravil. Če gledamo celoten razvoj, pa se z njim v Krki ukvarja že približno 700 sodelavcev. Podjetju današnja nagrada pomeni potrditev, da smo v sami špici slovenskih podjetij, da smo med tistimi, ki znajo narediti najboljše inovacije, raziskovalcem pa to pomeni potrditev za leta dela, ki so ga vložili v razvoj izdelka.«

Gorazd Hribar, Lek:
»Naša inovacija prihaja s področja bioloških zdravil, in sicer smo vzpostavili napreden, kontinuiran in povezan proces proizvodnje bioloških zdravil. Zaradi visokih stroškov proizvodnje so bila ta prej težje dostopna, mi pa smo vse to združili v en proces proizvodnje, znotraj katerega ni nobenih pavz. To prinaša številne prednosti – višjo produktivnost, nižje stroške, porabimo manj materiala … Znotraj vseh razvojnih enot sicer uporabljamo različne tehnologije, delamo nove projekte, tako da praktično ves čas investiramo v inovacije. Imamo pa tudi različne globalne iniciative znotraj Novartisa, kjer imamo za nekatere bolj »nore« ideje razpisane finančne podsklade in potem lahko kandidiramo tudi na tem področju.«

Franc Dolenc, Mediainteractive:
»Skupaj s kolegi iz zdravstva smo razvili okolje za digitalno sodelovanje in izobraževanje na področju množičnih nesreč in s tem naredili preskok iz obdobja papirja in radijskih postaj v popolno digitalizacijo. Do rešitve smo prišli precej slučajno. Imeli smo srečo, da smo kot razvijalci digitalnih sodelovalnih okolij za različne potrebe precej po naključju srečali dr. Mohorja, znanega slovenskega eksperta s področja množičnih nesreč. On je imel že izdelano vizijo glede tega, kaj bi rad naredil, mi pa smo ugotovili, da smo z njo zelo komplementarni. Začutili smo, da je to niša, kjer lahko tudi manjše podjetje naredi nekaj takega, česar se večja podjetja morda sploh ne bi lotila. Današnja nagrada zagotovo pomeni priznanje, da so inovacije – sploh tiste na socialnem področju, ki skrbijo za nek javni interes – v Sloveniji cenjene. Sicer kratkoročno niso tako profitabilne, dolgoročno pa verjamemo, da imajo velik izvozni potencial in da lahko pripeljejo do zanimivih partnerstev.«

Vodi jih instinkt po preživetju. Potem je tu še naš družbeni, realni in adaptacijski del osebnosti, ego. Ta pretvarja to surovo energijo v družbeno koristne pristope in inovacije. Ustvarjanje lahko ostane bodisi na obrtniški ravni, ali pa to raven preseže in popelje razvojni proces v nove možnosti,« je pojasnila.

»Vrh se bo spremenil, ko se bomo spremenili vsi«

Jambrekova tudi sama veliko inovira. Z modo in umetnostjo pa se ne ukvarja zgolj kot ustvarjalka, temveč tudi kot psihologinja, saj jo od nekdaj navdihuje estetika v kombinaciji z močno vsebino. »Modna estetika in estetika na sploh mi predstavljata okvir, ki omehča, olepša moj vidik resnice, ki jo želim posredovati. Večinoma gre za psihološke, pa tudi bolj univerzalne, filozofske, sociološke in duhovne vsebine,« je opisala ustvarjalni proces. Kako pa bi po njenem morali kot družba ukrepati, da spodbudimo inoviranje? »Predvsem bi bilo dobro, da bi se spoznanja dogajala na nivoju vsakega posameznika, šele potem bi lahko tudi resnično kaj spremenili in ukrepali,« je dejala in dodala, da je družba trenutno z vidika psihoanalitične analogije kar precej »zaposlena« z utrjevanjem ega ter upoštevanjem tiranskega superega, zato se iz tega naslova še vedno pojavljata čredni nagon in slepo zaupanje zunanjim avtoritetam, inštitucijam. »Odgovornost reševanja problemov, tako individualnih kot družbenih, se prelaga na tiste, ki imajo moč. Malo pa je zavedanja, da se bo vrh spremenil, ko se bomo spremenili sami na individualni ravni,« je prepričana. In šele takrat naj bi zares pričeli reševati probleme, do takrat lahko le ugibamo in slepo verjamemo. »Tako da bomo takšno inoviranje, ki bo družbi prineslo pozitiven izkoristek, spodbudili predvsem s tem, da poskušamo z vživljanjem v drugega razumeti njegovo perspektivo, pa tudi če se zdi v določenem trenutku še tako nesprejemljiva,« verjame Jambrekova. gg

Jambrekova poudarja, da so potrebne spremembe na individualni ravni, da pride do sprememb na vrhu.

Inoviranje, ki bo družbi prineslo pozitiven izkoristek, bomo po mnenju Jambrekove spodbudili z vživljanjem v drugega.

Zahvaljujemo se pokroviteljem in partnerjem Dneva inovativnosti 2019

Izbor priznanj GZS za inovacije ter Dan inovativnosti soorganizira SPIRIT Slovenija, javna agencija, ob finančni podpori Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo RS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

SPIRIT SLOVENIJA

Partnerja dogodka:

Univerza v Ljubljani

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

I FEEL SLOVENIA

Partner širjenja inovativnosti:

NLB

Zlati partner:

triglav

Srebrni pokrovitelj:

A1

Bronasti pokrovitelji:

HENNLICH

ISKRATEL

KRKA

SID Banka

SLOVENSKI PODJETNIŠKI SKLAD

Projektni partnerji:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE

enterprise europe network

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Dogodek sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

eximex
...servis to smo mi...

Oprema in potrošni materiali za gospodarno in učinkovito higieno v vaših sanitarnih prostorih.

Podprto z odzivnim in odličnim servisom.

Več o nas in naši ponudbi lahko izveste na **www.eximex.si** ali **info@eximex.si** in pri nas na naslovu: **Exim Ex d.o.o., Letališka 27, Ljubljana.**

Znanje ali utvara o prihodnosti

Biti poročen s predmetom. Moška nosečnost. Insekti-roboti namesto čebel in ostalih insektov. Alkohol brez negativnih učinkov. Počitnice v obliki obogatene resničnosti. Nalaganje novih veščin v možgane. Počitnice na drugem planetu. Zamenjava identitete v času življenja. Lizing otrok za kratko časovno obdobje. Milijarda podnebnih migrantov. Facebook je prazen.

Pred nekaj meseci sem prvič slišal za futuriste, magistrski študijski program o prihodnosti in 150+ trendih, ki nas potencialno čakajo v letih od 2025 naprej. Slednje je objavilo belgijsko svetovalno podjetje, ki podjetjem pomaga pri transformaciji poslovnega modela, inovacijski dejavnosti in z mnogimi sodobnimi oblikami podpore, delavnic in orodij svetuje priznanim globalnim podjetjem pri njihovi rasti in konkurenčnosti. Za trende, naštete v uvodu, se predvideva, da bodo postali normalni med letoma 2025 in 2045. Gremo korak dlje. Med letoma 2045 in 2065 bomo priča prvi državi, ki ji bo vladala umetna inteligenca. Z nanoboti bodo naši možgani neposredno povezani v oblak. Sposobni bomo zavreti staranje za 2 do 5 let. Mesta bodo na morskih tleh. Dojenčki bodo vzgojeni v laboratorijih. Gremo še korak dlje v prihodnost. Po letu 2065 bomo živeli do 150 let, imeli bomo zgolj en obrok na teden, tedenski delavnik naših otrok pa bo trajal 20 ur.

Rad imam analize in napovedi. Osebi, ki se ukvarja z inovativnostjo pritiče, da je s temi seznanjen. Imam srečo, da mi to ni v breme, ampak v veselje. Podatki, ki jih absorbiram, mi dajo občutek, da vem nekaj več o prihodnosti. V kakšni debati se zaradi njih počutim pametnejšega. Kdaj me navdušijo do te mere, da to navdušenje delim naprej. Morda se celo počutim, da nisem ena izmed ovc, ki sledi toku, ampak sem korak pred njimi. In potem pride bridko spoznanje, ki mu sam pravim ogledalo. Pa ne tisto fizično, ampak ogledalo, ki ti ga nastavijo ljudje. Takšno ogledalo, če ga seveda znaš sprejeti in videti sebe v njem, te prisili k razmisleku. Ja, tudi o prihodnosti in tistih trendih, ki te navdušijo.

Kaj v resnici so ti trendi in kolikšna je verjetnost, da se bodo uresničili? Resnici na ljubo je ta verjetnost odvisna v največji meri od tega, v kolikšni meri jih bomo sprejeli mi – ljudje. Trend, ki je zgrajen iz kopice inovacij, bo realiziran le, če ga bomo sprejeli kot družba. In z navdušenjem, ki ga delimo ob raznih debatah, z influencerji, ki vedno močneje vplivajo na širšo populacijo, in z različnimi organizacijami, ki pod vplivom drugih organizacij pogosto umetno ustvarjajo trende prihodnosti, bodo ti trendi, ki danes morda delujejo nerealni, postali realnost nas, naših otrok in vnukov.

Si tega zares želimo? Sam si večino tega v resnici ne želim. Zato rad pogledam sam sebe v ogledalo, ki mi ga nastavijo ljudje z zdravo in kmečko pametjo. Morda zaradi tega kdaj izpadem manj pameten. Ali pač? Kritična presoja in zdrava pamet sta tisti, ki nam vedno pogosteje manjkata, da bomo uvideli prave trende. Pa to ne pomeni, da s tem kakorkoli zaviramo inovativnost. Ravno nasprotno. Pospešujemo jo! Inovativnost je stvar človeka in samo tako bomo preprečili, da se 17. julija 2055 ne bom zbudil v svoji postelji, bil virtualno na obogatenem dopustu in mentalno povezan z oblakom ter brez fizične izdaje revije ugotovil, da je določena država postala prva na svetu, ki ji je zavladala umetna inteligenca. gg

Kritična presoja in zdrava pamet sta tisti, ki nam vedno pogosteje manjkata, da bomo uvideli prave trende. Pa to ne pomeni, da s tem kakorkoli zaviramo inovativnost. Ravno nasprotno. Pospešujemo jo!

dr. Aleš Ugovšek,
GZS - področje tehnološki razvoj in inovativnost

Foto: Uroš Tatič

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Nismo še dovolj zreli, da bi razumeli vso moč inovativnosti

Barbara Perko, foto Barbara Reya

Brez izdelane strategije, ki jo poznajo vsi zaposleni, veliko podjetje ne more uspešno osvojiti koncepta inovativnosti, pravi Dan Toma.

Dan Toma je vodilni avtor platforme The Future Shapers in soavtor mednarodne uspešnice The Corporate Startup. Izkušnje iz startupov, kjer je začel, je prenesel v velika podjetja, ki jim pomaga pri spremembah na področju inoviranja. Sodeloval je s podjetji, kot so Deutsche Telekom, Bosch, Jaguar Land Rover in Allianz, ter v več državah Azije in Evrope pomagal pri implementaciji nacionalnih inovacijskih strategij. Dan Toma je bil osrednji gost dogodka 'Korporacije in startupi. Ena plus ena je tri. Preverjeno!', ki ga je GZS organizirala skupaj s partnerji programa KorpoStart.

Izum, inovacija, kreativnost. Kot pravite, gre za tri različne stvari, česar se je treba zavedati. Kakšen je njihov pomen za podjetja?
Eno ne more brez drugega. Ne moremo govoriti o inovacijah, če nismo ničesar izumili in ne moremo izumiti, če nismo kreativni. Med pojmi obstaja razlika, a eden brez drugega ne morejo obstajati. Ne moremo trditi, da smo zelo inovativno podjetje, a da nimamo kreativnosti in razvoja. Seveda lahko od drugih kupujemo že razvite rešitve, intelektualno lastnino, po čemer sta recimo znana Tesla in Apple, a takih primerov je malo. V bolj zrelih podjetjih inovacije igrajo večjo vlogo kot kreativnost. Startupi pa se v veliki meri zanašajo na kreativnost in izume. Večina jih ne uspe, ker jim manjka inovacijske zmogljivosti, niso sposobni izdelku, ki so ga naredili, dodati vzdržen poslovni model.

Ne moremo govoriti o inovacijah, če nismo ničesar izumili in ne moremo izumiti, če nismo kreativni.

Poudarjate, da inoviranje ni enako raziskavam in razvoju, česar mnoga podjetja ne razumejo. Do česa vodi nepoznavanje razlike?
S to težavo se običajno soočajo velika podjetja. Nerazumevanje vodi v neskladja in nezadovoljstvo. Naj pojasnim na primeru. Sodeloval sem z organizatorjem konferenc v Abu Dhabiju. Direktor je dejal, da želi več inovativnosti in inovacij, na kar mu je eden od zaposlenih dejal, da so že zelo inovativni. To je pripeljalo do pogovora o tem, kaj inovativnost sploh je. Za zaposlenega je bila inovacija to, da je imel vstopnice v mobilni denarnici, da so z droni fotografirali prizorišča. Direktor pa je želel prebojne inovacije, na primer, da bi se ljudje udeleževali konferenc s pomočjo virtualne resničnosti in plačevali vstopnice s kriptovalutami. Podjetje ni imelo jasne definicije, kaj je inovacija in kakšne inovacije želijo. Če bi te definicije imeli postavljene, do nezadovoljstva in izgube časa ne bi prišlo.

Katere so največje težave velikih podjetij, ko govorimo o inovativnosti?
Velika večina na inovacije gleda kot na neke vrste igro, kar postane očitno, ko jih vprašate, ali imajo inovacijsko strategijo. Večina je nima, ker tega ne dojemajo kot »resno« področje menedžmenta.

Inovacijska strategija (ustvariti), inovacijska praksa (preizkusiti) in inovacijski menedžment (učiti se) so trije stebri vašega koncepta. Kaj velikim podjetjem povzroča največ težav?
Vse troje je enako zahtevno. Različni deli organizacije imajo različne potrebe in se različno odzivajo na vsa ta področja. Vodilnim se bo zdel postopek inoviranja lahek. Zakaj? Ker to ni njihovo delo. Z besedo »lahko« po navadi opišemo nekaj, kar ni naše delo. Če bi vprašali nekoga v razvoju, bi rekel, da je težje oblikovati strategijo. Gre za začaran krog.

Česa bi se vi lotili najprej?
Najprej bi se usedel z upravnim odborom in definiral, kaj je za nas inovativnost, in oblikoval strategijo. Nato bi strategijo predstavil vsem zaposlenim v podjetju. Naslednji korak bi bil preverjanje, ali zaposleni razumejo in upoštevajo strategijo. Če je ne, potem nečesa nisem dobro predstavil in moram to popraviti. Nato bi šel dalje.

Zakaj velika podjetja ne uporabijo sredstev, ki jih imajo, za podporo procesu inoviranja?
To se še vedno sprašujem. Gre za paradoks. Na eni strani imamo majhna podjetja, ki so praktično brez sredstev in ki ustvarjajo izjemne izdelke, na drugi strani pa večja podjetja, ki imajo ogromno sredstev, pa jim to ne uspe. Zelo težko je reči, zakaj je tako. Včasih gre za problem vodstva, včasih gre za pomanjkanje motivacije …

Veliko govorite o sodelovanju med velikimi korporacijami in startupi. Kdo v takem odnosu najbolj profitira? V katerih primerih so taka sodelovanja sploh primerna?
Obe strani morata imeti enako koristi, če gre za dobro partnerstvo. Pri takih sodelovanjih gre za vprašanje ravnotežja in izbire pravega trenutka. Velika podjetja lažje najdejo pravi čas za takšno sodelovanje, pri startupih pa je pravi čas ključen. Zanje je lahko pravo partnerstvo ob napačnem času katastrofalno. Startupom vedno priporočam, naj se podajo v partnerstvo, ko so se na nekem trgu že uveljavili. Ne smejo pa vse staviti samo na to partnerstvo.

Pomemben faktor za velika podjetja je dobičkonosnost projektov. Kaj jim svetujete, ko sodelujejo s startupi, kako naj to upoštevajo pri odločanju za projekte?
To je verjetno največja težava v velikih podjetjih, in sicer gledajo na investicije v startupe enako kot na investicije v osnovno dejavnost. Pričakujejo enak dobiček, gledano tako časovno kot procentualno. Morajo razumeti, da so investicije v startupe veliko bolj tvegane. Druga težava je, da vodilni ne znajo poslovati v sistemu startupov. Na primer, vnaprej bodo dali ves denar in v dogovorjenem času pričakovali rezultate. Bolje bi bilo, da bi ponudili določeno vsoto denarja in startupu dali določeno obdobje, po katerem bodo želeli videti rezultate. Na podlagi rezultatov pa bi se nato odločili, ali še investirati ali ne.

Delali ste z velikimi podjetji, kot je na primer Deutsche Telekom. Koliko časa velika podjetja potrebujejo, da se temu prilagodijo?
Več kot ima podjetje zaposlenih, dlje časa traja. Veliko je odvisno od pripravljenosti uprave na spremembo. V velikanu, kot je Deutsche Telekom, je to dolg proces. V podjetjih z od 10 do 30 tisoč zaposlenimi je mogoče, če so vsi pripravljeni na to, spremembe vpeljati v obdobju dveh do štirih let.

Kako je z inoviranjem na manjšem trgu?
Manjši trgi zagotovo imajo svoje posebnosti. Na majhnem trgu ne moremo pričakovati milijardnih dobičkov. Za startupe je velika prednost, da prihajajo iz manjše države, ker so že od samega začetka prisiljeni razmišljati globalno. Poglejte samo Estonijo, ki ima izjemne startupe. Nemškim in francoskim startupom, na primer, ni treba razmišljati globalno.

O pomenu inovativnosti čivkajo že vrabci na strehah. Smo osvojili že vse? Kaj sledi?
Trenutno smo na vrhu ledene gore, ki ji pravimo inoviranje. Nismo še dovolj zreli, da bi razumeli in poželi vso moč inovativnosti, še posebej v velikih organizacijah. Naslednja finančna kriza ne bo kriza bančnega sistema, ampak bo posledica nezmožnosti velikih organizacij, da bi opazile trende in se na njihovi osnovi spremenile ter inovirale. Zavedati se moramo, da se tudi potrošniki spreminjajo. Ljudje na primer nočejo več biti lastniki stvari, ampak jih bolj zanima uporaba stvari kot lastništvo. Velika podjetja tega še ne razumejo.

Kakšen nasvet bi dali velikim podjetjem glede inovativnosti?
Naredite že to, začnite in sproti boste spoznavali stvari. Nikakor pa ne kopirajte podjetja čez cesto, ker niste to podjetje. gg

Na eni strani so majhna podjetja, praktično brez sredstev, ki ustvarjajo izjemne izdelke, na drugi strani večja podjetja z ogromno sredstvi, pa jim to ne uspe.

Velika podjetja morajo razumeti, da so investicije v startupe veliko bolj tvegane.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Na Zahodnem Balkanu je surovin še veliko

Na prvem Dnevu inovacij ADRIA 2019 so se udeleženci pogovarjali predvsem o načinih, kako spodbujati inovacije ter si izmenjevali primere dobrih praks na področju primarnih in sekundarnih surovin.

Besedilo in foto: Nina Šprohar

Pomanjkanje surovin je glavni izziv na območju Jugovzhodne Evrope, opozarja doc. dr. Aleš Žnidarič.

Dr. Romana Jordan opozarja, da je zdaj čas za razmislek o projektih, ki presegajo majhne raziskovalne skupine, meje podjetij in celo državne meje.

Na dogodku »Dan inovacij ADRIA 2019«, ki se je odvil v Portorožu 23. oktobra 2019, organizirala pa sta ga Zavod za gradbeništvo Slovenije (ZAG) in Geološki zavod Slovenije (GeoZS), so predavatelji predstavili vse razpoložljive možnosti, ki jih Evropski inštitut za inovacije in tehnologije (EIT) v okviru skupnosti za surovine EIT RawMaterials in Regionalni center Adria ponujata poslovnim subjektom za izboljšanje inovacijskega potenciala na področju surovin v Jugovzhodni Evropi. »Glavni izziv je pomanjkanje surovin,« je za Glas gospodarstva poudaril doc. dr. Aleš Žnidarič, direktor ZAG, in dodal, da moramo glede tega nujno ukrepati.

Dve novi prednostni področji in dva nova mehanizma za inovacije

Evropski inštitut za inovacije in tehnologije je sicer organ Evropske unije in hkrati največja evropska inovacijska mreža, ki inovatorje in podjetnike po vsej Evropi spodbuja, da svoje najboljše zamisli spremenijo v proizvode in storitve ter ustvarijo nova delovna mesta. Njihovo delovanje je razdeljeno na osem področij oziroma skupnosti znanja in inovacij – zdravje, hrana, proizvodnja, energetika, podnebne spremembe, surovine, urbana mobilnost in digitalizacija. Dr. Romana Jordan, članica upravnega odbora EIT, je tako povzela njihove načrte: »Za prihodnost so cilji prav gotovo znani: da Evropa postane bolj trajnostna in da naredi več na področju demografskih izzivov, na področju zdravja in drugih prednostnih izzivov, skratka da zagotovi ljudem ključne produkte in storitve. EIT bo zagotovo še naprej podpiral aktivnosti na svojih osmih prednostnih področjih.«

Kmalu bodo podprli ustanovitev še dveh skupnosti znanja in inovacij. Jordanova je zaupala, da bo ena s področja kreativnih tehnologij, druga pa vsebinsko še ni opredeljena. »EU daje vedno večji poudarek na oblikovanju instrumentov za ustvarjanje novih podjetij in podporo podjetjem, ki razvijajo res visoko konkurenčne produkte in storitve,« je dejala. Ti inštrumenti naj bi bili po 2020 še okrepljeni, pojavila pa se bosta tudi dva nova mehanizma v okviru programa Obzorje Evropa – misije na področju raziskav in inovacij ter Evropski svet za inovacije. Jordanova je zato opozorila, da je »zdaj čas, da razmislimo o projektih, ki presegajo majhne raziskovalne skupine, meje podjetij in celo naše državne meje, oblikujemo konzorcije in se pripravimo na prve razpise, ki bodo objavljeni že v letu 2021«.

Evropa je na področju surovin močno odvisna od uvoza

EIT RawMaterials, ki je ena od osmih skupnosti znanja in inovacij, financiranih s strani EIT, združuje več kot 120 glavnih in pridruženih partnerjev ter več kot 190 projektnih partnerjev iz industrije, univerz in raziskovalnih institucij iz več kot 20 držav EU. Delujejo na področju celotne vrednostne verige surovin – od raziskovanja, rudarjenja in predelave rud do recikliranja in krožnega gospodarstva. Sodelujejo pri iskanju novih, inovativnih rešitev za zagotovitev oskrbe in izboljšanje sektorja surovin v Evropi. Eden izmed regionalnih inovacijskih centrov je tudi Regionalni center Adria, ki so ga ustanovili GeoZS, ZAG ter Rudarsko geološko naftna fakulteta Univerze v Zagrebu in pokrivajo območje Slovenije in Hrvaške ter države Zahodnega Balkana. Njihova prisotnost je na Zahodnem Balkanu bistvenega pomena zaradi velikega potenciala za izkoriščanje primarnih in sekundarnih surovin v regiji.

Kaj je cilj RC ADRIA? Predvsem spodbuditi mreženje in povezovanje lokalnih deležnikov surovinskega sektorja iz omenjenih držav z mednarodno skupnostjo

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

EIT RawMaterials, spodbuditi izmenjavo idej ter ponuditi podporo potencialnim novim partnerjem. »Kot primer lahko izpostavim prenos znanja in dobre prakse delovanja rudarske javne službe v dežele Zahodnega Balkana. Na tak način lahko izboljšamo upravljanje in možnost samooskrbe Evrope z mineralnimi surovinami v prihodnje. To izvajamo v okviru projekta, ki se imenuje RESEERVE - Mineralni potencial Jugovzhodne Evrope, ampak to je samo eden izmed mnogih projektov, ki se ukvarja s podobnimi temami,« je njihovo delo in poslanstvo opisal dr. Miloš Bavec, direktor GeoZS. Kakšna pa je prihodnost na področju surovin? »Jaz mislim, da precej obetavna. Namreč, Evropa je v velikem deležu odvisna od uvoza surovin, še posebej mineralnih surovin, tako da so ukrepi na tem področju nujno potrebni. Na srečo je tu EIT in z ustanovitvijo EIT RawMaterials gre Evropa očitno v pravo smer, tako da bo priložnosti za razvoj in inovacije na tem področju v Sloveniji in Jugovzhodni Evropi še veliko,« je prepričan Bavec.

Brez recikliranja in krožnega gospodarstva se bomo utopili v odpadkih

Na ZAG se s primarnimi surovinami ukvarjajo manj, a so bolj usmerjeni v recikliranje in uvajanje krožnega gospodarstva. »Tudi na tem področju je vedno več problemov,« je opomnil direktor ZAG in obenem opozoril, da »na nivoju države tej pereči problematiki ni posvečeno dovolj aktivnosti«. Opozoril je, da je prihodnost s takšnim načinom dela lahko precej temačna. »Če tega ne razrešimo, se bomo utopili v odpadkih ali pa jih nekam zelo drago izvažali, kar pa seveda ni etično,« je dejal. »Vsak bi moral za svoje odpadke poskrbeti, ne moremo jih izvažati v druge države in nanje enostavno preložiti svoje breme,« je še poudaril Žnidarič.

Zavoda za gradbeništvo Slovenije poleg aktivnega udejstvovanja v RC ADRIA trenutno vodi oz. sodeluje v več kot 25 projektih, sofinanciranih s strani EIT RawMaterials. Ena izmed pomembnih tem je zaporedno recikliranje odpadkov iz rudarjenja, metalurgije in ostalih industrijskih panog po principu »nič odpadkov«. Pri tem se najprej iz odpadka izločijo kritične in ekonomske surovine, ostanek pa se porabi v gradbeništvu, ki je eden največjih porabnikov surovin. Pomembno je, da so novi proizvodi inertni in da ne obremenjujejo okolja. gg

Dr. Miloš Bavec, direktor GeoZS, je prepričan, da bo priložnosti za razvoj in inovacije na področju surovin veliko.

Rezultati EIT: EIT je do danes ustvaril več kot 50 inovacijskih središč po vsej Evropi, več kot 2 tisoč zagonskih podjetij, več kot 900 novih proizvodov in storitev, več kot 6.100 delovnih mest ter več kot 2.300 dodiplomskih in doktorskih diplomantov, pri čemer naj bi izobraževanje do konca leta 2020 opravilo še več kot 5 tisoč novih diplomantov.

Inovatorji se lahko prijavijo na natečaj EIT Jumpstarter, rok za prijave je odprt do 15. 3. 2020.

BDO

POSLOVNE REŠITVE NA POTI DIGITALNE TRANSFORMACIJE

Digitalna transformacija pomeni preobrazbo poslovnih in organizacijskih procesov, kompetenc in modelov, s katerimi izkoriščamo spremembe in priložnosti, ki nam jih omogočajo digitalne tehnologije ter njihov vpliv na spreminjajočo se družbo, njene posameznike in njihove vzorce delovanja.

Evolucije na področju digitalnih tehnologij t.j. predvsem njihova uporaba, nedvomno prinašajo koristi. Poleg njih pa poleg izzivov na operativni in strateški ravni tudi varnostna tveganja.

Tveganja kibernetske varnosti se bodo povečevala, saj se število medsebojno povezanih naprav ter kompleksnost povezav povečuje. Vsaka naprava ali proces pa je potencialna vstopna točka za zlorabe.

KIBERNETSKA VARNOST
- Izvajamo ocene kibernetskih tveganj
- Revidiramo informacijske sisteme
- Svetujemo pri implementaciji prilagoditev za doseganje skladnosti z mednarodnimi standardi in dobrimi praksami
- Svetujemo pri implementaciji ukrepov za izboljševanje kibernetske varnosti
- Preiskujemo varnostne incidente

OBVLADOVANJE TVEGANJ
- Svetujemo pri zasnovi in implementaciji konceptov in aktivnosti za upravljanje tveganj
- Svetujemo pri vzpostavljanju učinkovitih notranjih kontrol

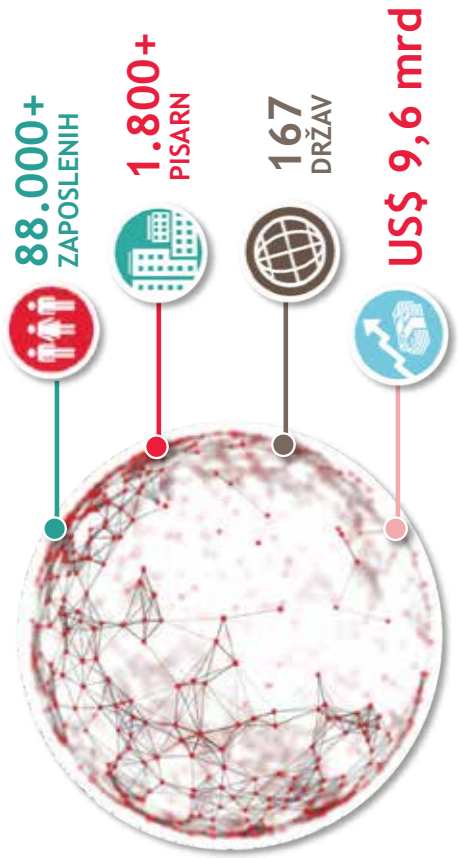

Revizija • Svetovanje • Davki

Plemenitenje svojega premoženja zaupajte usposobljenim upravljavcem

V NLB Skladih se vsaki stranki, ki jim v upravljanje zaupa svoje premoženje, v celoti posvetijo in za njene potrebe oblikujejo naložbeni portfelj, ki ji je pisan na kožo.

NLB Skladi, upravljanje premoženja, d. o. o., je največja družba za upravljanje premoženja v Sloveniji. Trenutno upravljajo 1,4 milijarde evrov sredstev. Strankam ponujajo možnost varčevanja v vzajemnih skladih, kjer imajo trenutno 70 tisoč vlagateljev in storitev individualnega upravljanja premoženja.

Storitev individualnega upravljanja premoženja je namenjena bolj petičnim strankam. Najnižji znesek vplačila znaša 250.000 evrov za klasično individualno upravljanje premoženja oziroma 100.000 evrov, če se odločite za upravljanje med skladi. »Smo daleč največji ponudnik tovrstnih storitev v Sloveniji. Trenutno imamo v okviru obeh omenjenih storitev v upravljanju 514 milijonov evrov sredstev,« poudarja Jaša Perossa, direktor Sektorja upravljanja portfeljev.

Z roko v roki s Privatnim bančništvom NLB

V okviru individualnega upravljanja premoženja po besedah sogovornika na samem začetku želijo zelo dobro spoznati vlagatelja, njegove potrebe po sredstvih, starost in stopnjo tveganja, ki jo je pripravljen prevzeti. Pomembna informacija je tudi, kakšne pretekle izkušnje ima vlagatelj, v katerih naložbah ima svoje prihranke in katere vrste obveznosti mora izpolnjevati. Pri tem sodelujejo s Privatnim bančništvom Nove ljubljanske banke, kjer imajo širši vpogled v posamezno stranko.

V drugem koraku nato vlagatelju svetujejo, na kakšen način naj razprši svoje prihranke in mu oblikujejo portfelj oz. kombinacijo portfeljev, ki mu je pisana na kožo. Nalagajo v delnice, državne in podjetniške obveznice, obveznice z nižjimi bonitetnimi ocenami, komitenti Nove ljubljanske banke lahko v okviru t. i. naložbenega para tudi sklenejo depozit z višjo obrestno mero.

Sredstva vlagajo v vrednostne papirje po celem svetu. »Tuji kapitalski trgi so bistveno bolj razviti, kot je slovenski, odlikuje jih višja likvidnost in učinkovitost, zato glavnino sredstev razpršimo globalno,« razlaga Jaša Perossa.

Posvetijo se vsaki stranki

V NLB Skladih so na področju upravljanja premoženja zmanjšali število strank, da se lahko bolj posvetijo vsaki posebej. Obenem so celotna sredstva v upravljanju povečali. »S svojimi strankami se trudimo vzpostaviti tesen stik; poleg strokovnega upravljanja portfeljev smo jim v pomoč pri določitvi osnovne razpršitve sredstev, da s to, ob jasno določeni stopnji tveganja, ki jo je stranka pripravljena sprejeti, dosežejo optimalen donos,« pravi Perossa.

Tisti, ki upravljanje svojega premoženja prepustijo NLB Skladom, se lahko v celoti posvetijo svoji dejavnosti. »Podjetniki so že po pravilu prezaposleni s svojimi podjetji in z ustvarjanjem prihrankov, pogosto jim enostavno zmanjka časa ali znanja, da bi se s prihranki aktivno ukvarjali.« Upravljavci premoženja so visoko usposobljeni specialisti, ki jim je v pomoč kompleksen analitski sistem, ki je vzpostavljen v NLB Skladih. Med vsemi ponudniki upravljanja premoženja v Sloveniji je pri njih ta storitev najbolj razvita.

Trenutno vroče obveznice, prihaja čas delnic

Jaša Perossa pravi, da so v zadnjem obdobju kot posledica ohlajanja globalne gospodarske rasti in sprememb politik centralnih bank dosegali nepričakovano visoke donose pri obveznicah; pri delnicah so ti bili podpovprečni. Sogovornik pričakuje, da bo ob trenutni izločitvi najbolj črnega scenarija pri brexitu in ob nadaljnjem popuščanju napetosti v trgovinski vojni med ZDA in Kitajsko, proti konca leta v svetu prišlo do okrepitve gospodarske rasti, kar bo ob izredno nizkih obrestnih merah spodbudilo rast delnic.

»Tuji kapitalski trgi so bistveno bolj razviti, kot je slovenski, odlikuje jih višja likvidnost in učinkovitost, zato glavnino sredstev razpršimo globalno,« razlaga **Jaša Perossa, direktor Sektorja upravljanja portfeljev.**

PROMO

NLB Skladi

Foto: Arhiv Univerze v Ljubljani

Po znanje in tehnologije na Univerzo v Ljubljani

Pisarna za prenos znanja Univerze v Ljubljani je vstopna točka za podjetja, ki iščejo tehnologije in znanje ali projektna partnerstva.

Simona Rataj in Teja Stamać

Podjetja vse bolj zanima odprto inoviranje pri čemer skušajo poiskati ideje, znanje in tehnologije pri zunanjih partnerjih, kot so fakultete. Le malo podjetij pa ve, da obstaja na Univerzi v Ljubljani vstopna točka, ustvarjena prav za to, da povezuje podjetja z raziskovalci (in obratno) ter poišče želeno znanje na svojih 26 fakultetah in akademijah.

Prenos znanja kot strateško poslanstvo

Univerza v Ljubljani (UL) že 100 let zagotavlja vrhunsko izobražen kader, rešuje izzive podjetij in skupaj z njimi soustvarja inovacije. Prenos znanja v gospodarstvo je naše strateško poslanstvo, naša zaveza k odličnosti in strokovnosti pa prinaša dobrobit, koristi in konkurenčne prednosti tudi za podjetja.

Pisarna za prenos znanja UL

Pisarna za prenos znanja je most med raziskovalno in gospodarsko sfero. Njena glavna naloga je spodbujanje in podpora različnim oblikam prenosa znanja v gospodarstvo in s tem v širšo družbo. Pisarna na Univerzi skrbi za sodelovanje z gospodarstvom, pravno varstvo in komercializacijo intelektualne lastnine ter za spodbujanje podjetništva in ustanavljanje odcepljenih podjetij na Univerzi.

Imate izziv? Mi poiščemo rešitve!

Podjetja se vsak dan soočate z različnimi izzivi – tehnološkimi, marketinškimi, zaposlitvenimi. V Pisarni vam pomagamo poiskati ustrezne rešitve in vas povežemo s strokovnjaki na Univerzi.

1. korak: Z vami se dogovorimo za srečanje, na katerem identificiramo vaše konkretne in/ali strateške izzive.

2. korak: O izzivih posameznega podjetja obvestimo raziskovalce na fakultetah in jih povabimo k sodelovanju pri iskanju rešitev.

3. korak: Organiziramo individualne sestanke med podjetjem in raziskovalci z namenom predstavitve potencialnih rešitev, znanj, kompetenc in izkušenj. Predstavitve potencialnih rešitev potekajo individualno, v pogojih zaupnosti; izvedemo pa jih bodisi v prostorih Univerze v Ljubljani bodisi v podjetju.

4. korak: Po opravljenem sestanku si izmenjamo informacije o potencialih nadaljnjega sodelovanja in pripravimo akcijski načrt za dogovorjene razvojne projekte. gg

Za sodelovanje z raziskovalci Univerze v Ljubljani pišite na gospodarstvo@uni-lj.si, pokličite na 01 2418 533 ali obiščite spletno stran ppz.uni-lj.si

Z Univerzo v Ljubljani lahko sodelujete na naslednje načine:

Vir grafike: https://icons8.com ter ppz.uni-lj.si

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Stanovanjsko stisko blažijo s povečevanjem števila najemnih stanovanj

Stanovanjski sklad RS (SSRS) v skladu z Resolucijo o nacionalni stanovanjski politiki za obdobje 2015 do 2025 (ReNSP15-25) opravlja vlogo glavnega izvajalca nacionalne stanovanjske politike. Najmanj 60 % sredstev, namenjenih financiranju gradnje novih stanovanj, naj bi usmeril v gradnjo javnih najemnih stanovanj in tako povečal sklad teh stanovanj. Posebno pozornost posveča mladim, starejšim in ranljivejšim skupinam prebivalcev.

SSRS pretežni del virov za svoje delovanje pridobi iz prihodkov, ustvarjenih z razpolaganjem s premoženjem sklada in iz prihodkov, ustvarjenih z lastnim poslovanjem. Letos je za pridobivanje javnih najemnih stanovanj z Razvojno banko Sveta Evrope (CEB) sklenil posojilno pogodbo za 50 milijonov evrov. Po besedah direktorja, mag. Črtomirja Remca, se z njo dogovarjajo še za eno posojilo v tej vrednosti.

Trije projekti za 819 stanovanj

Oktobra so začeli graditi 498 stanovanj na Brdu v Ljubljani in Stanovanjsko skupnost Gerbičeva v Ljubljani (109 stanovanj). Trenutno je v teku javni razpis za izbiro izvajalca gradnje 212 stanovanj 1. faze projekta Pod Pekrsko gorco v Mariboru, in če ne bo pritožb, bi z gradnjo lahko začeli že letos. Teh 819 stanovanj bodo zgradili s pomočjo posojila Razvojne banke Sveta Evrope (CEB), in če ne bo zamud, bodo zgrajena do konca leta 2021. Skupno pa bo Sklad z lastnimi naložbami v prihodnosti zagotovil 1.686 stanovanj.

Projekti z lokalnimi skupnostmi in zasebniki

Poleg navedenega bodo v okviru Programa sofinanciranja zagotavljanja javnih najemnih stanovanj v letih 2016 do 2020, kjer je bilo na voljo 30 milijonov evrov sredstev, zgradili še 473 stanovanj z občinami in mestnimi skladi, kjer nastopajo v vlogi posojilodajalca ali sovlagatelja, pri čemer je razporejenih že 98,79 % sredstev programa. Po dodelitvi sredstev, za katere sklad že razpolaga s preliminarnimi vlogami, pa bo realizacija presežena za 1,5 milijona evrov in bo znašala 105 %.

V okviru javnega poziva za nakup stanovanj in zemljišč za gradnjo stanovanj, kjer je bilo na voljo 30 milijonov evrov, potekajo aktivnosti za odkup približno 200 stanovanj.

Do 10.000 stanovanj le s podporo države

V prihodnosti bo po besedah mag. Črtomirja Remca njihova dejavnost v veliki meri odvisna od tega, ali bo Vlada RS do konca mandata za reševanje stanovanjske problematike dejansko namenila 0,4 odstotka BDP. Potem bi lahko dolgoročno v Sloveniji pridobili 10 tisoč novih stanovanj, kot je zapisano v koalicijski pogodbi.

Ključni stebri delovanja Stanovanjskega sklada

1. Javni ukrepi:
- Program sofinanciranja zagotavljanja javnih najemnih stanovanj v letih 2016 do 2020,
- Program sofinanciranja zagotavljanja stanovanjskih enot za starejše v letih 2017 do 2020,
- Javni poziv za nakup stanovanj in zemljišč za gradnjo stanovanj.

2. Lastne naložbe Sklada
- Gradnja 819 javnih najemnih stanovanj v Ljubljani (Novo Brdo) v Mariboru (Pod Pekrsko gorco 1. Faza) ter Stanovanjske skupnosti Gerbičeva v Ljubljani,
- gradnja 430 javnih najemnih stanovanj v Mariboru (Pod Pekrsko gorco 2. Faza, četrtina stanovanj bo predvidoma v leseni gradnji) in Kranju (Ob Savi),
- gradnja 437 javnih najemnih stanovanj v Mariboru (Novo Pobrežje).

3. Nakup zemljišč od DUTB na podlagi Sklepa Vlade RS z dne 13. 6. 2019:
- Zazidljiva zemljišča Podutik – Glince,
- zemljišča za gradnjo Rožna Dolina - Nova Gorica,
- nepozidana stavbna zemljišča Brod - Drage - Novo mesto.

4. Javna najemna služba (v nastajanju):
- Sklad bo posrednik med lastniki in najemniki stanovanj.

PROMO

Temeljni kamen za sosesko Novo Brdo je bil položen oktobra.

STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
JAVNI SKLAD

ARISTOTEL

Zdravstvena ustanova nove generacije • Krško

aristotel.si

Razvoj zaposlenih

Prehrana, gibanje, rehabilitacija

Center za kakovost življenja in dela

Zdravje vodilnih v podjetju

Menedžerski pregledi

Varstvo in zdravje pri delu

Zdravstveni pregledi zaposlenih

Medicina dela, prometa in športa

Oblikovanje strategij

Ciljne delavnice, ergonomija

Promocija zdravja

Specialistični pregledi *brez čakalnih dob!*

- Ambulanta za endokrinologijo, diabetes in bolezni ščitnice
- Internistično-kardiološka ambulanta
- Protibolečinska ambulanta in akupunktura
- Lasersko-ginekološka ambulanta
- Lasersko-kirurška ambulanta
- ORL ambulanta
- Klinično-psihološka ambulanta
- Ambulanta za osteoporozo
- Ambulanta za ultrazvok
- Nevrološka ambulanta
- Ortopedska ambulanta
- Medicinska estetika
- Družinska medicina
- Medicina dela, prometa in športa
- Ambulanta za klinično prehrano in prehransko svetovanje
- Ambulanta za žilna obolenja NOVO
- Pediatrična ambulanta NOVO
- Urološka ambulanta NOVO
- Lepotna in antiaging medicina NOVO

20+ LET ARISTOTEL ZDRAVSTVENI CENTER

NAROČANJE
07 49 03 000

Aristotel, zdravstveni center, d. o. o.
Kolodvorska cesta 7 a, 8270 Krško
info@aristotel.si aristotel.si

DOMDESIGN 0.1 DC IX XIX

Vsi smo za to, da bi poskrbeli za odpadke ... Ampak ne pri nas doma.

Nina Šprohar, foto: Tamino Petelinšek, STA

Aktualni minister za okolje in prostor, Simon Zajc, meni, da bo sprememba zakona »spravila sistem ravnanja z odpadki nazaj na noge«, odzivi nanjo pa naj bi bili zelo pozitivni. Za svoje odpadke moramo po njegovem poskrbeti sami, za kar pa bomo potrebovali novo sežigalnico. »Tista lokalna skupnost, ki bo dala zeleno luč za postavitev, bo ustrezno nagrajena,« obljublja Zajc.

S spremembami na področju ravnanja z odpadno embalažo boste počakali na nov Zakon o varstvu okolja. Kako bo nov zakon urejal podaljšano proizvajalčevo odgovornost? Kako se bo po vašem to obneslo v praksi?

Prvi korak je sprememba Zakona o varstvu okolja, kjer urejamo proizvajalčevo razširjeno odgovornost. Želimo doseči, da bodo proizvajalci ne le finančno, temveč tudi organizacijsko odgovorni za svoje izdelke in embalažo. V praksi to pomeni, da bodo morali proizvajalci sami ustanoviti neprofitne organizacije, ki bodo poskrbele, da se z izdelki in z embalažo, ko ti postanejo odpadek, ustrezno ravna. To je glavna sprememba, ki bo po našem mnenju doprinesla k delovanju sistema. Do zdaj smo namreč ugotovili, da velik del problema predstavlja dejstvo, da proizvajalci odgovarjajo le finančno, od tam naprej pa nimajo nekega vpliva ali skrbi, kaj se z njihovimi proizvodi zares zgodi. Potem pa sledi še sprememba Uredbe o odpadni embalaži, kjer dosedanjo mejo dovoljenih 15 ton ukinjamo. Torej bodo vsi, ki dajo embalažo prvič na trg, za njo tudi odgovorni.

Proizvajalci bodo ne le finančno, temveč tudi organizacijsko odgovorni za svoje izdelke in embalažo.

Kako so se na to odzvali proizvajalci?

S proizvajalci smo se sestali in izvedeli, da podpirajo naš predlog in se strinjajo, da tudi v organizacijskem smislu poskrbijo za svoje odpadke. Težav niso imeli niti s tem, da bo vse to neprofitno. Kar pa so predlagali, in bomo tudi upoštevali, je, da lahko ena organizacija skrbi za več vrst odpadkov. Njihov predlog bomo vključili v zakon, da lahko vlada s podzakonskim aktom področje uredi, če se bo potreba po tem pokazala.

Predlog proizvajalcev, ki ga bomo tudi upoštevali, je, da lahko ena organizacija skrbi za več vrst odpadkov.

Ste se soočili s kakšnimi drugimi pomisleki?
Ne, v resnici so bile naše spremembe res pozitivno sprejete s strani proizvajalcev, kar je za nas najbolj pomembno. Gre tudi za to, da mora biti zakon napisan tako, da ga proizvajalci vzamejo za svojega in vidijo, da je tak način tudi zanje najboljši. Glede na odzive smo svoj cilj dosegli.

Kaj bo še prinesel novi zakon?
Glede na to, da gre v resnici za spremembo zakona, kar pomeni, da smo omejeni s številom členov, so glavne spremembe tri. Prva je torej povezana s proizvajalčevo razširjeno odgovornostjo, druga je ta, da usklajujemo našo zakonodajo o sistemu trgovanja s pravicami do emisij toplogrednih plinov z evropsko direktivo, poleg tega pa še popravljamo sklice na različne predpise, saj se ti ves čas spreminjajo. Tekom javne razprave smo prejeli tudi pobude za prepoved pridobivanja ogljikovodikov s hidravličnim lomljenjem z vbrizgavanjem kemikalij (t. i. »fracking«, op. a.). Ker bomo prepoved dodatno vnesli v zakon, ga bomo ponovno poslali v krajšo javno obravnavo.

Kakšni so načrti za naprej? Pripravljate še kakšen zakon, uredbo?
V prihodnjem letu bomo pripravili nov Zakon o varstvu okolja, s katerim želimo zaobjeti kar širok nabor izboljšav. Ukvarjali se bomo recimo z območji, ki so bila v preteklosti onesnažena in kamor želimo pripeljati stalen vir financ zato, da jih bomo lahko sanirali. Tovrstne sanacije namreč trajajo več let in so zelo drage. Prav zato si želimo imeti stalen vir sredstev. Naša ideja je, da to dodamo Skladu za podnebne spremembe, bo pa tukaj še kar precej usklajevanj.

Je takšnih degradiranih območij, kjer bodo potrebne sanacije, veliko?
Da. Še veliko je jam, potem je tu Celjska kotlina … Očitno pa nismo edini s takšnimi težavami. Pogovarjal sem se namreč z ministri iz držav bivše Jugoslavije in ugotovili smo, da je degradiranih območij tudi pri njih veliko. V preteklosti nismo bili vestni, kar se tiče našega okolja, zato se moramo zdaj soočiti s posledicami takšnega ravnanja.

Kako bi ocenili stanje na področju komunalne odpadne embalaže?
Računam, da bomo s spremembo Zakona o varstvu okolja, z novo uredbo in s tem, ko bomo ukrepe, ki jih je interventni zakon pripeljal, speljali do konca, sistem postavili nazaj na noge. Če bo res deloval tako, kot predvidevamo, se nam kupi embalaže ne bodo več kopičili. Je pa eno, kaj naredimo na papirju, se pravi z zakonom in uredbami, povsem nekaj drugega pa je postaviti sistem v praksi. Odpadke moramo biti sposobni predelati doma in zmanjšati njihovo količino, in tu se pravo delo začne. Za to moramo delati prav vsi – tako gospodarstvo kot naše ministrstvo, tudi druge službe ipd.

Najbrž kar vsi prebivalci …
Tako je, saj vsi proizvajamo odpadke, okoli 500 kilogramov na leto vsak izmed nas. Želimo imeti vse udobje, ki nam ga življenje prinaša, a se moramo zavedati, da naš način življenja med drugim prinaša tudi vedno več odpadkov, za katere je potem treba poskrbeti. Tukaj pa se pri nas vse ustavi. Vsi smo namreč za to, da bi poskrbeli za odpadke in se strinjamo, da je to nujno … Ampak ne pri nas doma. Ne na našem dvorišču, ne v našem mestu, ne v naši občini. To mentaliteto bomo morali v zelo kratkem času spremeniti.

Prepovedali bomo hidravlično lomljenje z vbrizgavanjem kemikalij.

Če se dotakneva gospodarstva … Kakšne ukrepe bi morali sprejeti znotraj podjetij, da pripomorejo k temu cilju?
Gospodarstvo ima za napredek veliko prostora in lahko konkretno pripomore k zmanjšanju količine odpadkov. Prav gospodarstvo je namreč tisto, ki produkte oblikuje, zato lahko že na tem mestu nastanejo velike spremembe. V času, ko razvijajo izdelek, bi lahko že razmišljali, kaj bodo z njim storili, ko ga potrošnik odrabi. Izdelek je tako lahko iz monomaterialov, ki se jih lažje reciklira, lahko je to izdelek za večkratno uporabo, z zelo malo embalaže … Možnosti so različne. Gospodarstvo torej lahko ogromno naredi, mi od njih to pričakujemo in si želimo, da bi jih s tem, ko prelagamo organizacijsko delovanje nanje, stimulirali, da oblikujejo in proizvajajo takšne izdelke. Namreč, če bo proizvode možno reciklirati, bo strošek skrbi za odpadno embalažo manjši, saj se bo denar, ki bo prišel iz recikliranja, vračal v njihove blagajne.

V preteklosti nismo bili vestni, kar se tiče našega okolja, zato se moramo zdaj soočiti s posledicami takšnega ravnanja.

V enem od intervjujev ste dejali, da bo moralo kmalu priti do prehoda v trajnostno gospodarstvo. Kako vi vidite ta prehod, kaj bi se moralo zgoditi oz. kaj želite, da bi se zgodilo?
Ta prehod bo res nujen. Mi v Sloveniji recimo že spomladi porabimo vse naravne vire za celo leto.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Vse, kar porabimo od spomladi dalje, gre na račun prihodnjih generacij. Porabiti moramo torej toliko, kot imamo. Z bivšim komisarjem dr. Janezom Potočnikom deliva razmišljanje, da bomo morali v prihodnosti tudi na izdelke gledati kot na storitve. Kar pomeni, da se ne bomo več pogovarjali o tem, da prodajamo avtomobile, temveč mobilnost. Ne bomo prodajali žarnic, temveč osvetlitev. Proizvajalcem bo tako v interesu izdelati žarnice z dolgo življenjsko dobo, ki bodo porabile čim manj energije, s čim manj stroški in čim manj materiala, še vedno pa bodo lahko zaračunali storitev. To je sicer velik preskok, a ga bo treba kar hitro narediti.

Če bo proizvode možno reciklirati, bo strošek skrbi za odpadno embalažo manjši.

Prednostna področja, kjer moramo biti samozadostni, so zame energija, odpadki in hrana. Če se meje res zaprejo, bo ravno zaradi teh treh področij nastal kaos, če ne bomo samozadostni.

Kakšno pa je stanje na področju nevarnih odpadkov? Kakšni so načrti za naprej?
Tako na področju nevarnih kot nenevarnih odpadkov mora Slovenija postati kar se da samooskrbna. Meje se bodo namreč zapirale. Če ne bomo sposobni sami rešiti te problematike, bo težav čedalje več. Prednostna področja, kjer moramo biti samozadostni, so zame energija, odpadki in hrana. Če se meje res zaprejo, bo ravno zaradi teh treh področij nastal kaos, če ne bomo samozadostni.

Ni prav, da posledice našega smetenja trpijo države, kjer so okoljski standardi nizki.

Koliko odpadkov trenutno sploh izvažamo?
Približno 30 odstotkov, največ v sosednje države. Včasih smo jih veliko izvozili na Kitajsko, ampak danes, ko tamkajšnja delovna sila ni več tako poceni, tja ne izvažamo več. Zaprli so vrata, zato imamo zdaj težave. To pa je po mojem mnenju tudi edino pravilno, saj ni prav, da posledice našega smetenja trpijo države, kjer so okoljski standardi nizki.

Slovenija je majhna država, mi lahko naredimo vse, kar je potrebno, da zmanjšamo okoljski odtis, pa se to ne bo poznalo, če bodo onesnaževali vsi okrog nas.

Kako pa se potem rešiti vseh odpadkov? Potrebujemo še eno sežigalnico? Kakšno je vaše stališče do takšne obdelave odpadkov?
Naša sežigalnica ima majhno kapaciteto, tako da bomo zagotovo potrebovali še en objekt za termično obdelavo. Kljub temu, da bomo vse napore vlagali v to, da se zmanjša količina odpadkov, bomo prišli do stopnje, ko material ne bo več reciklabilen. Ne želimo si ga odlagati, ker je v njem še skladiščena energija, kar pomeni, da bo tak objekt – končna postaja za odpadke – nujen.

Kaj vse bo potrebno, da ga zgradimo?
Najprej bo treba najti lokalno skupnost, ki bi bila sežigalnico pripravljena postaviti. Poleg tega potrebujemo najboljšo možno tehnologijo, da bodo prebivalci sprotno obveščeni o izpustih. Želimo doseči vsaj tak nivo kot dunajska sežigalnica. Poleg tega bi morala biti tista lokalna skupnost, ki bo dala zeleno luč za postavitev, za to tudi ustrezno nagrajena.

Kje vidite možne lokacije za takšne objekte?
Občinam smo že poslali poizvedbo, da ugotovimo, katere so za postavitev sežigalnice zainteresirane. Javilo se jih je precej, med drugimi Ljubljana, Jesenice, Maribor, Kočevje in Ptuj. Zdaj se bomo z njimi sestali, do konca leta pa bi radi prišli do odločitve, kje, kako in kdaj bomo objekt postavili.

Do kdaj bi bilo idealno, da bi pri nas dobili novo sežigalnico?
Do včeraj. (smeh) Zavedamo se, da bo postopek trajal nekaj let, predvsem zato, ker se želimo stoodstotno uskladiti z lokalnim prebivalstvom. Potrebnih bo veliko pogovorov, sežigalnico bomo morali umestiti v prostor, potem nastopi še sama gradnja … In tako hitro pridemo na obdobje petih let.

Kaj se bo moralo zgoditi, da bo Slovenija dosegla cilj ogljične nevtralnosti do leta 2050, ki je povezan z Zakonom o podnebni politiki?
Izpust toplogrednih plinov bo treba zmanjšati za 90 odstotkov, približno 10 odstotkov pa bo šlo v ponor. Morda lahko tudi več, odvisno, koliko bomo pogozdovali. Največjo težavo predstavlja promet. Predvidevanja so, da se bodo izpusti do leta 2030 še povečali, potem pa bo od leta 2030 do 2050 potrebnih res veliko premikov. Ugotoviti bomo morali, kako se bomo premikali sami, kako bomo premikali tovor, kakšna bo naša industrija, kako bomo pridobivali energijo …

Nedavno nas je dosegla novica, da ZDA izstopa iz Pariškega podnebnega sporazuma … Kako bo to vplivalo na svet?
Pariški podnebni sporazum ima takšno težo predvsem zato, ker se je celoten svet poenotil in zavezal k ukrepom. In če izstopi ZDA, ki je tako velika država, z enim najmočnejših gospodarstev na svetu, je to za vse slaba novica. Bojim se, da lahko njihov izstop postane trend, ki bi mu sledili še ostali. Že tako se takšno ravnanje nakazuje tudi v nekaterih drugih velikih državah, kar ni spodbudno. Ampak predsedniki se menjajo. Slovenija je majhna država, mi lahko naredimo vse, kar je potrebno, da zmanjšamo okoljski odtis, pa se to ne bo poznalo, če bodo onesnaževali vsi okrog nas. gg

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

ISKRATEL

Širokopasovni dostop

Jedrna omrežja

VAŠA VEZ Z DIGITALNO PRIHODNOSTJO

Industrijske vertikale

Storitve elektronske proizvodnje

www.iskratel.com

Potrebujemo dva objekta za energetsko izkoriščanje nenevarnih odpadkov

Energijska izraba odpadkov je nepogrešljiv element celovitega koncepta ravnanja z odpadki, pravi Niko Samec, vodja laboratorija za zgorevanje in okoljsko inženirstvo.

Darja Kocbek

Energijska izraba odpadkov je nepogrešljiv element celovitega koncepta ravnanja z odpadki.

Šest občin je Ministrstvo za okolje in prostor RS obvestilo, da ne nasprotujejo dograditvi objekta za termično obdelavo odpadkov na njihovem območju. Mestna občina Maribor bi ga vključila v sistem daljinskega ogrevanja. Mestna občina Ljubljana ima v svojih prostorskih načrtih postavitev takšnega objekta predvideno na dveh lokacijah. Mestna občina Ptuj ima energetski objekt za termično obdelavo opredeljen v izvedbenem delu svojega prostorskega načrta.

Občini Jesenice in Kočevje postavitvi sežigalnice nista nenaklonjeni in sta ministrstvo zaprosili za dodatne informacije. Občina Šalovci je izrazila zanimanje, vendar občina Hodoš nasprotuje postavitvi sežigalnice na območju celotnega Pomurja. Odločitev o postavitvi objekta za termično obdelavo odpadkov nameravajo na ministrstvu sprejeti po sestankih z zainteresiranimi občinami.

Foto: Kemis

Na voljo so različni postopki za energijsko izrabo odpadkov

Niko Samec, vodja laboratorija za zgorevanje in okoljsko inženirstvo na Fakulteti za strojništvo Univerze v Mariboru, sežiganje odpadkov, ki so primerni za energijsko izrabo in jih ni mogoče na okoljsko in ekonomsko primeren način reciklirati oziroma snovno izrabiti, strokovno zelo podpira. Za energijsko izrabo odpadkov je po njegovih besedah mogoče uporabljati različne postopke. »Vedno pa je treba upoštevati veljavne predpise varstva okolja glede izpustov škodljivih snovi v dimnih plinih in trdnih ostankih po sežigu oziroma sosežigu. Poleg tega je potrebno zagotoviti učinkovit nadzor nad obratovanjem takšnih naprav,« nam je razložil.

Energijska izraba odpadkov (Waste to Energy) je nepogrešljiv element celovitega koncepta ravnanja z odpadki, nadalje razlaga Niko Samec. Po eni strani omogoča ustrezno stopnjo samostojnega reševanja problematike odpadkov na ravni države in zmanjšuje njeno odvisnost od uvoza goriv, pridobljenih iz odpadkov. To lahko ugodno vpliva na ceno storitev. Po drugi strani pa zagotavlja visoko stopnjo prilagajanja glede na spremembe v strukturi, sestavi in količinah odpadkov v prihodnje. Energijska izraba odpadkov prispeva tudi k deležu energije, pridobljene iz obnovljivih virov, in delno k zmanjšanju izpustov CO_2 fosilnega izvora. S sodelovanjem z ministrstvom za okolje in prostor je Niko Samec zadovoljen. Ocenjuje, da se v zadnjem času zelo trudijo poiskati ustrezne kratkoročne in dolgoročne rešitve.

Vseh odpadkov ni mogoče snovno predelati ali ponovno uporabiti

Da je sežig odpadkov in njihova energetska izraba ena od možnosti za koristno uporabo odpadkov, brez katere noben celovit sistem ravnanja z odpadki ne more delovati, razlagajo v Kemisu. »Že dolgo je namreč znano, da vseh odpadkov ni mogoče snovno

predelati ali ponovno uporabiti, kar je seveda prednostni cilj ravnanja z odpadki,« so nam pojasnili. Za nekatere predelava ni mogoča zaradi snovnih lastnosti, predelava nekaterih pa ni ekonomsko upravičena oziroma na trgu ni zagotovljene porabe.

Termična predelava odpadkov je lahko sežig v posebnih sežigalnicah odpadkov, ki so namensko grajene za določeno skupino odpadkov, ali sežig v sežigalnicah mešanih odpadkov. »Za sežig določenih odpadkov je razumno uporabiti že obstoječe tehnološke kapacitete, ki omogočajo sosežig. V cementarnah, termoenergetskih objektih na premog oziroma lignit, pa tudi opekarnah praktično povsod v razvitem svetu uporabljajo določene skupine odpadkov,« razlagajo v Kemisu. Tak sežig zmanjšuje porabo primarnih energentov, v nekaterih primerih pa tudi primarnih surovin (cementarne s sežiganjem gum dobijo tako energijo, kot sta žveplo in železo, ki sta sestavini cementa).

Vseh odpadkov nikoli ne bomo v celoti snovno predelali v Sloveniji

»Na žalost nekatere nevladne organizacije nasprotujejo vsem rešitvam termične obdelave odpadkov (še posebno sosežigu), ob tem pa ne ponudijo realnih alternativnih rešitev,« za Slovenijo ugotavljajo v Kemisu. Tako imenovane »zero waste« rešitve, ki jih te organizacije zagovarjajo, imajo sicer pomembno osveščevalno in politično vlogo, vendar po pojasnilih Kemisa praviloma v praksi ne prispevajo h kratkoročnemu reševanju problemov.

»Ker vseh odpadkov nikoli ne bomo v celoti snovno predelali v Sloveniji, nujno potrebujemo najmanj še dva objekta za energetsko izkoriščanje nenevarnih odpadkov. Z vključevanjem obstoječih objektov, katerih tehnologije omogočajo sosežig, bomo lahko bistveno izboljšali samozadostnost na področju ravnanja z odpadki v Sloveniji,« pojasnjujejo v Kemisu.

Ne glede na ozaveščanje se bodo količine odpadkov v Sloveniji v prihodnje še povečevale, so nam še povedali. Celoten proizvodni in tržni sistem, ki ga zahtevajo uporabniki po svetu, kaže, da se količine odpadkov na določenih segmentih zmanjšujejo, na drugih pa nastajajo novi, na primer sončni paneli za fotovoltaiko …

Novih kapacitet za termično obdelavo odpadkov je tudi v tujini zelo malo. Države, ki imajo naprave za energetsko izkoriščanje odpadkov, so že pred leti začele zavirati uvoz določenih odpadkov, saj morajo najprej poskrbeti za »svoje«. Dodaten problem bo v prihodnosti povzročilo zapiranje termoelektrarn na premog zaradi zahtev po zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, saj se bo število naprav za termično izrabo odpadkov dodatno zmanjšalo. Tudi v tujini bodo tako morali dograditi nove naprave za izrabo energije iz odpadkov, so prepričani v Kemisu.

Cene ravnanja z odpadki bodo kmalu bistveno višje

Ko govorimo o tovrstnih napravah, smo v Sloveniji po njihovih besedah v veliki zamudi, izjema je celjska regija, kjer so dogradili svoj objekt za izkoriščanje toplote iz odpadkov. Zato bodo drugje kmalu cene ravnanja z odpadki bistveno višje, prihajalo pa bo tudi do zastojev pri oddajanju odpadkov. »Povečevale se bodo zaloge odpadkov, višali se bodo stroški, povečevala se bo požarna nevarnost … Časa za razmišljanje nimamo več. Preveč študij ravnanja z odpadki in načrtov je že v predalih,« so zaskrbljeni v Kemisu.

Ministrstvo za okolje in prostor po njihovi oceni premalo vključuje in upošteva mnenja podjetij s področja ravnanja z odpadki, kot tudi mnenja »proizvajalcev« odpadkov. Prav tako ne spodbuja rešitev za sosežig v tehnoloških postopkih, ki so uveljavljene v razvitem svetu.

Novih kapacitet za termično obdelavo odpadkov je tudi v tujini zelo malo, nekatere države pa že zavirajo uvoz določenih odpadkov.

»Če ne bomo ukrepali, se bomo utopili v odpadkih«

Recikliranje odpadkov v čim večji meri podpirajo v podjetju AquafilSLO. Za tisti del odpadkov, ki ga ni mogoče reciklirati, pa je edina rešitev sežig. »Menim, da bi bilo bolj ekonomično in hitreje, če bi to izvajali v obstoječih objektih, kot da bi se lotili umeščanja v prostor nove sežigalnice,« nam je povedal direktor in član uprave AquafilSLO Denis Jahić. Problem je po njegovih besedah treba rešiti nemudoma, saj sosednje države že zapirajo svoje meje. »Če ne bomo ukrepali, se bomo utopili v odpadkih,« svari.

Podjetje AquafilSLO z ministrstvom za okolje in prostor zelo dobro sodeluje. »Poudarjam pa, da je odločitev o sežigalnici za termično izrabo odpadkov potrebno sprejeti na najvišji ravni, to je na ravni vlade. Ministrstvo za okolje in prostor namreč nima vseh pristojnosti za izpeljavo projekta,« pravi Denis Jahić.

Foto: Aquafil

»Odločitev o sežigalnici je treba sprejeti na najvišji ravni, na ravni vlade.«

Denis Jahić, direktor in član uprave AquafilSLO

Uporabiti je treba najnovejšo razpoložljivo tehnologijo

Lek ima sežigalnico odpadkov v Lendavi, kjer sežiga samo odpadke iz lastne proizvodnje, zato je njihova sestava v celoti nadzorovana. »Tudi sicer je naše stališče, da je gradnja sežigalnice utemeljena samo, če je

Foto: Aquafil

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Foto: Kemis

Velik del odpadkov široke potrošnje je še vedno takih, da je trenutno najboljša rešitev sežig, pravi Antonija Božič Cerar.

uporabljena najnovejša razpoložljiva tehnologija in so zagotovljeni vsi pogoji za njeno brezhibno delovanje, kar vključuje on-line meritve ter strog in stalen nadzor. Sodobne tehnološke rešitve preprečujejo, da bi bili preseženi dovoljeni parametri izpustov v okolje in sežig v takem primeru samodejno ustavijo,« nam je pojasnila Katarina Klemenc, direktorica za korporativno komuniciranje.

Sprejemanje normativov večkrat poteka relativno počasi

»Kot predstavniki gospodarstva smo večkrat povabljeni, da v zakonodajnih procesih sodelujemo s svojimi strokovnimi stališči in konkretnimi predlogi. Opažamo pa, da sprejemanje normativov večkrat poteka relativno počasi, kar ni v korist ne naravnega in ne gospodarskega okolja. Pri uveljavljanju evropskih smernic pa si želimo, da bi bilo čim manj njihovega neposrednega prevajanja in bi Slovenija upoštevala svoje posebnosti ter pretehtano uvajala tiste rešitve, ki so se v tujini že izkazale kot dobre, ter obenem ohranjala svojo dobro prakso,« nam je glede sodelovanja z ministrstvom pojasnila Katarina Klemenc.

Slovenija na področju odstranjevanja odpadkov ni samozadostna

»Kljub temu da je odgovorno ravnanje z odpadki sestavni del vsake družbe in celotnega gospodarstva, Slovenija na področju odstranjevanja odpadkov ni samozadostna. V skupini Helios podpiramo vse aktivnosti, ki bodo zagotovile čimprejšnjo samozadostnost na področju ravnanja z odpadki ter omogočale njihovo varno odstranjevanje v skladu z najnovejšimi tehnologijami,« nam je povedala Maša Bantan Marot, vodja korporativnega komuniciranja v skupini Helios. S sodelovanjem z institucijami na področju ravnanja z odpadki vključno z ministrstvom za okolje in prostor ter GZS so v skupini Helios zadovoljni.

Bolje je, da odpadki gorijo kontrolirano v primernih objektih, kot v požarih

»Obstajajo mnenja, da v krožnem gospodarstvu ni prostora za sežigalnice, vendar moramo priznati, da je velik del odpadkov široke potrošnje še vedno takih, da je trenutno najboljša rešitev zanje sežig, ker velik del proizvodov še ni zasnovanih tako, da bi podpirali krožnost,« nam je pojasnila Antonija Božič Cerar iz GZS - Službe za varstvo okolja.

Trenutno je po njenih besedah sežig najboljša rešitev za velik del odpadkov. Bolje je, da gorijo kontrolirano v primernih objektih s koristno izrabo toplote kot pa v požarih, ki smo jim zadnje čase priča v Sloveniji. Smotrno je izkoristiti že obstoječe objekte in njihove zmogljivosti. Po sedanjih ocenah v Sloveniji letno pridelamo 300.000 ton odpadkov, ki so primerni za sežig. Največji delež tovrstnih odpadkov predstavljajo odpadki iz gospodinjstev, pravi Antonija Božič Cerar. gg

Weishaupt je mednarodno podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo, prodajo in servisom vrhunskih ogrevalnih sistemov, solarnih sistemov, toplotnih črpalk in gorilnikov.

Weishaupt d.o.o., Teharje 1, 3000 Celje, (03) 425 72 50, info@weishaupt.si

–weishaupt–

CELOVITE **ENERGETSKE REŠITVE** ENERGIJE PLUS

Energetska strategija vašega podjetja

Izberite celovite energetske rešitve:

ELEKTRIKA | **ZEMELJSKI PLIN** | **SONČNI PLUS** | **eMOBILNOST**

Našo ponudbo smo dodatno razširili na področje **e-mobilnosti** z električnimi polnilnimi postajami **naPolni plus.**

ENERGIJA PLUS

02 22 00 662 • www.energijaplus.si • info@energijaplus.si

Sto petdeset let pogrebne dejavnosti v Mariboru

V letošnjem letu v Pogrebnem podjetju Maribor s številnimi dogodki obeležujejo 150 let delovanja mariborskega pogrebnega podjetja in 140 let mestnega pokopališča Pobrežje.

Zametki Pogrebnega podjetja Maribor segajo v leto 1869, ko je bil ustanovljen Mestni pogrebni zavod. V zavodu so, poleg pogrebnih storitev, v lastni delavnici izdelovali krste in pogrebno opremo ter z lastnim vozilom opravljali prevoze pokojnikov.

Leta 1879 je mestna občina na Pobrežju kupila večje zemljišče in že tega leta so se na novem mestnem pokopališču opravljali prvi pokopi. Pokopališče Pobrežje s svojo 140-letno zgodovino predstavlja del zgodovinske in arhitekturne podobe mesta. Je prostor individualnega in kolektivnega spomina različnih kultur, narodnosti in verstev. V njem se zrcali multikulturnost mesta Maribor.

Obujanje spominov skozi kulturo

Jubilejno leto so počastili maja z osrednjo slovesno prireditvijo Spomin miru, ki so se je poleg visokih predstavnikov Slovenije udeležile tudi delegacije veleposlaništev različnih držav, katerih pripadniki so med vojnami padli in bili pokopani v Mariboru.

Junija je v prijetnem okolju baročne kapelice na pokopališču Pobrežje poznavalec mariborske kulture, pisatelj Tone Partljič, zbrano občinstvo vodil skozi zanimive zgodbe lokalnega okolja. Ob zaključku je bil pri Czeikejevih arkadah še koncert klasične glasbe.

Septembra so se v okviru projekta Obujamo legende, spomnili dr. Klare Kukovec, legendarne zdravnice s prvo žensko ordinacijo v Mariboru, ki je z drugimi, ki so v tem mestu pustili pomemben pečat, svoje zadnje počivališče našla na pobreškem pokopališču.

Priznanja za odlično delo

Za izjemne podjetniške dosežke na področju komunalnih dejavnosti ter 150 let delovanja podjetja in 140 let pokopališča Pobrežje, je Pogrebno podjetje Maribor letos prejelo prestižno nagrado Zbornice komunalnega gospodarstva (ZKG) Gospodarske zbornice Slovenije.

Posebnega mednarodnega priznanja za uspešno delo, tako v domačem kot mednarodnem okolju, pa je bila deležna tudi direktorica Pogrebnega podjetja Maribor, mag. Lidija Pliberšek. Na oktobrski konferenci Združenja evropsko pomembnih pokopališč ASCE je bila s prepričljivo večino že tretjič izvoljena za predsednico združenja.

Lidija Pliberšek, ki je na čelu ASCE od leta 2011, pred tem je bila njegova podpredsednica, je ustvarjalno sooblikovala projekt Pot evropskih pokopališč, ki je za inovativni pristop in najnovejše dosežke na področju turizma prejel nagrado Svetovne turistične organizacije UNWTO.

Prestižna nagrada Gospodarske zbornice Slovenije – zbornice Komunalnega gospodarstva Zbornice komunalnega gospodarstva GZS se podeli za največje dosežke na področju komunalnega gospodarstva, podjetju, ki izkazuje izjemne rezultate ter dosega visok ugled v lokalnem in širšem družbenem okolju.

Med pomembnimi evropskimi pokopališči tudi Pobrežje, Dobrava in Žale

ASCE - Združenje evropsko pomembnih pokopališč (Association of Significant Cemeteries in Europe) je organizacija, ki ohranjanja in predstavlja pokopališča kot pomemben del kulturne, zgodovinske in umetnostne dediščine Evrope. Je mreža različnih institucij, ki vključuje 163 članov, 138 evropskih mest, 24 evropskih držav. V elitni družbi pokopališč kot so dunajsko, rimsko, berlinsko, barcelonsko, pariško, … sta tudi evropsko pomembni pokopališči Pobrežje in Dobrava v Mariboru ter ljubljanske Žale.

PROMO

ALI POTREBUJETE ŠE KAJ? SEVEDA, PRAVI LIZING!

BKS-leasing, d. o. o.

Z lizingom BKS do ugodnega financiranja.
Za več informacij pokličite na 01 589 09 50
ali pišite na prodaja@bks-leasing.si.

BKS Bank
Leasing

www.bks-leasing.si

Vse znanje je zdaj treba udejanjiti

Največ bomo morali spremeniti in popraviti na področju odvajanja in čiščenja odpadne vode, ravnanja z odpadki ter na področju urejanja in čiščenja javnih površin.

Nina Šprohar

Na 9. konferenci komunalnega gospodarstva, ki se je odvila 19. in 20. septembra v Podčetrtku, so udeleženci iskali odgovore na globalne izzive s področja komunale in na vprašanje vpliva razvoja komunalnih dejavnosti na sodobno družbo. Sebastijan Zupanc, direktor GZS – Zbornice komunalnega gospodarstva, meni, da se pomembnosti zagotavljanja visokega standarda komunalnih dejavnosti vedno bolj zavedamo prav zaradi podnebnih sprememb, ki smo jim priča vsak dan.

Informacijske in tehnološke spremembe prinašajo pomembna vprašanja, povezana s kibernetskimi tveganji in varnostjo komunalne infrastrukture.

Prilagajanje družbi in ekonomiki

»Če vzamemo zgolj oskrbo s pitno vodo, lahko ugotovimo, da je dostop do pitne vode danes temeljna človekova pravica, obenem pa kritičen izziv za trajnostni razvoj,« je podal primer. Posodobitve so po njegovem mnenju potrebne tudi na področju odvajanja in čiščenja odpadne vode, ravnanja z odpadki ter na področju urejanja in čiščenja javnih površin kot temeljnih gospodarskih javnih služb. »Komunalne storitve so že od nekdaj gibalo razvoja civilizacij, temelj družbenega in gospodarskega napredka ter ogledalo vsake družbe,« je dejal Zupanc. Komunalno gospodarstvo se mora neprestano prilagajati družbenim in ekonomskim trendom, saj je močno vezano na veliko drugih panog.

Foto: arhiv GZS

Treba je razmisliti o strategijah zagotavljanja komunalnih storitev, ki bodo kos prihajajočim trendom, meni Sebastijan Zupanc.

V javnem prostoru je najpomembnejše zdravje

Dr. Alenka Fikfak s Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani je tako povzela povezavo med arhitekturo in komunalo: »Stroki sta povezani, sooblikujeta grajeno okolje. Arhitektura postavi vizijo, podobo, jasno strategijo, komunala pa poda tehnični odgovor, zmožnost izvedbe, proces, ki potrdi in podpira izvedbo.« Komunala je po njenem »skrita« podpora urejanja in arhitekturnega oblikovanja objektov in površin, nevidni člen funkcioniranja vseh zgoraj omenjenih elementov. »Lahko bi rekli, da eno brez drugega ne zmore, zato z dogovorom in sodelovanjem obeh ter še številnih drugih strok oblikujemo infrastrukturo v sodobni družbi,« je dodala. Fikfakova je povedala tudi, da večina ureditev javnega prostora sledi idejam izboljšanja kakovosti bivanja, med katere seveda sodi ustrezen komunalni standard.

In kaj se zgodi, če se ob ureditvi tem idejam ne sledi dosledno? »Lahko si poenostavljeno predstavljamo namišljeno ureditev, ki je sicer likovno dovršena in sestavljena iz kakovostnih materialov, a smo ob načrtovanju pozabili na odvodnjavanje. Ob prvem velikem nalivu bo prostor poplavilo. Podoba ni bila skladna z vizijo in tehnična rešitev je zanemarila nujnost dinamike procesov v prostoru,« je Fikfakova opisala posledice zanemarjanja komunalne komponente. »Zato tudi vedno več govorimo o pomenu zdravja v javnem prostoru, ne le o estetiki,« je dodala. Kaj pa bi lahko denimo v Ljubljani naredili bolje? »V Ljubljani za kakovostno urejanje javnih prostorov mesto že zdaj naredi veliko, čeprav se vedno da storiti še več. Izognili bi se lahko odprtim nedokončanim gradbenim jamam, ki neposredno vplivajo na kakovost okoliškega javnega prostora, lahko bi se tudi bolj usmerili v urejanje območij stanovanjskih sosesk, kjer živi jedro ljubljanske populacije,« je še poudarila Fikfakova.

Odgovor na izzive je znanje za trajnostni razvoj

Premiki se morajo zgoditi tudi na drugih področjih, sploh zaradi informacijskih in tehnoloških sprememb. »Ta prinašajo pomembna vprašanja, povezana s kibernetskimi tveganji in varnostjo komunalne infrastrukture ter varovanjem okolja in naravnih virov. Globalni ekonomski in demografski trendi, hitra urbanizacija, vse večje obremenitve okolja in podnebne spremembe so dejstva, ki opozarjajo, da je treba razmisliti o strategijah zagotavljanja komunalnih storitev, ki bodo kos prihajajočim trendom,« je pojasnil Zupanc. Kot je na konferenci poudarila Stanka Cerkvenik z Inštituta za javne službe, je odgovor na izzive sodobnega časa lahko le znanje za trajnostni razvoj, sodobni pristopi, ustvarjalnost in zavzetost ter odprt dialog in sodelovanje vseh deležnikov. »Na nas pa je, da to tudi udejanjimo v praksi in zagotovimo, da bo ogledalo slovenske družbe odsevalo sodobno podobo, ki bo v evropskem merilu služila kot zgled,« je še dodal Zupanc. gg

www.ruska-daca.si

Vila tisočerih zgodb

Razkrijemo vam

bogato življenje slovenskega meščanstva z začetka 20. stoletja.

Priredimo vam

po vaših željah zasnovana zasebna in poslovna srečanja.

Peljemo vas

na nepozabna popotovanja v kraje, kjer so se rojevale civilizacije.

Zagotovimo vam

kraljevsko udobje in edinstveno doživetje limuzine Rolls Royce.

Povabimo vas

na harmonijo okusa prve slovenske znamke pravega kaviarja in šampanjca.

RUSKA DAČA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

I FEEL SLOVENIA

»Minister za zdravje opozarja: Uživanje alkohola lahko škoduje zdravju!«

Industrija in trgovina prevladujeta med največjimi skupinami

Ključne skupine po velikosti prodaje so iz predelovalnih dejavnosti, trgovine in energetike.

Darja Močnik, Analitika GZS

38 skupin iz predelovalnih dejavnosti in **22** iz trgovine.

Največje skupine po prodaji: Petrol, Gen, Mercator.

Skupine iz trgovine in predelovalnih dejavnosti ustvarijo okrog 37 % prodaje.

Med 80 največjimi skupinami jih je 38 iz predelovalne dejavnosti

Osemdeset največjih skupin v Sloveniji po kriteriju letne prodaje je v letu 2018 skupaj ustvarilo 30 milijard evrov prodaje oz. v povprečju 374,5 milijona evrov na skupino. Razpon od največje do najmanjše skupine je bil širok (od 5,4 milijarde evrov do 82 milijonov evrov), pri čemer se je delež prodaje na tujem trgu gibal vse od 0 do 99,6 odstotka, s sredinsko vrednostjo (mediana) pri 58 odstotkih. Na tujem trgu je 80 največjih skupin ustvarilo 15,8 milijarde evrov prodaje ali 52,9 odstotka vseh čistih prihodkov od prodaje.

Zaradi različnih poslovnih modelov in raznolikosti dejavnosti se produktivnost dela, merjena s kazalnikom dodana vrednost na zaposlenega, med največjimi skupinami precej razlikuje. Kar nekaj skupin ima del proizvodnje (pretežno v državah z nižjimi stroški dela) ali prodajnih aktivnosti v tujini (pretežno v državah z višjimi stroški dela), kar jim agregatno nekoliko znižuje kazalnike produktivnosti, a izboljšuje kazalnike dobičkonosnosti oz. rezultat pod črto. Med največjimi 10 skupinami tako dodana vrednost na zaposlenega niha od 19 tisoč evrov (trgovina z veliko zaposlenimi) do 103 tisoč evrov (energetika), mediana dodane vrednosti na zaposlenega pa znaša 42 tisoč evrov. Določene skupine na lestvici so del drugih skupin ter zaradi svoje specifične funkcije in narave dejavnosti z malo zaposlenimi ustvarjajo velike prodajne prihodke (trgovina, trgovanje z električno energijo).

Med 80 največjimi skupinami jih 38 skupin spada med predelovalne dejavnosti, ki po čistih prihodkih od prodaje zavzemajo 36,7-odstotni delež, po izvozu 51,9-odstotni delež, po zaposlenih 51,2-odstotni delež. 53,5-odstotni delež dosegajo po ustvarjeni dodani vrednosti in 58,5-odstotnega po dobičku. Glavnina teh skupin ima hčerinske družbe v tujini in jih lahko uvrščamo ob bok evropskim multinacionalkam.

Druga najmočnejša dejavnost po številu skupin predstavlja dejavnost trgovine, kamor med 80 največjih skupin spada 22 trgovskih skupin, ki se ukvarjajo tako z veleprodajo kot maloprodajo. Te ustvarijo 37 % čistih prihodkov od prodaje, 23,5 % izvoza, šestino ustvarjene dodane vrednosti ter zaposlujejo slabo četrtino zaposlenih in ustvarijo dobro šestino ustvarjenega dobička.

Tretja dejavnost po številu skupin je energetika, kjer je med 80 največjimi skupinami šest skupin. Te predstavljajo šestino ustvarjenih prihodkov in desetino dodane vrednosti, 5,8-odstotni delež zaposlenih in 8,1-odstotnim delež ustvarjenega dobička. Sledijo štiri skupine iz dejavnosti prometa in skladiščenja (s 3,5-odstotnim deležem po prihodkih) ter tri skupine iz gradbeništva (z 1,4-odstotnim deležem po prihodkih).

Med največjimi skupinami sta dve iz trgovine in dve iz energetike. V proizvodnem sektorju med skupinami, ki ustvarijo več kot milijardo evrov prodaje, nastopajo tri. Najvišje je uvrščena skupina Lek (1,36 milijarde evrov), tesno ji sledita skupina Krka (1,33 milijarde evrov) in skupina Gorenje (1,19 milijarde evrov). Z letno realizacijo med 700 in 850 milijonov sledijo 3 skupine v predelovalni dejavnosti (Kolektor, SIJ, Impol), katerih dodana vrednost na zaposlenega znaša med 44 in 53 tisoč evrov ter pretežni del prihodkov ustvarijo na tujih trgih (64-94 %).

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Seznam 80 največjih skupin (konsolidiranih bilanc), 2018

Rang	Naziv skupine	Dejavnost	Čisti prihodki od prodaje, v mio EUR	% prodaje na tujem trgu 2018	Čisti dobiček/ izguba, v mio EUR	Število zaposlenih	Dodana vrednost na zaposlenega
1	SKUPINA PETROL	Trgovina	5.417	49,4	91,8	3.659	69.257
2	SKUPINA GEN	Energetika	2.370	79,6	40,7	1.344	103.212
3	SKUPINA MERCATOR	Trgovina	2.177	0,9	1,6	18.847	18.861
4	SKUPINA HSE	Energetika	1.472	63,4	-11,8	3.082	81.976
5	SKUPINA LEK	Predel. dejavnosti	1.365	97,0	128,9	4.959	96.441
6	SKUPINA KRKA	Predel. dejavnosti	1.332	0,0	174,0	11.129	67.549
7	SKUPINA GORENJE	Predel. dejavnosti	1.186	90,3	-111,2	11.098	24.931
8	SKUPINA KOLEKTOR HOLDING	Predel. dejavnosti	821	63,5	18,5	5.776	43.507
9	SKUPINA SIJ	Predel. dejavnosti	803	84,6	-8,0	3.825	48.012
10	SKUPINA IMPOL 2000	Predel. dejavnosti	728	94,4	36,7	2.348	53.488
11	SKUPINA TELEKOM	IKT dejavnosti	715	15,5	33,3	3.361	88.731
12	SKUPINA ELES	Energetika	536	60,7	17,7	2.081	64.813
13	SKUPINA TUŠ HOLDING	Trgovina	487	0,4	1,9	2.874	24.989
14	SKUPINA SLOVENSKE ŽELEZNICE	Promet, skladišč.	423	44,4	29,7	8.543	39.127
15	SKUPINA LIDL SLOVENIJA	Trgovina	393	98,6	10,5	1.625	38.154
16	SKUPINA ACH 2	Trgovina	360	25,3	5,8	532	49.848
17	SKUPINA TAB	Predel. dejavnosti	336	96,6	31,2	1.420	60.598
18	SKUPINA LTH CASTINGS	Predel. dejavnosti	315	99,6	45,9	3.004	48.545
19	SKUPINA HELIOS	Predel. dejavnosti	312	88,4	17,5	1.723	47.405
20	SKUPINA ADRIA MOBIL	Predel. dejavnosti	309	96,1	51,6	1.800	47.829
21	SKUPINA HIDRIA HOLDING	Predel. dejavnosti	266	91,4	12,3	2.129	45.113
22	SKUPINA JAVNI HOLDING LJUBLJANA	Strok., znan. in tehn. dejavnosti	263	0,0	-11,9	2.369	40.168
23	SKUPINA SALUS	Trgovina	253	7,2	4,3	385	33.735
24	SKUPINA POŠTA SLOVENIJE	Promet, skladišč.	251	7,0	10,4	5.924	29.722
25	SKUPINA UNIOR	Predel. dejavnosti	246	84,5	12,2	3.112	32.384
26	SKUPINA LES-MMS	Trgovina	233	57,7	12,0	1.518	38.937
27	SKUPINA LUKA KOPER	Promet, skladišč.	226	68,8	58,1	1.172	137.993
28	SKUPINA KOVINTRADE	Trgovina	206	51,9	3,2	367	44.424
29	SKUPINA CIMOS	Predel. dejavnosti	204	91,9	4,7	2.384	30.800
30	SKUPINA ELEKTRO CELJE	Energetika	181	0,0	12,6	709	82.540
31	SKUPINA POMGRAD	Gradbeništvo	180	17,0	2,4	839	34.273
32	SKUPINA EMIL FREY AUTOMOBIL HOLDING	Trgovina	170	9,5	5,6	56	192.505
33	SKUPINA INTEREUROPA, GLOBALNI LOGISTIČNI SERVIS,	Promet, skladišč.	160	59,2	4,8	1.286	32.715
34	SKUPINA CGP	Gradbeništvo	158	1,5	9,3	549	50.835
35	SKUPINA ELEKTRO MARIBOR	Energetika	153	0,0	15,2	907	80.513

Rang	Naziv skupine	Dejavnost	Čisti prihodki od prodaje, v mio EUR	% prodaje na tujem trgu 2018	Čisti dobiček/ izguba, v mio EUR	Število zaposlenih	Dodana vrednost na zaposlenega
36	SKUPINA HIT	Gostinstvo in turizem	152	5,8	3,3	2.121	38.790
37	SKUPINA TPV	Predel. dejavnosti	152	57,3	3,2	1.202	32.189
38	SKUPINA PLASTA	Predel. dejavnosti	151	69,1	14,0	875	51.769
39	SKUPINA DOMEL HOLDING	Predel. dejavnosti	149	91,0	6,7	1.268	39.239
40	SKUPINA CONTITECH SLOVENIJA	Predel. dejavnosti	144	98,7	14,6	638	64.443
41	SKUPINA JANUS TRADE	Trgovina	141	3,5	3,1	104	73.005
42	SKUPINA AVTO AKTIV INTERMERCATUS	Trgovina	139	0,3	4,3	444	33.718
43	SKUPINA JATA EMONA	Predel. dejavnosti	136	12,1	6,3	949	32.994
44	SKUPINA ELRAD INTERNATIONAL	Predel. dejavnosti	134	93,5	12,6	1.549	26.962
45	SKUPINA TRIMO	Predel. dejavnosti	128	81,7	-2,4	533	47.461
46	SKUPINA I.P.S.	Predel. dejavnosti	128	98,4	9,5	997	37.720
47	SKUPINA ISKRAEMECO	Predel. dejavnosti	127	96,1	9,1	759	49.294
48	SKUPINA ETI	Predel. dejavnosti	124	91,6	4,2	1.614	27.953
49	SKUPINA ELEKTRO PRIMORSKA	Energetika	123	5,1	7,0	522	78.537
50	SKUPINA CALCIT	Rudarstvo	118	90,9	7,7	230	127.790
51	SKUPINA KOMPAS SHOP	Trgovina	118	0,2	4,2	241	49.461
52	SKUPINA ADVENTURA HOLDING	Transport	113	12,3	3,8	1.475	29.402

TERJATVE SO VAŠE PREMOŽENJE.
PAMETNO JIH JE IMETI ZAVAROVANE.

VE INFORMACIJ NA:
+386 (0)1 200 58 00/10 ali **www.coface-pkz.si**

coface PKZ

Rang	Naziv skupine	Dejavnost	Čisti prihodki od prodaje, v mio EUR	% prodaje na tujem trgu 2018	Čisti dobiček/ izguba, v mio EUR	Število zaposlenih	Dodana vrednost na zaposlenega
53	SKUPINA INTERSPORT	Trgovina	112	56,1	1,1	1.060	17.829
54	SKUPINA AKRAPOVIČ	Predel. dejavnosti	111	98,8	14,7	1.088	53.139
55	SKUPINA RASTODER	Trgovina	111	82,2	10,4	55	244.636
56	SKUPINA JUB	Predel. dejavnosti	111	70,1	3,9	760	38.976
57	SKUPINA MSIN	Predel. dejavnosti	111	56,7	2,6	1.210	36.752
58	SKUPINA ŠTAJERSKI AVTO DOM	Trgovina	109	3,7	0,8	132	49.021
59	SKUPINA FARMADENT	Trgovina	107	7,2	1,7	88	71.168
60	SKUPINA SPORTINA	Trgovina	107	6,9	-1,9	1.350	17.311
61	SKUPINA ISKRATEL	Predel. dejavnosti	104	50,2	4,0	869	40.361
62	SKUPINA MEDIS INTAGO	Trgovina	100	57,4	8,4	320	79.878
63	SKUPINA VIPAP	Predel. dejavnosti	99	89,5	-1,3	456	40.412
64	SKUPINA DON DON	Predel. dejavnosti	94	69,8	4,7	1.585	18.282
65	SKUPINA CELJSKE MESNINE	Predel. dejavnosti	93	13,2	3,6	546	34.484
66	SKUPINA ISKRA	Predel. dejavnosti	91	64,2	5,9	1.172	34.599
67	SKUPINA GMT	Trgovina	90	0,0	3,4	347	42.132
68	SKUPINA HARVEY NORMAN EUROPA	Trgovina	90	27,2	2,2	486	40.541

DH Financiranje

Podpiramo podjetnost

- **financiranje** tekočega poslovanja, razvoja ter širitve poslovanja
- **odkup terjatev**
- **prekoračitev sredstev** (limit)
- storitvene in plačilne **garancije**

Več informacij na www.dh.si ali v poslovnih enotah hranilnice.

Delavska Hranilnica
Enostavno prava izbira.

Rang	Naziv skupine	Dejavnost	Čisti prihodki od prodaje, v mio EUR	% prodaje na tujem trgu 2018	Čisti dobiček/ izguba, v mio EUR	Število zaposlenih	Dodana vrednost na zaposlenega
69	SKUPINA DISS	Trgovina	89	1,1	2,1	74	77.318
70	SKUPINA REGIA GROUP	Strok., znan. in tehn. dejavnosti	89	5,0	2,1	308	41.202
71	SKUPINA G4	Predel. dejavnosti	89	69,3	8,4	799	38.897
72	SKUPINA ISKRA MEHANIZMI HOLDING	Predel. dejavnosti	88	89,1	0,6	624	29.031
73	SKUPINA NELINTA	Predel. dejavnosti	87	85,8	13,2	341	96.624
74	SKUPINA DZS	Trgovina	87	1,1	1,2	1.026	32.774
75	SKUPINA KOSTAK	Oskrba z vodo, odpadki	86	5,7	1,6	511	36.183
76	SKUPINA WEILER ABRASIVES	Predel. dejavnosti	85	93,0	2,8	814	37.234
77	SKUPINA ELAN	Predel. dejavnosti	85	92,0	-0,3	781	35.360
78	SKUPINA CPK INVEST	Gradbeništvo	84	9,7	0,7	451	38.556
79	SKUPINA SALONIT	Predel. dejavnosti	83	51,8	17,5	398	94.706
80	SKUPINA FRUTAROM ETOL	Predel. dejavnosti	82	87,8	11,6	327	94.262

Vir podatkov: Ajpes, konsolidirana letna poročila za leto 2018 (javno objavljena do 7. 10. 2019)
Kriterij rangiranja: Čisti prihodki od prodaje v letu 2018

E 3 ponudba na električni pogon je tu!
Več informacij in oddaja naročila na **www.e3.si**

Ugodnosti za odjemalce E 3:
Popust ali plačilo na obroke brez obresti.
BOSCH GEPIDA BLAUPUNKT

6,3 milijarde višja prodaja v zadnjih 5 letih
Štirideset najhitreje rastočih skupin (kjer je bila prodaja v izhodiščnem letu 2013 nad 10 mio EUR) je v zadnjih petih letih povečalo svojo prodajo med 378 in 141 odstotki. Te so v zadnjih 5 letih ustvarile za 6,3 milijarde evrov več čistih prihodkov od prodaje. V povprečju se je vrednost prodaje pri teh skupinah podvojila, v povprečju pa je ta v letu 2018 znašala 234,4 milijona evrov. Srednja vrednost deleža izvoza v teh družbah je bila 69,5-odstotna. Skupaj je bilo v teh skupinah zaposlenih 42 tisoč oseb, mediana števila zaposlenih je znašala 643 oseb. Mediana dodane vrednosti na zaposlenega je znašala 49 tisoč evrov, kar je bilo za desetino več od povprečja za vse gospodarske družbe.

Med 40 skupinami, ki so dosegle najvišjo rast v zadnjih petih letih, je bilo 20 skupin iz predelovalne dejavnosti, kjer je prodaja porasla za 169 %. Pri 10 skupinah iz trgovine je prodaja porasla za 174,5 %, pri dveh skupinah iz prometa in skladiščenja za 183,6 % in pri dveh skupinah iz gradbeništva za 175,6 %. V energetiki (Gen), kjer nastopa ena skupina, je prodaja v 5 letih porasla za 354,7 %.

Skupina Nomago je zasedla prvo mesto s 377,6-odstotno rastjo prodaje v zadnjih 5 letih, predvsem zaradi prevzema nekaterih cestnih prevoznikov, in je v 2018 beležila 58 milijonov evrov prodaje. Drugo mesto po rasti je zasedala skupina Gen, ki je zabeležila 354,7-odstotno rast oz. je prodajo povečala kar za 1,8 milijarde EUR v zadnjih 5 letih ob 2,4 milijarde evrov ustvarjenega prometa v 2018. Rast izhaja predvsem iz povečanega trgovanja z električno energijo.

Hitro rastoče skupine (kjer je bila prodaja v 2013 nad 10 mio EUR) so svojo rast dosegle v osnovi na dva načina: s prevzemi tekmecev ali vertikalnih partnerjev (dobavitelji ali kupci) ali pa z organsko rastjo prek večjega povpraševanja svojih kupcev oz. s širjenjem produktnega ali storitvenega asortimaja. Največkrat pa lahko razlog za hitro rast prodaje skupine pripišemo kombinaciji organske rasti in prevzemov. gg

Rast prodaje višja od 141 do 378 % v zadnjih 5 letih.

V povprečju se je vrednost prodaje podvojila.

Seznam 40 najhitreje rastočih skupin (konsolidiranih bilanc) v obdobju 2013-2018

Rang	Naziv skupine	Dejavnost	Rast čistih prihodkov od prodaje (2018/2013), v %	Čisti prihodki od prodaje, v mio EUR	% prodaje na tujem trgu	Čisti dobiček/ izguba, v mio EUR	Število zaposlenih	Dodana vrednost na zaposlenega
1	SKUPINA NOMAGO	Promet in skladiščenje	377,6	58	18,2	3,2	1.060	33.648
2	SKUPINA GEN	Energetika	354,7	2.370	79,6	40,7	1.344	103.212
3	SKUPINA METROPOLITANA	Trgovina	282,4	66	76,6	8,5	101	162.987
4	SKUPINA KOSTAK	Oskrba z vodo, odpadki	271,4	86	5,7	1,6	511	36.183
5	SKUPINA G4	Predel. dejavnosti	268,0	89	69,3	8,4	799	38.897
6	SKUPINA SALOMON	Strok., znan. in tehn. dej.	258,2	58	13,8	-0,2	891	25.140
7	SKUPINA PLASTA	Predel. dejavnosti	251,1	151	69,1	14,0	875	51.769
8	SKUPINA ELRAD INTERNATIONAL	Predel. dejavnosti	230,4	134	93,5	12,6	1.549	26.962
9	SKUPINA SPORTINA	Trgovina	211,4	107	6,9	-1,9	1.350	17.311
10	SKUPINA ŠTAJERSKI AVTO DOM d.o.o.	Trgovina	210,9	109	3,7	0,8	132	49.021
11	SKUPINA INTERBLOCK	Predel. dejavnosti	203,1	81	95,0	4,5	375	132.648
12	SKUPINA PONDS	Trgovina	199,1	61	0,2	5,5	337	43.952
13	SKUPINA GMT	Trgovina	198,8	90	0,0	3,4	347	42.132
14	SKUPINA CGP	Gradbeništvo	195,5	158	1,5	9,3	549	50.835
15	SKUPINA AKRAPOVIČ SKUPINA	Predel. dejavnosti	195,0	111	98,8	14,7	1.088	53.139
16	SKUPINA TAB D.D.	Predel. dejavnosti	190,9	336	96,6	31,2	1.420	60.598
17	SKUPINA LTH CASTINGS	Predel. dejavnosti	189,9	315	99,6	45,9	3.004	48.545
18	SKUPINA DON DON	Predel. dejavnosti	185,4	94	69,8	4,7	1.585	18.282
19	SKUPINA KOLEKTOR HOLDING	Predel. dejavnosti	184,4	821	63,5	18,5	5.776	43.507
20	SKUPINA MEDIS INTAGO	Trgovina	184,0	100	57,4	8,4	320	79.878
21	SKUPINA MAKSIM	Predel. dejavnosti	182,0	46	75,1	6,4	372	47.444
22	SKUPINA DOMEL HOLDING	Predel. dejavnosti	177,9	149	91,0	6,7	1.268	39.239
23	SKUPINA LES-MMS	Trgovina	158,9	233	57,7	12,0	1.518	38.937
24	SKUPINA NELINTA	Predel. dejavnosti	158,6	87	85,8	13,2	341	96.624
25	SKUPINA IMPOL 2000 D.D.	Predel. dejavnosti	157,9	728	94,4	36,7	2.348	53.488
26	SKUPINA UNION HOTELI	Gostinstvo in turizem	157,2	24	0,0	3,9	271	59.516
27	SKUPINA LUKA KOPER D.D.	Promet in skadiščenje	156,9	226	68,8	58,1	1.172	137.993
28	SKUPINA FRUTAROM ETOL	Predel. dejavnosti	155,6	82	87,8	11,6	327	94.262
29	SKUPINA LIDL SLOVENIJA	Trgovina	153,6	393	98,6	10,5	1.625	38.154
30	SKUPINA COMTRADE	Informacijske in komun. dej.	153,1	59	66,2	5,4	662	52.750
31	SKUPINA TAJFUN	Predel. dejavnosti	150,0	38	91,0	2,0	321	37.572
32	SKUPINA FINIKS	Trgovina	149,4	39	99,5	1,1	455	22.203

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Rang	Naziv skupine	Dejavnost	Rast čistih prihodkov od prodaje (2018/2013), v %	Čisti prihodki od prodaje, v mio EUR	% prodaje na tujem trgu	Čisti dobiček/ izguba, v mio EUR	Število zaposlenih	Dodana vrednost na zaposlenega
33	SKUPINA DISS	Trgovina	148,3	89	1,1	2,1	74	77.318
34	SKUPINA ISKRAEMECO	Predel. dejavnosti	146,1	127	96,1	9,1	759	49.294
35	SKUPINA ISKRA MEHANIZMI HOLDING	Predel. dejavnosti	145,7	88	89,1	0,6	624	29.031
36	SKUPINA HESS	Proizvodnja el. energije	145,1	19	0,0	3,6	50	298.787
37	SKUPINA LEK	Predel. dejavnosti	144,9	1.365	97,0	128,9	4.959	96.441
38	SKUPINA CPK INVEST	Gradbeništvo	144,4	84	9,7	0,7	451	38.556
39	SKUPINA MELTAL-RADO SNEŽIČ, PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE, D.O.O.	Predel. dejavnosti	142,2	70	57,0	0,6	9	451.123
40	SKUPINA METREL DUS	Predel. dejavnosti	141,2	34	72,7	4,3	453	45.529

Vir podatkov: Ajpes, konsolidirana letna poročila za leti 2013 in 2018 (poročila za leto 2018 javno objavljena do 7.10.2019)
Kriterij rangiranja: Relatvina rast čistih prihodkov od prodaje v obdobju 2018/2013 in najmanj 10 mio EUR čistih prihodkov od prodaje v izhodiščnem letu 2013.

Foto: Getis

Če bomo pretežno poddobavitelji, bo šlo na tesno

Napovedi za prihodnje leto vsaj na področju avtomobilske industrije niso ravno obetavne, kar čutijo tudi podjetja iz Celja in okolice. A vseeno se hitro prilagajajo, saj verjamejo, da lahko le tako omilijo posledice prihajajoče krize.

Nina Šprohar

Gospodarstvo regije je v zelo dobri kondiciji, morali pa bodo povečati dodano vrednost, da bodo zadržali dobre kadre, pravi Drago Polak.

»Naše gospodarstvo je v zelo dobri kondiciji,« zatrdi Drago Polak, direktor Regionalne gospodarske zbornice Celje (RGZC). Odlikuje ga dober dobiček, nizka zadolženost, izvozna usmerjenost, razvoj in inovacije. »Posebej velja izpostaviti turizem, predvsem termalni turizem, kjer imamo pet odličnih destinacij – Olimje, Laško, Rimske toplice, Rogaško, Zreče,« pravi Polak. A prostora za izboljšave je, kot povsod drugod, veliko. Polak meni, da morajo v regiji »predvsem povečati dodano vrednost, da nam dobri kadri ne bodo odhajali v tujino«. Na področju RGZC sicer že deluje precej visoko tehnoloških družb, ki zaposlujejo med 50 in 200 ljudi s povprečno plačo med 2 in 4 tisoč evrov. »Ta podjetja tudi veliko vlagajo v razvoj in kadre,« poudari Polak.

Treba bo več sodelovati in se povezovati

Kateri pa so ključni izzivi njihove regije? »Izpostavil bi okoljsko sanacijo degradiranih območij starih bremen, zagotavljanje poplavne varnosti, obnovo prometne infrastrukture in vzpostavitev kolesarskih poti ter drugih mehanizmov za zagotavljanje trajnostne mobilnosti, dograditev komunalne infrastrukture in zagotavljanje ustrezne pitne vode. Poleg tega so potrebne energetske sanacije javnih stavb in javne razsvetljave, obnove mestnih in vaških jeder, izboljšati bo treba kakovost zraka v mestih, spodbuditi večje povezovanje med gospodarstvom in izobraževanjem ter med podjetništvom in kmetijstvom ter turizmom, povečati stopnjo samooskrbe, dvigniti konkurenčnost in inovativnost. Na področju turizma pa bo treba razviti nove turistične produkte in storitve ter

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

nadgraditi obstoječo turistično infrastrukturo v smeri zelenega, trajnostnega turizma ter zagotoviti boljšo dostopnost in povezanost z izgradnjo prometne in okoljske infrastrukture za trajnostni razvoj območja,« našteje Polak. Po njegovem mnenju je nujno potrebno tudi več povezovanja in sodelovanja proizvodnih, dobaviteljskih in servisnih družb za razvoj in ponudbo čim bolj inovativnih končnih globalnih produktov in storitev. »Če bomo pretežno poddobavitelji, nam bo šlo na tesno,« opomni.

Bosio prodira v letalsko industrijo

Krizo v avtomobilski industriji čutijo tudi v Celju, saj se odraža v skoraj vseh panogah – ene so sicer prizadete bolj, druge manj, nekatere skoraj nič. »Zaradi zmanjšanja proizvodnje vozil se je posledično zmanjšala tudi proizvodnja jeklenih izdelkov, ki pa so za nas ključnega pomena. Po zadnjih napovedih naj bi bila tokratna kriza celo daljša kot pretekla,« opozori Hugo Bosio, direktor podjetja Bosio. Pravi, da se ohlajanje zdaj iz Evrope postopoma seli še v Rusijo, kjer so pri novih investicijah že zelo previdni. »Podoben trend opažamo tudi v Indiji, ki je za nas eden izmed pomembnejših trgov. Omeniti pa velja, da mnogi upajo na pozitivne spremembe z januarjem 2020,« doda. Prihodnost je tako torej nekoliko nejasna, saj se napovedi strokovnjakov med seboj razlikujejo.

Foto: Bosio

S kakšnimi izzivi se še soočajo v Bosiu? »V prvi vrsti z ohranjanjem cenovne in produktne konkurenčnosti. V kolikor želimo ostati konkurenčni, moramo proizvajati in prodajati izdelke ter storitve z višjo dodano vrednostjo, obenem pa se moramo še nenehno prilagajati hitremu tempu tehnoloških sprememb. Drugi izziv predstavlja ohranjanje razpršenosti prodaje v

Kovintrade
www.kovintrade.com

različne regije po svetu in v različne industrije,« pravi Bosio, saj meni, da se bo denimo letalska industrija še naprej razvijala z enako ali še večjo hitrostjo rasti, medtem, ko se bodo druge (vsaj začasno) nekoliko ustavile. »V današnjih nestabilnih razmerah se je treba znati hitro prilagoditi razmeram na trgu in nenehno iskati ter razvijati nove tržne priložnosti,« pove recept za uspešno poslovanje dandanes. V zadnjem obdobju so v podjetju Bosio sklenili dve pomembni pogodbi v Rusiji. »Prva je za 8 peči v novi kovačnici na Uralu, druga pa vključuje dobavo dveh peči za ruskega proizvajalca titanovih izdelkov, pri čemer velja omeniti, da sta njegova glavna kupca Airbus in Boeing,« pojasni Bosio in doda, da v podjetju trenutno dajejo velik poudarek razvoju novih rešitev, ki vodijo v znižanje proizvodnih stroškov ali izboljšujejo energetsko učinkovitost peči.

Podjetje Bosio je v zadnjem obdobju sklenilo dve pomembni pogodbi v Rusiji.

Foto: Cetis

Tudi Cetis si želi čim bolj razpršiti svojo ponudbo

V Cetisu, kjer izdelujejo osebne, potovalne in druge varnostne dokumente, so poleg domačega trga osredotočeni predvsem na trge, kjer ocenjujejo največji potencial rasti – Afrika, Srednja Amerika in Bližnji vzhod. »S širitvijo poslovanja na tuje trge pa se srečujemo z izzivi spoznavanja teh trgov in njihovih zakonitosti. Globalno na področju rešitev varnostnih tiskovin opažamo tudi vse večjo koncentracijo lastništva podobnih podjetij,« pravijo v podjetju. Tudi oni si želijo čim bolj razpršiti svojo ponudbo. Tako zdaj na področju rešitev komercialnih tiskovin nudijo tudi etikete in različne rešitve za zaščito blagovnih znamk, te rešitve pa izvažajo na trge zahodne in srednje Evrope – predvsem v Avstrijo, Nemčijo, Francijo in na Nizozemsko. V Celje so iz Ljubljane preselili svoje hčerinsko podjetje Amba Co., ki ponuja rešitve na področju tiskane večslojne fleksibilne embalaže. Tu razvojne aktivnosti usmerjajo v bolj trajnostno embalažo.

Cetis osebne in potovalne dokumente ter druge varnostne tiskovine in varnostne rešitve prodaja v 30 držav na štirih celinah.

»Lansko leto je bilo glede prodaje rešitev varnostnih tiskovin eno najuspešnejših do zdaj. Osebne in potovalne dokumente, druge varnostne tiskovine in varnostne rešitve smo prodali v 30 držav na štirih celinah,« pravijo v podjetju. Za eno od razvitejših afriških držav so uspešno izvedli projekt vzpostavitve kriminalnega registra za policijo, nato pa nadaljevali z izvedbo celotne platforme eUprave s centralnim registrom prebivalstva in sistemom za izdajo osebnih in potovalnih dokumentov. »V letu 2019 nadaljujemo z investicijami v strojno opremo, ki bo zagotavljala višjo produktivnost, povečanje kapacitet in večjo kakovost naših izdelkov,« še pravijo.

Vedno večja konkurenca na področju ročnega orodja

»V zadnjih 3 letih so makroekonomski kazalniki pozitivno vplivali na naše poslovanje, saj smo z leta v leto beležili rasti in izboljšanje večine parametrov poslovanja,« pravijo v podjetju Unior. Prva polovica leta 2019 je bila zanje dokaj uspešna, saj so realizirali večino postavljenih ciljev, so pa tudi sami predvsem v avtomobilskem delu dejavnosti čutili ohlajanje. »A smo ga sicer precej uspešno prebrodili s pridobivanjem novih kupcev in izdelkov,« dodajo. V drugi polovici leta se je ohlajanje še povečalo. »Računamo, da bo letošnje poslovanje na nivoju lanskega leta. Pomembno je tudi, da smo pri kupcih ročnega orodja razpršili prodajo po vseh kontinentih, pri kupcih odkovkov smo začeli delati z novimi kupci, pri obstoječih kupcih pa smo uspeli pridobiti nove posle,« pojasnijo in dodajo, da v bodoče v Evropi pričakujejo nižjo rast, večjo pričakujejo v Aziji. V Uniorju pravijo, da je v programu ročnega orodja konkurenca vse večja, vedno več je predvsem nizko cenovnih blagovnih znamk. Kako se s tem spopadajo? »Naša strategija je usmerjena na razvoj in proizvodnjo orodij ter opreme za točno določene tržne niše, kot so npr. industrija, bike in moto segment, orodja za delo na višini … S to diverzifikacijo in pristopom si bomo na določenih trgih odpirali vrata v nove niše, na ostalih trgih pa skušali ob veliki in močni evropski konkurenci zadržati tržne deleže,« razkrijejo svoje načrte. Gospodarsko ohlajanje čutijo tudi v programih odkovkov in strojegradnje. Pravijo, da so napovedi kupcev v avtomobilski industriji za naslednje leto precej negotove.

Četudi je za naslednje leto napovedanih manj investicij, opažajo, da padec niti približno ni tako velik kot leta 2009. »Sodelujemo s sedmimi ali osmimi tovarnami jekla in vse imajo precej velik upad naročil – med 10 in 25 odstotkov,« pravijo v Uniorju, a obenem dodajo, da so sami v primerjavi z večino akterjev na trgu zaenkrat še dokaj stabilni. »Danes kar 95 odstotkov izdelkov izvozimo, saj smo se v zadnjih tridesetih letih razvoja uveljavili kot pomemben razvojni partner evropske avtomobilske industrije,« pravijo. Kako pomemben partner so v resnici, pove že podatek, da imajo kar štirje od petih avtomobilov v Evropi vgrajen vsaj en njihov del. »Načrti za prihodnost pa so jasni: zadržati in hkrati povečati tržne deleže ter prepoznavnost blagovne znamke na določenih trgih, postati razvojno-sistemski dobavitelj v različnih tržnih nišah ter skupaj s poslovnimi partnerji ustvariti mobilno prihodnost in postati eden pomembnejših igralcev na področju »lean managementa« ter digitalizacije industrije prihodnost,« zaključijo v Uniorju.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Manj naročil za orodjarje

V podjetju TECOS, Razvojni center orodjarstva Slovenije pravijo, da je »orodjarstvo eden vlečnih konjev slovenskega gospodarstva, saj so ob koncu 2018 imeli praktično vsi orodjarji polno zasedene kapacitete«, največ prometa pa so ustvarili z Nemčijo. A v prihodnjih letih pričakujejo ohlajanje. »Razmere v panogi so zaenkrat vzdržne, vendar je večina orodjarjev v drugi polovici letošnjega leta opazila zmanjšanje števila naročil za 20 do 30 odstotkov. Zaenkrat so orodjarji kolikor toliko zasedeni s preteklimi naročili, vendar zmanjšanje naročil nakazuje zmanjšanje obsega proizvodnje v prihodnje,« pravi direktor dr. Aleš Hančič, ki razloži, da je za upad naročil najverjetneje kriva negotovost ob brexitu, trgovinska vojna ter negotovost glede razvoja avtomobilske industrije – vsi našteti faktorji so ohladili nemško gospodarstvo, kar posledično čutimo tudi sami, glede na to, da se v Nemčijo največ izvozi. »Čuti se tudi dvig cen energentov ter posledično zelo močan in konkurenčen kitajski trg,« doda Hančič.

Tudi v TECOS-u se trenutno soočajo s povečanjem naročil, ki zahtevajo dodatna vlaganja v kader in opremo, obenem pa morajo to uskladiti s pričakovanim ohlajanjem gospodarstva. »To pomeni, da je vsaka naložba in vsako zadolževanje lahko tvegano,« pojasni Hančič in doda, da je »v tem trenutku tako največji izziv zadržati zmerno rast brez prevelikega zadolževanja«. Letno v podjetju sicer realizirajo več kot 500 razvojnih projektov. »Izjemno težko je izpostaviti posamičen projekt, saj prav vsi predstavljajo izziv, v katerega je potrebno vložiti svoje znanje ter poiskati rešitve za kupčeve probleme, predvsem pa neprestano imeti v mislih znižanje njegovih proizvodnih stroškov ter čas, da pride izdelek na trg,« razloži direktor in doda, da si v prihodnje želijo predvsem internacionalizacije poslovanja, s ciljem, da tržni delež izvoza povečajo na vsaj 30 odstotkov. »Istočasno pa želimo na trg poleg storitev lansirati tudi lastne izdelke za nadzor procesa proizvodnje plastičnih izdelkov,« še doda prvi mož podjetja TECOS.

Ekstremno povpraševanje v gradbeništvu ne bo trajalo dolgo

V podjetju GIC gradnje pravijo, da kljub temu, da se stanje v gospodarstvu izboljšuje, v gradbeništvu in v splošnem na njihovem območju še vedno čutijo posledice skoraj deset let trajajoče krize. »Trenutno pa se soočamo z izzivom, kako zadostiti potrebam ob ekstremnem povpraševanju, ki se približuje rasti pred krizo, in hkrati ostati organizacijsko pripravljen na zmanjšanje povpraševanja, ki bo zagotovo sledilo,« pravijo v podjetju. Med pomembnejše uspehe sicer štejejo vse projekte, ki jih pridobijo in uspešno realizirajo, a vendar velja najbolj izpostaviti Terminal Fraport Brnik in Garažno hišo Luke Koper. gg

V podjetju GIC gradnje se soočajo z izzivom, kako zadostiti potrebam ob ekstremnem povpraševanju in se hkrati organizacijsko pripraviti na njegovo zmanjšanje.

Foto: Unior

Razvojno usmerjeni TECOS

V Evropi je dobro poznan tudi Razvojni center orodjarstva Slovenije TECOS, ki predstavlja enega ključnih razvojnih stebrov slovenskega orodjarstva. Ustanovljen je bil leta 1994 na pobudo slovenskih orodjarjev, katerih cilj je bil posodobiti svojo proizvodnjo in povečati lastno dodano vrednost. TECOS odlikujejo obsežen lasten razvoj, raba najbolj naprednih tehnologij, številni znanstvenoraziskovalni dosežki in njihov prenos v industrijsko prakso na področjih orodjarstva.

»V TECOS-u strankam nudimo kakovostno in hitro pomoč pri razvoju izdelkov in tehnologij z visoko dodano vrednostjo. Pohvalimo se lahko z uglednimi referenčnimi projekti tako domačih kot tujih podjetij. Naše stranke so uspešna velika in mala podjetja, ki želijo dolgoročnega partnerja s konkretnimi rešitvami s področja razvoja in proizvodnje plastičnih oz. kovinskih polizdelkov ali kombinacije obeh. TECOS deluje tudi kot slovenski orodjarski grozd in tako kot uradni zastopnik slovenskih orodjarjev predstavlja vstopno točko vsem morebitnim kupcem, ki želijo sklepati posle z njimi,« pojasnjuje dr. Aleš Hančič, direktor TECOS-a, razvojnega centra orodjarstva Slovenije.

TECOS Razvojni center orodjarstva Slovenije
www.tecos.si | info@tecos.si | 03 490 09 20

Občina Žalec stavi na podjetništvo in turizem

V občini Žalec, ki se uvršča med razvojno najbolj prodorne občine, zadnja leta število zaposlenih vztrajno raste. Od leta 2013, ko je bilo v tamkajšnjih podjetjih najmanj zaposlenih (dobrih 4200), je številka do danes narasla na skoraj 6000. Podjetniki iz te občine pa se uvrščajo med najuspešnejše podjetnike v državi.

Na Občini si prizadevajo slediti ciljem in potrebam gospodarstva, predvsem z uravnoteženim konceptom, ki so ga podprli z gospodarsko javno infrastrukturo, pa tudi z urejanjem in širitvijo gospodarskih con na območju celotne občine. Teh je trenutno 18. V zadnjih dveh letih pa je Občini uspelo dobiti kar nekaj evropskih nepovratnih sredstev za sofinanciranje ureditve in dograditve oz. razširitve ekonomsko-poslovne infrastrukture, kar je omogočilo predvsem širitev poslovne cone južno ob železnici in poslovne cone Vrbje.

Več prostora podjetnikom

Občina namerava predvidoma prihodnje leto širiti poslovno cono Arnovski gozd, ki leži severno od Žalca v neposredni bližini izvoza iz avtoceste A1 Ljubljana – Maribor (Arja vas). Omenjena poslovna cona je zaradi ugodne lege zanimiva za gospodarstvenike iz Slovenije in tujine, na območju dosedanje pa so svojo priložnost prepoznala številna velika in uspešna podjetja. Ker je trenutno območje večinoma že zapolnjeno, je Občina letos z občinskim odlokom omogočila prepotrebno širitev cone, nedavno pa je vložila tudi vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja za gradnjo gospodarske javne infrastrukture. Do konca leta namerava zaprositi tudi za evropska sredstva. Širitev poslovne cone Arnovski gozd je predvidena v letu 2020 in zanimanje podjetnikov zanjo je izjemno veliko. Na voljo je le še nekaj gradbenih zemljišč.

Obiskovalce vabijo s fontano piva

Občina se lahko pohvali tudi z uspešnim razvojem turizma, k čemur je precej pripomogla glavna atrakcija – prva fontana piva na svetu. Turizem ima kot hitro rastoča panoga temelje v Strategiji razvoja turizma v občini Žalec 2019–2027. Na ta način želi občina aktivirati močne razvojne potenciale, ki jih ima to območje.

Kljub temu da je letos septembra v poslovni coni Arnovski gozd vrata odprl nov, luksuzen hotel, se v občini zavedajo, da je treba zagotoviti še dodatne kakovostne namestitvene zmogljivosti. Da bi aktivirali potenciale in spodbudili interese zasebnih vlagateljev za razvoj turizma v dolini, nameravajo s pomočjo javno-zasebnega partnerstva razviti t. i. razpršeni hotel v središču mesta in okolici ter resort (vodni park HOPSLANDIA), želijo pa tudi povečati število parkirnih mest za avtodome.

Občina vabi k sodelovanju vse zainteresirane investitorje, ki svojo priložnost prepoznajo v razvoju butičnega turizma. Ta je namreč v Sloveniji in tujini vse bolj zanimiv.

PROMO

KOLEDAR SEJMOV IN FESTIVALOV 2020

29. JANUAR-2. FEBRUAR

2. AGRITECH Kmetijska in gozdarska mehanizacija

13.-15. MAREC

25. FLORA Vse za vrt, dom in okolico

16. ALTERMED Zdrav način življenja

5. KULINART Festival hrane in pijače

5. FESTIVAL KAVE SLOVENIJA

14.-15. MAREC

19. POROKA Vse za poroko

43. APISLOVENIJA Dneva čebelarstva v Celju

31. MAREC-3. APRIL

20. ENERGETIKA
Električna in toplotna energija

19. TEROTECH
Industrijsko vzdrževanje in čiščenje strojev, naprav in objektov

2. LESTECH
Lesnoobdelovalni stroji, orodja in repromaterial

16.-20. SEPTEMBER

53. MOS

MOS DOM
Gradnja in obnova doma

MOS TEHNIKA
Oprema in orodja za podjetja in domače mojstre

MOS TURIZEM
Kamping, karavaning, destinacije in kulinarika

MOS B2B
Poslovne storitve in priložnosti doma in v tujini

MOS PLUS
Izdelki široke potrošnje

27.-28. NOVEMBER

EROTICLAND
Največji erotični festival v Evropi

Celjski sejem

www.ce-sejem.si

Organizator si pridružuje pravico do spremembe terminov.

Najprej bodo sanirali celjske vrtce, nato še Bukovžlak

Da je okolje v celjski regiji degradirano in ga je zato treba uvrstiti v razred največje obremenjenosti in pridobiti denar za celovito okoljsko sanacijo, je že leta 2012 poudarila direktorica Inštituta za okolje in prostor dr. Cvetka Ribarič Lasnik. Nekoč velike tovarne s področja metalurgije in kemije so po svojem propadu namreč zapustile s težkimi kovinami onesnažena tla.

Nina Šprohar

Namen projekta GreenerSites je izboljšati okoljsko in prostorsko stanje opuščenih ali premalo izkoriščenih industrijskih območij in upravljanje z njimi.

Že prva sanacija je stala več kot milijon evrov

Po onesnaženosti v regiji najbolj izstopa območje Stare Cinkarne. Tam je od leta 1875 do 1990 obratovala metalurško–kemična industrija Cinkarne Celje, območje, ki je zdaj onesnaženo s težkimi kovinami, pa je veliko okoli sedemnajst hektarov. Leta 2002 je območje v posest prevzela Mestna občina Celje (MOC), od takrat pa si prizadevajo, da bi ga postopoma reurbanizirali. »Ko smo pred približno petnajstimi leti za potrebe širitve Tehnopolisa gradili komunalno opremo, je med gradbenimi deli nastalo dobrih 15 tisoč kubičnih metrov zemeljskih izkopov, ki so bili zaradi visokih koncentracij onesnažil uvrščeni med nevarne odpadke. Sanacija z uporabo imobilizacije s kalcitnim pepelom nas je stala nekaj več kot milijon evrov,« se spominjajo na MOC. Stroške sanacije območja je MOC sicer skušala uveljaviti v tožbi proti podjetju CM Celje v stečaju, ki je bil najprej izvajalec del na tem območju, dokler ni gradbišča ustavila inšpekcija, pa je tožbo nedavno izgubila. A nevarnih snovi je bilo še veliko več in čeprav je bila opisana sanacija uspešna, so se leta 2016 v MOC pridružili projektu GreenerSites, ki ga je sofinancirala Interreg srednja Evropa. Namen projekta je sicer izboljšati okoljsko in prostorsko stanje opuščenih ali premalo izkoriščenih industrijskih območij in upravljanje z njimi.

Foto: Depositphotos

K pomoči pozivajo tudi onesnaževalce

S pomočjo evropskih sredstev so tako v Celju poskusno izvedli še druge različne metode sanacije, ki so bile primerne za reurbanizacijo Stare Cinkarne, hkrati pa so jim bila ta sredstva v pomoč tudi pri načrtovanju in urejanju drugih območij, kot so denimo zelenice, parki, poti ob prometnicah, parkirišča in zemljišča za rekreacijske namene. V okviru evropskega projekta GreenerSites so letos spomladi izdelali Strateški akcijski načrt za funkcionalno območje MOC, ki je skupno delo strokovnjakov, Ministrstva za okolje in prostor RS (MOP) in zaposlenih na MOC. »Gre za strateški dokument, v katerem smo predstavili obstoječe stanje na opuščenem, degradiranem industrijskem območju, možne načine remediacije in med drugim tudi probleme, ki jih bo na poti do našega skupnega cilja treba rešiti. Gre za obsežen projekt, ki ga sami kot lokalna skupnost finančno ne bomo mogli izpeljati, zato pričakujemo, da se bodo našim prizadevanjem za čistejše, bolj zdravo funkcionalno mestno območje poleg države pridružili tudi tisti, ki so onesnaženje v preteklosti povzročili,« pravijo na MOC.

Začetek sanacije Bukovžlaka šele konec leta 2020

Poleg območja Stare Cinkarne je najbolj problematično še stanje na parceli 115/1 k.o. Teharje, ki ga bolje poznamo pod imenom Bukovžlak. Spomnimo

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

– čeprav so v Civilni iniciativi Celje na hudo onesnaženje opozarjali že pred desetimi leti, je država šele po tožbi Evropske komisije proti Sloveniji leta 2015 začela (vsaj delno) ukrepati. Kako poteka sanacija? »Po sprejetem terminskem planu, in sicer predvidoma do konca tega leta, bo zaključen idejni projekt sanacije, vzporedno s tem postopkom poteka izdelava okoljskega poročila in postopek priprave OPPN za območje,« pravijo na MOP. V letu 2020 bodo izdelali projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja in investicijsko dokumentacijo, iz katere naj bi bila razvidna ocena stroškov sanacije. »Po terminskem planu se bo sanacija pričela konec leta 2020. Pogoj za pričetek del bo pridobljeno gradbeno dovoljenje in uspešno izvedeno javno naročilo za izvedbo del,« pravijo na MOP.

Občina bo pomagala ministrstvu

Obširne preiskave so leta 2017 pokazale, da so onesnažena tudi tla v večini celjskih vrtcev. Na MOC pravijo, da so že isto leto sprožili projekt zamenjave zemljine z lastnimi sredstvi, najprej so zamenjali zemljino na igrišču vrtca Tončke Čečeve na Hudinji, lani v času poletnih počitnic pa na igrišču vrtca Tončke Čečeve na Aljaževem hribu. »Projekt je bil zahteven in kompleksen, vendar smo ga kljub temu, da smo na tem področju orali ledino, izpeljali strokovno in v veliko zadovoljstvo staršev vrtčevskih otrok in vseh občanov,« so zadovoljni na MOC. Projekt so nato prevzeli na MOP. V MOC zatrjujejo, da bodo njihove izkušnje pri nadaljnji sanaciji v veliko pomoč MOP, saj bodo »ministrstvu nudili vso potrebno podporo, da bo sanacija končana v predvidenem roku«.

Na ministrstvu pa zagotavljajo, da bodo v prihodnjih dveh letih zamenjali zemljino na igriščih desetih celjskih javnih vrtcev in na igrišču pri Savinjskem nabrežju. Prednost pri sanaciji bosta imeli enota Mavrica vrtca Anice Černejeve in enota Ringa raja vrtca Zarja. Ljubljansko podjetje Inkaing, ki je bilo izbrano za izvajalca gradbenih del, je onesnaženo zemljino v Mavrici začelo izkopavati in odvažati med jesenskimi počitnicami. Zagotovilo je, da bo dosledno upoštevalo vse varnostne ukrepe in s tem preprečilo morebitno prašenje. Neonesnaženo zemljo, na kateri se bodo lahko otroci po zaključku sanacije brezskrbno igrali, bo podjetje Inkaing pripeljalo z Gorenjske. Kaj pa se bo zgodilo z izkopano zemljino? »Iz analiz izhaja, da je izkopni material nenevaren odpadek, ki ga lahko odložimo na odlagališče nenevarnih odpadkov. Podjetje Nerinvest, koncesionar kamnoloma, kamor bodo odpadke odvažali, pa poseduje okoljevarstveno dovoljenje za predelavo teh odpadkov v material, ki se bo uporabljal za sanacijo brežin v kamnolomu,« pravijo na MOP. gg

Sanacija Bukovžlaka se bo začela konec leta 2020, napovedujejo na ministrstvu za okolje in prostor.

V prihodnjih dveh letih bodo zamenjali zemljino na igriščih desetih celjskih javnih vrtcev in na igrišču pri Savinjskem nabrežju.

Slovenija, od kod dobrote tvoje?

TRGOVEC ŠT. 1
V PONUDBI IZDELKOV DOMAČEGA POREKLA

tuš

Engrotuš d. o. o., Cesta v Trnovlje 10 a, 3000 Celje

Najboljši ga že imajo

Pridobite ga tudi vi!

excellent-sme.gzs.si

Koristi certifikata Excellent SME Slovenia

- mednarodno prepoznavna kredibilnost podjetja, ki jo potrjuje Gospodarska zbornica Slovenije,
- dnevno aktualna odličnost podjetja,
- lastno bonitetno poročilo za vaše stranke (v slovenskem, angleškem ali nemškem jeziku),
- QR koda Excellent SME za vaša tiskana gradiva, e-pošto ali kot stenski plakat
- 24-urno nadzorovanje delovanja spletne strani,
- dnevna poročila o poskusih kopiranja spletne strani,
- verificirana spletna stran (tudi za podjetja brez svoje spletne strani),
- uvrstitev na referenčno listo na spletni strani GZS excellent-sme.gzs.si

coface

Gospodarska zbornica Slovenije

SAFE Signed

Kvaliteten kader je danes privilegij

Zaradi gospodarske rasti se na Celjskem soočajo s pomanjkanjem ustreznih kadrov, tudi na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje beležijo več odjav kot prijav iz registra brezposelnih. Zato se morajo zdaj podjetja vedno bolj truditi, da obdržijo kvalitetne kadre.

Nina Šprohar

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

S konkurenčnim poslovnim okoljem bi lahko zadržali dobre kadre

Na Regionalni Gospodarski zbornici Celje (RGZC) se zavedajo, da so kadri vedno in povsod ključni. »Predvsem pri dvigu konkurenčnosti in inovativnosti ter pri ustvarjanju delovnih mest z večjo dodano vrednostjo,« verjame Drago Polak, direktor RGZC. Prepričan je, da bodo samo s konkurenčnim poslovnim okoljem in višjimi plačami lahko preprečili odhod kadrov v tujino. »Ne samo naših, temveč tudi delavcev iz tujine, za katere smo odskočna deska,« še doda.

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ) v Območni službi Celje pravijo, da je bilo v juliju 2019 delovno aktivnih prebivalcev na področju upravnih enot Celje, Laško, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje pri Jelšah in Žalec 81.961, kar je za dobrih 2 tisoč ljudi oziroma 2,6 odstotka več kot lani v istem času. Vseh prebivalcev v regiji je sicer 200.525. Stopnja registrirane brezposelnosti na njihovem območju zdaj znaša približno 8,4 odstotka (brezposelnih je 7.737 ljudi), kar je še vedno več od državnega povprečja, ki znaša 7,4 odstotka.

Delavci morajo imeti tudi dovolj kvalitetnega prostega časa

Na področju raziskav in razvoja, kjer zaposlujejo tehnično izobražen kader, je ustreznih kadrov premalo. V podjetju TECOS, Razvojni center orodjarstva Slovenije tako pravijo, da je »ustrezen in kvaliteten kader danes privilegij, česar se zaveda vse več podjetij«, a obenem opažajo, da višina plačila že dolgo časa ni več edini kriterij, ki zadrži delavca v podjetju. »Podjetje se mora neprestano truditi za dobre medsebojne odnose, razvoj in rast svojih zaposlenih, jim zaupati v njihovih odločitvah ter jih podpirati pri njihovih idejah. Obenem pa mora delavcu omogočiti tudi dovolj kvalitetnega prostega časa, saj je v današnjem času pregorelost ena večjih nevarnosti, ki lahko pripelje do izgube najkvalitetnejših kadrov,« je prepričan dr. Aleš Hančič, direktor podjetja.

Na katerem področju opaža največje pomanjkanje? »Trenutno je vidno od 20- do 30-odstotno pomanjkanje razvojnikov, tehnologov, CNC operaterjev in orodjarjev, kar onemogoča ustrezno širitev in pridobivanje novih poslov. Poleg pomanjkanja kadrov se orodjarne soočajo tudi s staranjem delovne sile, v prvi vrsti zaradi obdobja po osamosvojitvi, ko se je sistematično zanemarjal prevelik upad vpisa na naravoslovno-tehnične šole, pa trpi celotno gospodarstvo,« pravi Hančič. Zato želijo mladim predstaviti sodobno orodjarstvo kot visokotehnološko proizvodno panogo, v kateri lahko pričakujejo razgibano delo s številnimi strokovnimi izzivi. »V orodjarstvu se neprestano posodablja delovne procese, veliko je digitalizacije in novih znanj,« trdi. A največ bo po njegovem treba storiti na področju promocije poklica bodočim dijakom in študentom. »Tukaj so na potezi tudi podjetja, ki lahko pomagajo s štipendiranji in obveščanjem o potrebah, ter državne inštitucije, ki lahko preko oblikovanja različnih razpisov, iniciativ in strategij aktivno pripomorejo k spodbujanjem mladih,« pravi.

Kadri so vedno in povsod ključni, zato je treba zagotoviti tako okolje in plače, s katerimi bi preprečili njihov odhod v tujino.

Višina plačila že dolgo časa ni več edini kriterij, ki zadrži delavca v podjetju.

Foto: Depositphotos

Pomanjkanje ustrezne delovne sile predstavlja pomembno ozko grlo za nadaljnjo rast, opozarjajo v Cetisu.

Med brezposelnimi je precej takšnih, ki so starejši od 50 let, ter takšnih z osnovnošolsko izobrazbo, izpostaviti velja tudi tiste, ki so dolgotrajno brezposelni.

Stopnja brezposelnosti na Celjskem upada

Zaposlitvenih možnosti je še veliko. V obdobju od januarja do septembra 2019 so denimo delodajalci Območni službi Celje sporočili 10.951 prostih delovnih mest, a pravijo, da so podatki le delni, saj s spremembo področne zakonodaje delodajalcem v zasebnem sektorju ni več potrebno objaviti prostih delovnih mest na ZRSZ. Največ prostih delovnih mest je na področju predelovalnih dejavnosti, sledi v gradbeništvu in drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, najbolj iskani poklici pa so delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, elektroinštalaterji, zidarji in natakarji. Po drugi strani se je v istem časovnem obdobju v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 5.366 oseb, kar je za 272 oseb oz. 4,8 odstotka manj kot v enakem obdobju lani. Med novoprijavljenimi je bilo največ takšnih ljudi, ki se jim je izteklo delovno razmerje za določen čas, takšnih, ki so opredeljeni kot trajno presežni delavci, in takšnih, ki so iskali svojo prvo zaposlitev. V istem obdobju je bilo iz evidence brezposelnih odjavljenih 6.127 oseb, torej precej več, kot se jih je prijavilo.

Premalo kadrov s specializiranim znanjem

Seveda je dobro, da je v gospodarstvu stanje solidno, po drugi strani pa se podjetja ravno zato soočajo s pomanjkanjem kadrov, saj je povpraševanje po njih veliko. V Cetisu denimo pravijo tako: »Po naših izkušnjah je stanje v gospodarstvu na Celjskem še vedno zelo pozitivno, kar se odraža predvsem v pomanjkanju ustrezne delovne sile (predvsem kadrov z določenimi specializiranimi, tehničnimi znanji), kar predstavlja pomembno ozko grlo za nadaljnjo rast«. Kako pa je v gradbeništvu? V podjetju GIC gradnje pravijo, da imajo sicer tudi sami potrebe po kvalitetnih kadrih. A ker med krizo niso odpuščali, zdaj tudi potreb po novih zaposlitvah ni tako veliko, dodajajo.

S kakšnimi ukrepi pa pomagajo na ZRSZ? »V obdobju od januarja do septembra 2019 je bilo v ukrepe Aktivne politike zaposlovanja vključenih 2.376 oseb, med njimi 1.203 v ukrep Usposabljanje in izobraževanje, 844 v ukrep Spodbude za zaposlovanje, 300 v ukrep Kreiranje delovnih mest in najmanj, 29, v ukrep Spodbujanje samozaposlovanja,« pravijo v Območni službi Celje. Med brezposelnimi je precej takšnih, ki so starejši od 50 let, ter takšnih z osnovnošolsko izobrazbo, izpostaviti velja tudi tiste, ki so dolgotrajno brezposelni. gg

BrankoKolenc
Transport, gostinstvo, nepremičnine in trgovina

Branko Kolenc s.p., Logistika-transport, gostinstvo nepremičnine in trgovina
Gaji 46, 3000 Celje, Slovenija
Telefon: +386 34254-300; -302; -308
Fax: + 386 34254-303
E-mail: prevozi.kolenc@siol.net
logistika@kolenc.si
www.transport-kolenc.si

Logistično-transportno podjetje BRANKO KOLENC S.P. je družinsko podjetje ustanovljeno leta 1986. Podjetje opravlja naslednje procese:

- logistiko, skladiščene, pretovor in prevoz blaga za kamione in hladilnike, predvsem za države: Avstrija, Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska, Francija, Grčija, Hrvaška in Slovenija
- logistične storitve, transport, pretovor blaga in skladiščenje, EKSKLUZIVNO za Grčijo
- gostinsko in trgovsko dejavnost
- gradnja nepremičnin

Odzivnost, fleksibilnost, zanesljivost in točnost so povezovalni most med nami in našimi partnerji. Hvala za zaupanje.

Kaj in kje se bo gradilo v Celju in okolici

Ministrstvo za infrastrukturo RS (MzI) načrtuje gradnjo novih kolesarskih poti ter obnove in nadgradnje več obstoječih cest. Niso pa še vsi projekti zagotovljeni, saj je, kot pravijo na MzI, »vse odvisno od zagotovljenih sredstev v proračunu«.

Nina Šprohar

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Nova železniška proga, podvoz in most

Nadgradnja železniške proge Zidani most-Celje, s katero so na ministrstvu za infrastrukturo (MzI) začeli že leta 2017, bo predvidoma končana naslednje leto. V projekt so vštete nadgradnja 26,2 km dolge železniške proge, nadgradnja železniških postaj Celje, Laško in Rimske Toplice ter gradnja novega podvoza in mostu v Marija Gradcu. Ocenjena vrednost investicije znaša 282,4 milijona evrov z DDV, zagotovljeno pa je sofinanciranje z evropskimi sredstvi v vrednosti 90,6 milijona evrov. »Glede na to, da so pri projektu že podpisane vse večje pogodbe za izvedbo, ocenjujemo, da bo končna vrednost nižja od ocenjene in bo tako znašala približno 250 milijonov evrov,« pojasnijo na MzI in dodajo, da je v okviru projekta predvidena tudi predelava izkopanega materiala, ki vsebuje nevarne snovi.

V teku je tudi nadgradnja železniškega postajališča Štore, s katero je Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI) pričela v začetku junija letos, zajema pa gradnjo nove peronske infrastrukture, vključno s pripadajočo opremo, kot so denimo nadstreški za potnike, klopi, usmerjevalne table in razsvetljava, gradnjo podhoda z zavetiščem in dvigali ter ukinitev nivojskega prehoda Štore in prilagoditev signalnovarnostnih in telekomunikacijskih naprav. Projekt, vreden 2,36 milijona evrov, bo predvidoma zaključen že konec letošnjega oziroma najkasneje v začetku prihodnjega leta. Na MzI predvidevajo tudi ureditev nivojskih prehodov s povezovalnimi cestami in zavarovanjem z avtomatsko napravo na progi med Celjem in Velenjem. Ceste bo financirala občina, avtomatsko napravo za varovanje pa DRSI.

Samostojna kolesarska proga

Na območju Celja in okolice bodo v kratkem vzpostavili tudi državne kolesarske povezave. Na projektu DRSI sodeluje z razvojno agencijo savinjske regije ter z lokalno skupnostjo, v projekt je tako vključenih kar 31 občin. Trenutno pridobivajo ustrezno projektno dokumentacijo, v objavi pa je že razpis za izvedbeno dokumentacijo za odsek Velenje-Mislinja skozi Hudo Luknjo. Rešitve so javnosti predstavili že lani in na podlagi pridobljenih pripomb dopolnili projektno dokumentacijo.

Urejajo tudi kolesarsko progo med Celjem in Laškim, ta bo v okolici turistično pomembnih krajev ter v mestnih središčih, kjer pričakujejo večjo količino kolesarjev, samostojna. »Trasa predvidene kolesarske povezave in pešpoti Celje poteka ob levem in na krajšem delu tudi na desnem bregu reke Savinje. Celoten projekt pa je zasnovan tako, da bo že po izgradnji prve faze kolesarska in peš povezava med Celjem in Laškim potekala izven območja glavne ceste, saj ostali del trase omogoča vožnjo po občinskih cestah, ki so prometno manj obremenjene,« pravijo na MzI.

Nadgradnja železniške proge Zidani most-Celje bo predvidoma končana naslednje leto.

Na področju cestne infrastrukture je trenutno odprtih kar 43 investicijskih projektov.

Več novih cest in križišč

Največ se bo gradilo in obnavljalo na področju cestne infrastrukture, saj je trenutno odprtih kar 43 investicijskih projektov. A izvedba nekaterih je še odvisna od zagotovljenih sredstev v proračunu, pravijo na MzI. gg

Foto: Depositphotos

Celje	Ureditev ceste R2-430/0282 skozi Šmarjeto pri Celju	Traja
	Ureditev regionalne ceste R3- 752/7206, Arclin-Ljubečna, s pločniki in cestno razsvetljavo	Po 2019
	Ureditev G1-5/0286 Arja vas - Celje - razširitev v 4-pasovnico	Po 2019
	Gradnja povezovalne ceste na AC priključek Celje vzhod, R3-752/7206 Arclin-Ljubečna	Po 2019
	Izgradnja navezovalne ceste Teharje–AC priključek Celje vzhod	Po 2019
Dobrna	Ureditev krožišča na R2-429/1154	Traja
Braslovče	Ureditev ceste R1-225/1246 skozi Male Braslovče	Traja
Kozje	Ureditev regionalne ceste R2- 423/1282, Lesično-Podsreda z ureditvijo križišča »Kozje«	Po 2019
	Rekonstrukcija regionalne ceste R2- 423/1281 Črnolica-Lesično	Po 2019
	Sanacija prepusta na cesti R2- 423/1282 Podsreda–Pilštanj	Po 2019
	Obnova regionalne ceste R2- 422/1333 Podsreda-Brestanica	Po 2019
	Ureditev krožnega križišča Lesično na R2-423/1282	Traja
	Ureditev krožnega križišča cest R2-423/1282 in R3- 684/7460 s priključkom na poslovno cono	Traja
Laško	Rekonstrukcija glavne ceste G1-5/0331 Zidani most-Radeče	Traja
	Projektna naloga za izdelavo projektne dokumentacije PZI rekonstrukcije regionalne ceste R3-681/4006 Laško-Breze-Šentjur	Po 2019
	Ureditve regionalne ceste R3- 681/4006 Laško-Breze-Šentjur	Po 2019
Polzela	Ureditve regionalne ceste R3- 695/7951 Polzela-Rečica	Po 2019
Šentjur	Ureditev G2-107/1275 Šentjur-Mestinje	Traja
	Ureditev ceste R1-234/1280 Dole-Šentjur	Po 2019
	Modernizacija ceste Sevnica-Planina	Traja
	Rekonstrukcija R3-687/7207 Dole-Ponikva-Loče	Po 2019
	Izgradnja navezovalne ceste Dramlje-Šentjur	Po 2019
	Rekonstrukcija križišča »Aspara« skupaj z ureditvijo regionalne ceste R3-681/4006 Laško–Breze Šentjur	Traja
Rogatec	Ureditev glavne ceste G2-107/1277 Rogatec-Dobovec	Po 2019
Slovenske Konjice	Rekonstrukcija krožnega križišča Hofer	Traja
	Izgradnja obvoznice	Po 2019
	Ureditve regionalne ceste R3- 700/1272 Sl. Konjice-Oplotnica	Po 2019
Šmarje pri Jelšah	Ureditev križišča v Šmarju pri Jelšah na glavni cesti G2-107/1275	Po 2019
	Rekonstrukcija križišča “Stranje” na G2-107/1275, v km 13.950 in ureditve odseka gl. KOLE G-15, od križišča »Mestinje« do Lešja	Po 2019
	Izgradnja obvoznice	Po 2019
	Rekonstrukcija križišča Mestinje	Po 2019
Štore	Rekonstrukcijo reg. ceste R3- 744/2346 Štore–Svetina–Laško	Po 2019
Tabor	Ureditev križišča Pondor na R2- 447/290 Šentrupert–Ločica v km 6,000 z regionalno cesto R3-732/8215 Pondor–Tabor	Po 2019
Vitanje	Ureditev križišča na regionalni cesti R2-431/1350 Gornji Dolič-Stranice	Po 2019
	Rekonstrukcije regionalne ceste R3- 693/2302 Nova Cerkev-Socka-Vitanje	Po 2019

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Vojnik	Ureditve regionalne ceste R2- 430_0282 Višnja Vas-Celje	Po 2019
	Rekonstrukcija križišča "Višnja vas" na: R2-430/0282 Višnja vas-Celje, R2-430/0281 Stranice-Višnja vas in R2-429/1245 Višnja vas-Dobrna	Po 2019
	Ureditev regionalne ceste R3- 752/7206, Arclin-Ljubečna	Po 2019
Zreče	Ureditev hodnika za pešce ob regionalni cesti R2- 430/0281 Stranice-Višnja vas	Traja
	Rekonstrukcija križišča »Zreče« na regionalni cesti R3-701/1430 Pesek-Rogla-Zreče	Traja
	Obnova regionalne ceste R3- 701/1430, Rogla-Zreče	Po 2019
	Obnova ceste R3-701/1430 Pesek - Rogla - Zreče	Po 2019
Žalec	Rekonstrukcija G1-4, odsek 1262 Črnova – Arja vas v km 6,750 in LC 032054 Ruše–Zaloška Gorica križišče Mala Pirešica	Po 2019
	Rekonstrukcija priključka AC Arja vas na G1-4/1262 Črnova - Arja vas R2- 451/1448 Arja vas–Žalec	Po 2019
	Ureditev križišča R2-447/0287 na žalski obvoznici	Po 2019
	Rekonstrukcija križišča »Drešinja vas« na regionalni cesti R2-447/0286 Medlog-Petrovče	Po 2019
	Ureditev regionalne ceste R2- 447/0367 Žalec–Šempeter	Traja

VOC
Gradimo življenje

VOC Celje, d.o.o., Lava 42, 3000 Celje
03/42-66-366 | 03/42-66-380 | info@voc-celje.si | www.voc-celje.si

- Gradnja cest
- Gradnja odvodnih sistemov
- Gradnja sistemov za oskrbo s pitno vodo
- Gradnja industrijskih objektov
- Gradnja poslovnih objektov
- Gradnja stanovanjskih objektov
- Vgrajevanje asfaltov

Celjski sejem bi lahko lokalni ponudniki bolje izkoristili

Celje je sejemsko mesto. Z njim čez leto ohranja konstantno število obiskovalcev in tako omili upad turizma po koncu poletne sezone, saj sejmišče letno obišče več kot pol milijona obiskovalcev. A za organizatorje je najbolj pomembno, da privabijo ustrezno ciljno publiko. »Marsikateri razstavljavec nam pove, da ima rajši, da ga v času sejmu obišče sto za njega pravih obiskovalcev, kot da se mimo njegovega razstavnega prostora sprehodi sto tisoč 'sprehajalcev',« pravi izvršni direktor Celjskega sejma, Robert Otorepec.

Nina Šprohar, foto Celjski sejem

V zadnjem letu ste uvedli kar precej novosti. Katere bi izpostavili kot najbolj uspešne?
Glavna novost v letošnjem letu je bil sejem Agritech, sejem kmetijske in gozdarske mehanizacije, ki smo ga organizirali konec januarja. Že prvi sejem je požel velik uspeh, saj smo z razstavljavci napolnili vse naše stalne dvorane, obiskalo pa ga je prek 20 tisoč obiskovalcev. Za naslednji sejem Agritech, ki bo januarja 2020, je povpraševanje razstavljavcev že tako veliko, da polnimo dodatne montažne dvorane. Kot pomembno novost lahko omenim še repozicioniranje sejma MOS, saj smo ga razdelili na pet segmentov, s čimer želimo razstavljavcem in obiskovalcem jasno sporočati, kaj MOS danes ponuja.

Za naslednji sejem Agritech je povpraševanje tako veliko, da polnijo dodatne montažne dvorane.

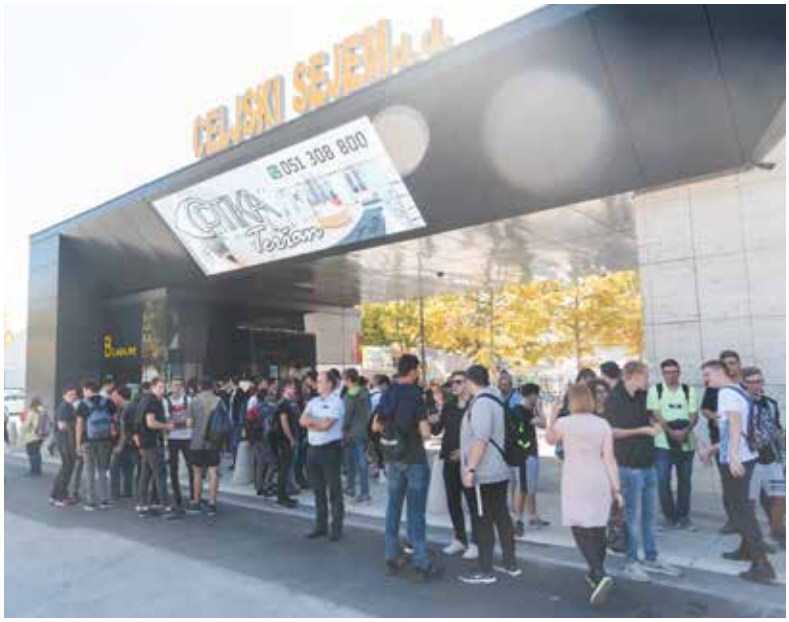

In to je?
Dom, Turizem, Tehnika, B2B in Plus. Več kot 50 odstotkov sejma predstavlja MOS Dom, ki je namenjen vsem, ki gradijo ali obnavljajo. Tam lahko najdejo vse od zidaka do pohištva. Najhitreje pa raste segment MOS Turizem, kjer smo ravno v letu 2019 naredili velik preskok na področju kampinga in karavaninga, ki postaja že skoraj samostojen sejem. Tudi na področju B2B beležimo rast, posebno dobro se je prijel projekt države partnerice.

Kako so se na spremembe odzvali sodelujoči?
Odzivi razstavljavcev so v veliki večini pozitivni, saj na ta način MOS dobiva bolj jasne ciljne skupine obiskovalcev. Danes namreč ni več tako pomembno, da je obiskovalcev čim več, ampak bolj to, kdo so. Marsikateri razstavljavec nam pove, da ima rajši, da ga v času sejma obišče sto za njega pravih obiskovalcev, kot da se mimo njegovega razstavnega prostora sprehodi sto tisoč »sprehajalcev«. Tudi obiskovalci na MOS prihajajo z vedno bolj točno določenimi cilji in ne več zgolj z namenom preživljati prosti čas kot nekoč, zato te spremembe pozitivno sprejemajo. Pri potencialnih obiskovalcih je sicer ta proces spremembe predstav o sejmu MOS malo bolj dolgotrajen, saj pri večini slovenske javnosti še vedno prevladuje globoko zakoreninjeno prepričanje, da je MOS sejem rokodelcev in nakupovanja blaga široke potrošnje, kar pa že vsaj 10 let ni več. Ocenjujemo, da bomo za spremembo tega prepričanja potrebovali še dve do tri leta.

Tudi za prihodnji MOS načrtujete kakšne novosti?
V letu 2020 bomo sejem MOS skrajšali še za en dan, tako da bo trajal od srede do nedelje. Zopet načrtujemo kar precej novosti, o katerih pa je še malo

prezgodaj govoriti. Povemo pa že lahko, da bo država partnerica MOS 2020 Madžarska.

Kako pa se je obnesel na novo postavljeni oddelek za prireditve?
Ta se ukvarja predvsem z oddajanjem kongresnega centra in sejemskih dvoran v času, ko ni sejmov. Kongresni center smo namreč v zadnjih letih povsem prenovili, tako da je sedaj eden najsodobnejših v državi in daleč naokrog edini s kongresno dvorano, ki sprejme do tisoč ljudi.

Ali v prihodnje pripravljate še kakšne spremembe?
V naslednjem letu pripravljamo povsem prenovljen sejem Energetika, ki se po novem imenuje sejem Energetika Interklima, saj bo od leta 2020 dalje skupni sejem Celjskega sejma in Zagrebačkega velesejma, ki bo v parnih letih potekal v Celju, v neparnih pa v Zagrebu.

Za kaj točno gre?
Energetika Interklima bo mednarodni sejemsko kongresni dogodek o odgovornem, sodobnem in v prihodnost usmerjenem ravnanju z energijo v stavbah, procesih, industriji in prometu. Osrednje tematike sejma bodo nacionalni energetski in podnebni načrt, ohranjanje virov, uporaba obnovljivih virov ter povezljivost ogrevanja, elektrifikacija in mobilnost, financiranje energetskih projektov, sodelovanje s tujimi partnerji, evropska in nacionalna zakonodaja, dolgoročne usmeritve energetike ter še mnoge druge.

Koliko prireditev se letno pri vas sploh odvije? Koliko je obiskovalcev?
Na Celjskem sejmu letno organiziramo od 10 do 15 sejmov, odvisno od leta, saj nekateri sejmi potekajo vsako drugo leto. Poleg sejmov pa v naših sejemskih dvoranah in kongresnem centru med letom potekajo še razne razstave, srečanja, koncerti, predstavitve, snemanja, športne prireditve, outlet prodaje, maturantski plesi, kongresi, predavanja, posvetovanja … Teh ostalih prireditev je letno prek sto. Sejme letno obišče do 250 tisoč obiskovalcev, če upoštevamo še vse ostale prireditve, pa naše sejmišče obišče prek pol milijona obiskovalcev.

Kaj so za razstavljavce glavne prednosti udeležbe sejma? Kako se prilagajate njihovim željam?
Odzive razstavljavcev in obiskovalcev na sejmih redno spremljamo z anketami. Naši razstavljavci kot glavne prednosti izpostavljajo osebni stik s potencialnimi in obstoječimi kupci, urejeno infrastrukturo sejmišča, dobro organizacijo, primerno razporeditev razstavljavcev po dvoranah … Všeč jim je tudi, da imajo pregled nad celotno panogo na enem mestu in da se srečajo s ciljno skupino obiskovalcev.

Kaj pomeni Celjski sejem za regijo? Komu vse koristi?
Sejmi, kongresi in podobni dogodki prinašajo zelo velike koristi lokalnemu okolju in regiji. Konkretno dogodke na Celjskem sejmu zelo dobro izkoristijo hoteli in drugi ponudniki prenočitev, nekaj bližnjih gostincev, taksisti, prevozniki in špediterji, lokalni mediji, tiskarji in aranžerji, postavljavci razstavnih prostorov, prevajalci, študenti … Naše dogodke dobro izkoriščajo recimo zdravilišča v okolici Celja, ki v času sejmov z razstavljavci in delom obiskovalcev precej napolnijo svoje kapacitete. Delno zato, ker je nastanitvenih kapacitet v času sejmov v samem Celju premalo, delno pa zato, ker Celje sploh nima ponudbe za bolj zahtevne goste, kar zadeva nivo nastanitve ali dodatne ponudbe.

Kje vse so še rezerve?
Predvsem v tem, da bi se ponudniki turizma v regiji še bolj povezali in izkoristili naše sejme. Na ta način bi regijo bolj učinkovito predstavili tujim razstavljavcem in obiskovalcem sejma, da bi se ti potem z družinami vračali na počitnice. Po mednarodnih raziskavah namreč vsak evro prihodka, ki ga ustvari organizator sejma, prinese od 10- do 25-krat toliko prihodka regiji. Res je, da 25-kratnik velja za svetovne sejme, kjer večina razstavljavcev in obiskovalcev na sejem pride z letali in v času sejma dejansko živi v mestu in okolici sejma. A v Celovcu, Gradcu in Zagrebu, kjer je podobno kot v Celju večina obiskovalcev dnevnih, kar nekaj razstavljavcev pa se vozi na sejem od doma, so denimo izračunali 10-kratni prihodek. gg

Pri večini Slovencev še vedno prevladuje globoko zakoreninjeno prepričanje, da je MOS sejem rokodelcev, kar pa že vsaj 10 let ni več.

Vsak evro prihodka, ki ga ustvari organizator sejma, naj bi regiji prinesel od 10- do 25-krat toliko prihodka.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Foto: Rok Deželak

Ko se združita kulturna dediščina in napredna tehnologija

Celjsko regijo zaznamuje predvsem pestra kulturna in naravna dediščina. Resnični svet pa so nedavno prepletli z virtualnim s pomočjo obogatene resničnosti in gostom omogočili, da pokukajo v svet, kakršen je bil nekoč.

Nina Šprohar

Povezovanje se obrestuje

Turistično destinacijo Rogla-Pohorje (TDRP) sestavljajo občine Oplotnica, Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče. »Gre za območje, ki skupaj lahko ponudi celo paleto turističnih storitev za še tako zahtevnega obiskovalca,« pravijo v TDRP. Tovrstno povezovanje so konec leta 2015 podprli župani vseh štirih vpletenih občin, saj so ocenili, da je to nujno za hitrejši in uspešnejši turistični razvoj območja. Vsa sredstva, ki jih občine namenijo za delovanje TDRP, se porabijo namensko, za izvajanje aktivnosti, ki jih TDRP zastavi v okviru štirih centrov – Centra doživetij, Centra za raziskave in razvoj, Centra za kakovost ter Centra za strateško in operativno trženje. »Ti centri pokrivajo različna vsebinska področja in združujejo posameznike iz lokalnega okolja, ki vsak po svojih močeh pripomorejo k vsebinski obogatitvi aktivnosti destinacije,« pojasnijo v TDRP. Menijo, da je prav zaradi sodelovanja destinacija postala ena izmed 35 vodilnih v Sloveniji, njihove aktivnosti pa bodo tudi v prihodnje v veliki meri usmerjene v digitalni marketing in promocijo na tujih trgih, da jo naredijo še bolj prepoznavno in zaželeno prek celega leta.

Uspešen projekt s področja digitalnega marketinga je bil »Zelena digitalna doživetja v Turistični destinaciji Rogla-Pohorje«.

Virtualni 360° sprehod po znamenitostih

Eden izmed uspešnih projektov s področja digitalnega marketinga je bil denimo »Zelena digitalna doživetja v Turistični destinaciji Rogla-Pohorje«, ki ga je sofinanciralo tudi Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS (MGRT). Zaključili so ga konec

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

septembra, oblikovali pa so nove integralne turistične produkte in 5-zvezdična doživetja, izvajali spletno oglaševanje na slovenskem in ključnih tujih trgih (hrvaški, avstrijski, nemški, italijanski) prek Googla, oglaševanje ter redne objave na družbenih omrežjih … Poleg tega so izdelali dve aplikaciji za obogateno resničnost (AR) – Žička kartuzija in Škratova učna pot na Rogli, pridobili rezervacijski sistem za prodajo namestitvenih kapacitet in turističnih produktov, izdelali kvalitetno fototeko in videoteko destinacije za različna digitalna orodja, izdelali virtualne 360° sprehode po nekaterih znamenitostih, sodelovali z blogerji in influencerji za promocijo na družbenih omrežjih, izvajali usposabljanje za turistične ponudnike na področju digitalizacije, izdelali dvojezični destinacijski časopis, izobraževali kadre destinacije ter vzpostavili učinkovit informacijski sistem destinacije (4PM).

Kako še, poleg digitalnega marketinga, skrbijo za promocijo? »Uvedli smo brezplačni avtobus, ki je poleti 2018 vozil na Roglo, natisnili dve številki destinacijskega časopisa, organizirali študijske ture po področju TDRP za medije in drugo zainteresirano javnost, organizirali strokovni posvet ob Svetovnem dnevu turizma na temo Turizem 4.0, organizirali številna srečanja centrov destinacije, delavnice in nadgradili blagovno znamko Okusi Rogle,« naštejejo

Foto: Dan Briški

Foto: Iztok Medja

v TDRP. Z blagovno znamko Okusi Rogle sicer povezujejo lokalne ponudnike kulinaričnih storitev in proizvajalce kmetijskih, živilskih in rokodelskih izdelkov ter na tak način obiskovalcem ponujajo okus tradicije.

Digitalizirana učna pot

Pravijo, da je trenutno najbolj zanimiva atrakcija na njihovi destinaciji Pot med krošnjami Pohorje, ki je za obiskovalce odprla svoja vrata v drugi polovici letošnjega septembra. Dober kilometer dolga sprehajalna pot poteka 20 metrov nad tlemi, med krošnjami dreves, na njej pa so adrenalinske in poučne postaje ter 37 metrov visok razgledni stolp. »Prvi vikend je Pot med krošnjami Pohorje obiskalo kar 10 tisoč ljudi,« pripomnijo v TDRP. Izpostavijo še Škratovo učno pot na Rogli, ki so jo letos tudi digitalizirali s pomočjo aplikacije Pohorski škrat, ki spremlja obiskovalce na poti. »Dober obisk beleži tudi Skomarska hiša, odlično ohranjen kulturni spomenik in popoln prikaz življenja

Prvi vikend je Pot med krošnjami Pohorje obiskalo kar 10 tisoč ljudi.

Žičko kartuzijo je zdaj mogoče obiskati s pomočjo mobilne aplikacije TravelAR Žička kartuzija ali z uporabo pametnih očal.

nekdanjega kmečkega pohorskega prebivalstva. Terme Zreče pa so izvrstna priložnost za sprostitev in umirjanje v zdravilni termalni vodi. Pozimi v toplih brbotajočih bazenih, poleti v Gozdnem vodnem parku,« dodajo.

Foto: Miha Matavž

S pametnimi očali na ogled samostana

Zanimiv je tudi nekdanji kartuzijanski samostan, Žička kartuzija, v bližini Slovenskih Konjic, kjer so nekoč prebivali menihi. Ker so njihovo zgodbo letos digitalizirali, je Žičko kartuzijo zdaj mogoče obiskati s pomočjo mobilne aplikacije TravelAR Žička kartuzija ali z uporabo pametnih očal. »V obeh primerih je doživetje edinstveno, saj nam sodobne tehnologije omogočajo rekonstrukcijo podrtih zidov in oživljanje menihov, ki jih že dolgo ni več med nami,« obljubljajo v TDRP. V Vitanju si obiskovalci ogledajo center Noordung, kjer lahko odkrivajo skrivnosti vesolja z virtualno resničnostjo, projekcijami in razstavami. Izpostaviti velja še učno pot Od vodnjaka do vodnjaka in Goslarski atelje Skaza, kjer mojster Pavel Skaza ročno izdeluje violine. »Gosti lahko obiščejo tudi Ekološko kmetijo Meglič in Etnološki muzej Brodej,« dodajo. Za ljubitelje kulturnih in naravnih doživetij pa priporočajo ogled Oplotnice, kjer perice še danes v potoku na star način perejo perilo. Poleg tega si lahko tam ogledajo obnovljeno Graščino Oplotnica, v kateri se danes nahajajo protokolarni in društveni prostori. Grajsko dvorišče pa je postalo prizorišče številnih prireditev, med drugim redne kmečke tržnice.

Celje je kot turistična destinacija eno redkih mest, ki nima izrazitega sezonskega nihanja.

Foto: Dan Briški

Pričakovanja

Pričakovani rezultati projekta »Zelena digitalna doživetja v Turistični destinaciji Rogla-Pohorje« do leta 2024:

- aktivna promocija na sedmih trgih (Slovenija, Avstrija, Hrvaška, Nemčija, Italija, Madžarska, države Beneluxa, Velika Britanija),
- 570 tisoč obiskovalcev spletne strani,
- min. 30 tisoč všečkov na Facebooku in 25 tisoč sledilcev na Instagramu,
- 677 tisoč obiskovalcev v destinaciji,
- 316 tisoč nočitev v destinaciji.

Zelen, aktiven in zdrav turizem

V TDRP pravijo, da je zanimanje za destinacijo vedno večje, saj sledijo trendom v smeri zelenega, aktivnega in zdravega turizma. »Z medobčinskim povezovanjem smo ustvarili celovito zgodbo, s katero lahko postrežemo in zadovoljimo še tako zahtevnega obiskovalca, zato nameravamo na tej poti vztrajati tudi v prihodnje. Poskušali bomo ustvariti edinstvena, petzvezdična doživetja za obiskovalce od blizu in daleč, prizadevali pa si bomo tudi za uvajanje sodobnih tehnologij, digitalizacijo kulturne dediščine in dvig kompetenc zaposlenih v turizmu in turističnih ponudnikov. Še bolj bomo svojo promocijo usmerjali na tuje trge, ki smo jih prepoznali kot naše ključne,« povzamejo svoje nadaljnje cilje.

V Celju se ukvarjajo z digitalizacijo atrakcij

Mesto Celje kot turistična destinacija je eno redkih mest v Sloveniji, ki drži skoraj enak turistični »tempo« skozi vse leto in nima izrazitega sezonskega nihanja. A poletna turistična sezona je kljub temu še vedno tista, ki beleži najvišje turistične številke tako v nočitvah kot v prihodih turistov, pravijo v TIC Celje. »Višji obisk in pozitiven poletni turistični trend je odraz več dejavnikov: na splošno večji obisk Slovenije oziroma Evrope ter več potovanj za krajši čas in trend iskanja novih destinacij,« pojasnjujejo v TIC Celje in dodajajo, da si morajo znotraj Slovenije mestne destinacije tako »izboriti« svoj delež turistov. »V Celju smo v zadnjih letih močno pospešili promocijo mesta kot aktivne mestne destinacije s poudarkom na kulturnem turizmu,« pravijo. Kako jim je to uspelo? »Z izboljšanim digitalnim nastopom mesta Celje na digitalnem turističnem zemljevidu, načrtnim in usmerjenim sodelovanjem na večjih sejmih in promocijskih dogodkih ter s sodelovanjem z našimi destinacijskimi partnerji Dežele Celjske, med katere sodijo recimo terme, lokalne turistične organizacije ter TIC-i iz občin Dežele Celjske,« razložijo.

Skupne vstopnice za ogled več zanimivosti

V letošnjem letu so pred poletno turistično sezono uvedli tudi precej novosti. V maju so na novo odprli VR sobo v sodelovanju s Thermano Laško, ki ponuja doživetje Stopi v čevlje Friderika ob sobotah in nedeljah na Starem gradu Celje. V juniju so ponudbo Starega gradu Celje v Friderikovem stolpu popestrili

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

z doživetjem AR, ki nosi ime Friderik & Veronika. V mesecu juliju pa so lahko obiskovalci v TIC Celje naročili in preizkusili novo »outdoor« igro – Legendo o skrivnem rovu, v kateri igralci na pustolovski način spoznavajo najzanimivejše zgodovinske točke Celja. Ta je nastala v sodelovanju s podjetjem Misterius iz Celja, ki je hkrati tudi avtor in izvajalec igre.

»V sodelovanju z agencijo Nea Culpa in celjskimi gostinci smo razvili grofovske jedi in jih umestili v projekt Kulinarične zvezde Celja,« dodajo. S projektom želijo Celje kot destinacijo umestiti na kulinarični zemljevid Slovenije in s tem zagotoviti kvalitetno ponudbo za lokalne goste in turiste, spodbuditi ponudnike, da prilagodijo delovni čas (predvsem v mestnem jedru) in povezati ponudnike ter destinacijo s skupno zgodbo. Med najbolj obiskane atrakcije sicer sodijo Stari grad Celje, Pokrajinski muzej Celje, Muzej novejše zgodovine Celje in staro mestno jedro, ki si ga obiskovalci lahko ogledajo z lokalnimi vodniki. S skupnimi vstopnicami omogočajo obiskovalcem ogled več atrakcij v mestu, saj jim omogočajo, da kupijo vstopnice z različnimi kombinacijami atrakcij. »Letos je bilo več gostov, ki so povpraševali po »zelenih« produktih, zabeležili smo tudi večjo izposojo naših koles ter povečano uporabo javnega sistema KOLESCE,« opažajo v TIC Celje.

Foto Bernarda Plavšič

Izobraževanja za ponudnike nastanitev

Pravijo, da je v Celju v lanskem in letošnjem letu naraslo predvsem število zasebnih nastanitev, v »turističnem« registru se poleg hotelov, Doma Sv. Jožef, MCC hostla in avtokampa vodi trenutno 12 apartmajev oziroma zasebnih nastanitev, ki so v poletnih mesecih zabeležili visoko stopnjo zasedenosti. »V letu 2018 smo pričeli v sklopu naše redne dejavnosti z

Povečalo se je število gostov, ki so povpraševali po »zelenih« produktih, pa tudi izposoja koles.

Občina Šentjur, Mestni trg 10, 3230 ŠENTJUR

PRILOŽNOST ZA INVESTITORJE TIK OB AVTOCESTI!

Dobrodošli v Občini Šentjur, kjer se na 222 km² prepleta obilica gospodarskih, podjetniških, turističnih in drugih poslovnih priložnosti. Odlikujeta jo odlična strateška lega ob pomembnih cestnih in železniških povezavah ter hitro razvijajoče se upravno mestno središče z močnim industrijsko-obrtnim zaledjem. Prostranost neokrnjene narave in njenih virov so izzivi podeželja, ki kličejo po trajnostnih in inovativnih idejah. Spoznajte destinacijo Občina Šentjur – POVEZANA, PAMETNA, PRIVLAČNA, PREPOZNAVNA.

OBČINA ŠENTJUR

Občina Šentjur investitorjem ponuja parcele tik ob izvozu na avtocesto. Prodaja se 37.000 m² stavbnega zemljišča tik ob avtocesti Celje–Maribor, neposredno ob izvozu Dramlje. Zemljišča ležijo v območju, ki se ureja z Odlokom o izvedbenem prostorskem načrtu Občine Šentjur kot enota urejanja prostora (EUP) LD /, podrobne namenske rabe GI, kot gospodarska cona. Zemljišče se prodaja kot zaokrožena celota.
Pridite, preverite, poglejte in skupaj bomo našli najboljše rešitve za vaše ideje!

ŠENTJUR TOUR
SLOVENIA GREEN DESTINATION

INFO: telefon: 03 747 13 23, 041 611 147, e-pošta: obcina.sentjur@sentjur.si

Foto: Miha Matavž

Turizem Podčetrtek, Bistrica ob Sotli in Kozje GIZ trenutno kar 60 odstotkov sredstev nameni digitalni promociji.

organizacijo izobraževanja za potencialne in obstoječe ponudnike namestitvenih kapacitet, izvedli smo delavnice na temo Kako postati uspešen sobodajalec, v letošnjem letu pa smo na podlagi povečanega števila namestitvenih kapacitet izvajali delavnice na temo trženja kapacitet na Booking-u in AIRBNB-ju ter digitalno akademijo za turistične ponudnike,« pravijo. Zadovoljni so, da se turisti dobro odzivajo na novosti in izražajo povečan interes za zgodovino in raziskovanje mesta, saj je »vse to kazalnik, da delamo v pravi smeri in da smo tudi s kampanjo »Obišči Celje. Pridi špilat grofe« dosegli namen ter spodbudili zanimanje za obisk mesta Celje«.

Kaj sledi? »V naslednjem letu se bomo lotili razvoja butičnih in personaliziranih doživetij, ki bodo dvignila kvaliteto in ponudbo naše destinacije. V sklopu razvojnih aktivnosti želimo nadgraditi doživetja v mestu in v starem mestnem jedru tako na področju kulinarike kot v povezavi z zelenim zaledjem. Izziv je tudi turistični kader – še naprej bomo izvajali potrebna izobraževanja za interesente v privatnem sektorju z namenom, da jih spodbudimo k razvoju turističnih dejavnosti, ne samo v obliki namestitev, ampak tudi pri razvoju doživetij,« obljubljajo.

Foto: Miha Matavž

Vlagali bodo v infrastrukturo in nova doživetja

Na področju, ki ga pokriva Turizem Podčetrtek, Bistrica ob Sotli in Kozje GIZ, so najbolj obiskane Terme Olimia, ki kot največji ponudnik privabijo največ gostov, sledi Olimje s samostanom. Tudi tam so se že leta 2010 v eno turistično destinacijo združile občine Podčetrtek, Bistrica ob Sotli in Kozje. »Namen je bil razporeditev tokov gostov in povezovanje. V letošnji sezoni se kažejo rezultati povezovanja, saj je regija postala bolj znana in obiskana, beležimo celo rekordni obisk na celotni destinaciji,« pravijo. Menijo, da je za razvoj turizma najbolj pomembno »kontinuirano delo in vlaganja v razvoj ter promocijo, pri kateri sledimo sodobnim trendom«. Trenutno namreč kar 60 odstotkov sredstev namenijo za digitalno promocijo. Pravijo, da je glede na obisk in odzive zanimanje za njihovo destinacijo ogromno. »V prihodnosti pa si želimo še bolj povezati občine in posledično naše destinacije. Pomembno delo bo predstavljalo tudi izobraževanje turističnih ponudnikov in vzpodbujanje le-teh k pripravi kvalitetnih turističnih doživetij. Seveda pa načrtujemo tudi vlaganja v infrastrukturo in nova doživetja, s katerimi bomo implementirali nove digitalne tehnologije. Delo v turizmu se nikoli ne konča,« zatrdijo. gg

Letos poleti za 37 % več nočitev

Celje je v letošnji poletni turistični sezoni v turistični statistiki predvsem v številu nočitev zabeležilo porast v višini 37 %, od tega so tuji turisti ustvarili kar 88 % nočitev (lani 75 %). Beležijo tudi porast v povprečni dobi bivanja, ki je v teh mesecih skočila na 2,5 dneva (v istem obdobju lani je bila povprečna doba bivanja 2,2 dneva). Zabeležili so tudi porast obiska atrakcij. Tuji gosti prihajajo večinoma iz Nemčije, Avstrije, Hrvaške in Italije, za njimi sledijo gostje iz Rusije, Belgije, Nizozemske, Francije, v mesecu juniju pa je bil opazen porast gostov iz Poljske, Ukrajine, Češke in Slovaške. V letošnjem letu beležijo tudi porast obiskovalcev iz ZDA.

Vir podatkov: SURS

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Cinkarna, metalurško-kemična industrija Celje, d.d.
Cinkarna, Metallurgical and Chemical Industry Celje, INC.
Kidričeva 26, 3001 Celje, Slovenia

Cinkarna Celje, d.d. je sodobno slovensko kemijsko podjetje, ki posluje skladno z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami.

V Cinkarni Celje, d.d. sledimo izzivom sodobnega časa, kot so celovit nadzor in preprečevanje onesnaževanja, vedno večja potreba po energiji ter novih materialih in rešitvah, racionalna raba energije ter prehod na obnovljene vire energije. Proizvodnjo v zreli fazi nadgrajujemo z izboljšavami v lastnih laboratorijih in sodelujemo z uglednimi slovenskimi znanstvenoraziskovalnimi ustanovami.

Težišče dejavnosti sta proizvodnja in trženje pigmenta titanovega dioksida, dopolnjuje pa ju širok nabor drugih izdelkov: nano titanov dioksid, predelava cinka, masterbatchi, praškasti laki, proizvodi za kemično varstvo rastlin, polimeri in tiskarske barve za fleksibilno embalažo.

Cinkarna Celje, INC. is a modern Slovenian chemical company, which operates in accordance with the best available technologies.

Cinkarna Celje, INC. follows the challenges of modern times, such as comprehensive pollution control and prevention, the increasing demand for energy and new materials and solutions, rational energy consumption, and the transition to renewable energy sources. Production in the advanced phase is upgraded by way of improvements in our own laboratories and we also cooperate with renowned Slovenian scientinc research institutions.

Main focus of our activity is production and marketing of titanium dioxide pigment, supplemented by wide range of other products such as: nano titanium dioxide, zine processing, masterbatches, powder coatings, agricultural products, polymers and printing inks for flexible packaging.

www.cinkarna.si

Elektro Celje: Gradimo močno in robustno distribucijsko omrežje

Zanesljivost oskrbe odjemalcev z električno energijo je v Sloveniji danes na zavidljivi ravni, toda če želimo to stanje še izboljšati, bo treba zgraditi robustno in močno distribucijsko omrežje. Tako menijo v Elektru Celje in prav takšno omrežje je njihova osrednja zahteva, ko razmišljajo o načrtih za naprej.

V Elektru Celje, katerih elektrodistribucijski sistem obsega 22 % površine Slovenije, pravijo, da klasičnega sistema oskrbe z energijo, kot ga poznamo iz preteklosti, v prihodnosti zagotovo ne bo več. »Obnovljivi viri energije, toplotne črpalke, hranilniki energije, pametna omrežja, e-mobilnost, digitalizacija in obvladovanje porabe so le nekateri od izzivov, s katerimi se elektrodistribucijska podjetja že soočamo pri načrtovanju, projektiranju in izvedbi. To je velik tehnični izziv, ki ga v Elektru Celje trenutno uspešno rešujemo s pomočjo veliko strokovnega znanja in s pomočjo dobro načrtovanih preteklih vlaganj v distribucijsko omrežje, avtomatizacijo in vodenje,« pravijo v podjetju.

Poudarijo, da sta načrtovanje in razvoj elektroenergetskega sistema še do nekaj let nazaj temeljila na uveljavljenem načinu pretoka in proizvodnje električne energije v velikih proizvodnih enotah, preko prenosa in distribucije energije do končnih odjemalcev. Vključevanje razpršenih virov proizvodnje ter zahteve po učinkovitejši rabi energije in aktivnejši vlogi odjemalcev pa uveljavljen način načrtovanja elektroenergetskega sistema v veliki meri spreminjajo. Pri tem se vse bolj uveljavlja koncept pametnih omrežjih, kjer gre za skup tehnologij in storitev (napredno merjenje s pomočjo pametnih števcev, prilagajanje odjema, e-mobilnost, hranilniki energije).

»To je omrežje, ki optimalno vključuje karakteristike in dejavnosti vseh uporabnikov, ki so nanj priključeni – proizvajalci, odjemalci in tisti, ki so oboje hkrati, z namenom, da se zagotovi ekonomsko učinkovit, trajnostni sistem energetskega omrežja z nizkimi izgubami, visoko stopnjo kakovosti in zanesljivosti oskrbe z električno energijo. Elektrodistribucijska podjetja zato gradimo sodobna in robustna distribucijska omrežja,« razložijo v Elektro Celje. Ta bodo odjemalcem zagotavljala možnost pasivnega in aktivnega vključevanja v delovanje elektroenergetskega sistema, kar bo omogočilo prožnost uporabnikov tako pri porabi kot pri proizvodnji električne energije. Odjemalec bo lahko prilagajal porabo ali proizvodnjo električne energije glede na potrebe drugih deležnikov v sistemu, ob ustreznem finančnem ovrednotenju njihovih storitev.

V letu 2020 okoli 25 milijonov evrov naložb

Načrt investicij Elektra Celje za leto 2020 predvideva za naložbe 25 milijonov evrov. Največ sredstev bodo namenili novim objektom srednje in nizke napetosti (8,25 milijona evrov), nadomestitvam in povečanju zmogljivosti ter obnovi srednje in nizkonapetostnih vodov ter naprav (nekaj več kot 7,4 milijona evrov). Ostale energetske investicije v višini skoraj 5,5 milijona evrov so namenjene kakovostni in varni oskrbi na visokonapetostnem in srednjenapetostnem nivoju.

Elektro Celje, d.d.

PROMO

Soustvarjamo varnejšo družbo

Čas merimo najbolj točno v Sloveniji.

Zagotavljamo varnost **električnih** naprav in strojev.

Preverjamo **informacijske** sisteme.

Posredujemo strokovna in uporabna **znanja** za doseganje odličnosti.

Varujemo **okolje** in podpiramo trajnostni razvoj.

Skrbimo za varnost v avtomobilih in **prometu.**

V SIQ – neodvisni, nepristranski in neprofitni instituciji na področju preverjanja ustreznosti proizvodov in procesov, meroslovja ter izobraževanja – že več kot 50 let s svojim širokim naborom dejavnosti skrbimo za varno in odgovorno družbo ter posameznika.

SIQ

www.siq.si

Preveč znanja ostane na nivoju laboratorijskih raziskav

SRIP MATPRO se tretje faze delovanja loteva z novimi moduli neformalnega izobraževalnega programa na področju kompozitov, želijo pa si še več povezovanja, skupnega raziskovanja in internacionalizacije.

Besedilo in foto: Nina Šprohar

»Model EduCOMP bi lahko neformalno izobrazil strokovnjake iz industrije, ki si želijo pridobiti dodatno znanje,« je pojasnil prof. dr. Jožef Medved z Naravoslovnotehniške fakultete v Ljubljani.

»Veliki kupci želijo na sejmih videti celotno partnerstvo, zato moramo sodelovati ter krepiti skupne razvojne kapacitete, kot so denimo razvojni centri,« je na konferenci SRIP MATPRO z naslovom Povezovanje – ključ do konkurenčnosti in kadrov v Portorožu poudarila Bernarda Uršič iz Kolektorja. V trenutno najbolje ocenjenem SRIP-u (glede na vmesno vrednotenje v obdobju 2017-2019) se zavedajo, da je prostora za napredek še veliko, predvsem na področju internacionalizacije, ravnanja s človeškimi viri in povezovanja. Primerov dobrih praks se je nabralo že veliko, predvsem so ponosni na projekt MARTINA ter na osnovanje modula neformalnega izobraževalnega programa (EduCOMP) na področju kompozitov. A da bo to skupno delovanje dalo optimalne rezultate za Slovenijo, je ključna ciljno usmerjena enotna strategija industrijske politike, raziskav in razvoja, ki bo na temeljih digitalizacije vključevala pametno specializacijo, so sklenili govorci na dogodku.

Nov model neformalnega izobraževanja na področju kompozitov

SRIP MATPRO trenutno zaključuje drugo fazo delovanja. Kateri bodo največji izzivi v tretji fazi? »Na področju razvoja človeških virov je pred nami nadgradnja EduCOMP, spremljanje in dopolnjevanje napovedovanja potreb po kompetencah, podpora kadrovski funkciji v podjetjih kot strateškemu partnerju za razvoj človeških virov ter povezovanje s Kompetenčnim centrom za razvoj materialov (KOC MAT 2.0),« je pojasnila koordinatorka SRIP MATPRO Vesna Nahtigal. Dodala je, da bodo v tretji fazi ohranili osredotočenost na izzive, ki jih prinaša industrijska preobrazba v smeri digitalizacije na področju kadrov in kompetenc. »Pozdravljamo sklep Vlade Republike Slovenije o postavitvi platforme za napovedovanje kompetenc na državnem nivoju, pri čemer želimo tvorno sodelovati, zelo dejavni pa bomo tudi na področju internacionalizacije in trajnosti,« je obljubila.

Ker v slovenski izobraževalni sistem niso vključeni vsi profili kadrov, ki jih v podjetjih potrebujejo, si želijo v SRIP MATPRO vzpostaviti model neformalnega izobraževanja. »Takšen primer je področje kompozitov. Del znanja spada na metalurški oddelek, del pa na kemijski, zato zaenkrat združenega programa še ni. Model EduCOMP pa bi na tem področju lahko neformalno izobrazil strokovnjake iz industrije, ki si želijo pridobiti dodatno znanje,« je pojasnil prof. dr. Jožef Medved z Naravoslovnotehniške fakultete v Ljubljani. Tovrstno izobraževanje bi lahko potekalo v prostorih fakultete, podjetja ali zbornic, predavali pa bi strokovnjaki iz posameznih področij.

Pilotni center po zgledu Univerze Brunel

Predviden je tudi zagon dveh razvojnih centrov, in sicer za področje lahkih kovin in za kompozitne materiale. To bi odgovorilo na potrebe tako podjetij kot tudi raziskovalnih inštitutov, saj, kot je dejal Peter Cvahte iz Impola, »preveč znanja, ki se razvije znotraj inštitucij – tudi v sodelovanju s podjetji – ostane na nivoju laboratorijskih raziskav«. Strinjal

se je tudi Medved, ki je dodal, da je nujno potreben »prenos bazičnega znanja v industrijo«. Manjkajo nam torej piloti, metalurgija pa tukaj ni izjema, čeprav je sodelovanja med inštituti in podjetji že zdaj veliko. »Metalurgija je še posebej kompleksna veda, saj se materiali, ki se razvijajo v par kilogramih, bistveno razlikujejo od materialov, ki se uporabljajo v industriji na cca. 20 tonah. Mi bi v pilotih rabili agregate s kapaciteto vsaj 5 ton, izdelki pa bi morali biti industrijske velikosti,« je pojasnil Cvahte. Ker zaenkrat tega še nimajo, v proizvodnji za vpeljevanje novih materialov porabijo preveč časa, saj morajo reševati težave, ki nastanejo pri prenosu, hkrati pa tudi zasedajo proizvodne kapacitete. »Zato v tej fazi razvoja v podjetju nismo ravno priljubljeni,« je odkrito povedal Cvahte. SiPCAST (Slovenski pilotni center za napredne strjevalne tehnologije lahkih kovin) bi težave rešil, saj bi ta »problematična« faza razvoja lahko potekala tam. Lociran naj bi bil predvidoma v vzhodni Sloveniji, saj je tam največ podjetij, ki delujejo na področju lahkih kovin. »Slovenija je ena izmed največjih proizvajalcev aluminija na prebivalca. Zato je za nas ta industrija zelo pomembna, sploh za vzhodno regijo – recimo Talum in Impol sta tam, z njima smo se združili tudi na Inštitutu za kovinske materiale ter na Oddelku za materiale in metalurgijo na Naravoslovnotehniški fakulteti,« je dodal Medved.

»V prvi fazi naj bi ta center imel samo opremo, namenjeno litju, v drugi fazi pa bi center oplemenitili še s preoblikovalnimi stroji, denimo s stiskalnicami, upogibnimi stroji, stroji za tehnologije spajanja ipd.,« je naštel Cvahte. Njihov zgled in ideal je Univerza Brunel v Veliki Britaniji, kjer so se združili univerza, država in industrija, zdaj pa skupaj uspešno sodelujejo na raznoraznih projektih. »Takšen center bi predstavljal poligon za študente, veliko bi se lahko naučili,« je prepričan Cvahte. Strinjal se je tudi Medved: »S stališča profesorja tu vidim velik raziskovalni potencial, ker lahko nekaj naredimo na večji skali, na večjih količinah materiala. Drugo prednost pa vidim v izobraževanju študentov, saj jim zaenkrat lahko te stvari pokažemo le na daleč, tu pa bi lahko videli vse od blizu, v živo, na realnih napravah in sami poskusili delati z njimi.« A z državo zaenkrat še niso našli modela, ki bi bil za vse sprejemljiv. Pogovori še potekajo, v SRIP pa bodo vztrajali. »Naš interes je združiti vse znanje v državi na tem področju. SiPCAST bi bilo mesto, kjer bi se raziskovalne potrebe združile z vsem znanjem – iz naše fakultete, iz inštituta, iz podjetij,« je še dejal Medved.

Z Vanguardom bi projekti dobili večjo težo

»Vzpostaviti moramo nove partnerske verige, da bomo lahko nastopali na najzahtevnejših evropskih in svetovnih trgih,« je na posvetu dejal Marko Drobnič, predsednik uprave v Talumu in predsednik SRIP MATPRO. Korak naprej na področju internacionalizacije so v SRIP MATPRO storili takoj naslednji dan, ko so v okviru posveta organizirali še delavnico o 3D tisku kovin, kamor so povabili tudi predstavnika iniciative Vanguard. V njej sicer sodeluje 27 najbolj razvitih

regij iz Evropske unije (EU), pridružila pa se ji je tudi Slovenija. Razmišljali so, na katerih področjih bi se slovensko gospodarstvo lahko vključilo v mednarodne verige Vanguard iniciative. »Z njimi bi slovenska podjetja lažje prodrla na druge trge,« meni dr. Igor Belič z Inštituta za kovinske materiale in tehnologije. V EU nam namreč težave dela razdeljenost. »Problem je tako jezikovna razdeljenost kot meje, zato v bistvu ne vemo, kaj točno kdo dela. Vanguard pa skuša v projektih povezati različne deležnike,« je pojasnil za Glas gospodarstva. S tem bi projekti dobili večjo težo, kompetentnost.

Priložnost za sodelovanje se odpira tudi z Evropsko vesoljsko agencijo (ESA). »Za naša podjetja je prestižnega pomena, da sodelujejo na projektih ESE in na splošno na »aerospace« področju, predvsem zato, ker so za sodelovanje potrebni višji standardi. To pa pomeni, da lahko višje cene zahtevajo tudi na drugih trgih, saj zagotavljajo dovolj visoko kvaliteto za ESO,« je razložil Belič in dodal, da si za to sodelovanje v SRIP MATPRO že dolgo prizadevajo. Vseeno pa je opozoril, da tovrstno sodelovanje s seboj prinese tudi veliko birokratskega bremena. »Od konferenc do papirologije, do raznoraznih sestankov izven države,« je naštel in dodal, da si veliko podjetij prav zaradi naštetega sploh ne upa sodelovati, saj bi potrebovali dodaten kader, ki bi se ukvarjal samo z birokratskimi zadevami. »Naša želja je, da bi v okviru SRIP-ov pomagali podjetjem prav v tem birokratskem delu. Pomagali bi se jim tudi prebiti na trg in namesto njih spremljali vse objavljene razpise,« je še pojasnil. gg

V SRIP MATPRO se zavedajo, da je prostora za napredek še veliko, predvsem na področju internacionalizacije, ravnanja s človeškimi viri in povezovanja.

Center SiPCAST bi v prvi fazi imel samo opremo za litje, v drugi fazi pa še preoblikovalne stroje.

V sodelovanju z iniciativo Vanguard bi slovenska podjetja lažje prodrla na druge trge, meni dr. Igor Belič z Inštituta za kovinske materiale in tehnologije.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

INTERVJU: Dr. Tomaž Vidic, predsednik uprave Darsa

Dars je pred pomembnim naložbenim ciklusom

»V naslednjih treh letih se nam bo obseg naložb več kot podvojil, predvsem zaradi projektov na tretji razvojni osi,« pravi predsednik uprave Darsa dr. Tomaž Vidic.

Dars po zelo uspešnem prehodu na elektronsko cestninjenje tovornega prometa v prostem toku pospešeno podira cestninske postaje in obnavlja avtocestni križ, vstopil pa je tudi že v dva projekta: gradnjo druge cevi karavanškega predora in tretje razvojne osi, ki je zlasti na severnem delu izjemno zahtevna. O tem ter o tekočem poslovanju družbe smo se pogovarjali s predsednikom uprave dr. Tomažem Vidicem.

Poslujete uspešno?

Nadzorni svet je naše polletno poslovanje označil za odlično. Do konca leta pričakujemo rekordni dobiček, ključni razlog, da bo še višji kot lani, je sprostitev rezervacij v višini 18,5 milijona evrov zaradi sodne poravnave z Grassettom, italijanskim gradbenikom, ki je zgradil predor Trojane. Prihodki so v prvi polovici letošnjega leta naraščali podobno kot v drugi polovici lanskega. Opažamo pa, da se stopnje rasti tovornega prometa znižujejo, kar je posledica zniževanja gospodarske rasti. Lani smo beležili 5-odstotno letno rast tovornega prometa, trenutno pa okrog 2,5-odstotno.

Kako uspešni ste bili pri prodaji vinjet?

Zaradi slabše turistične sezone na Hrvaškem njihova prodaja poleti ni naraščala enako kot v lanskem poletju. Zlasti pri prodaji kratkoročnih vinjet bo stopnja rasti konec leta v primerjavi z letom 2018 okrog dve odstotni točki nižja. Pri letnih vinjetah pa beležimo 4-odstotno rast prodaje. Ključno pa je, kakšna bo prodaja, ki se bo začela 1. decembra. Izkušnje iz prejšnje finančne krize kažejo, da lahko promet upade, predvsem osebnih vozil. Pri tovornem prometu pa bomo gibanje spremljali sproti.

Kakšne pa so razmere pri tovornem prometu?

Beležimo znatno izboljševanje voznega parka, saj že 67 odstotkov cestnine

PROMO

poberemo v najvišjem emisijskem razredu evro 6, kjer je popust najvišji, kar 40-odstoten. Na letni ravni izboljševanje voznega parka trenutno vpliva 2,5-odstotni točki negativno na prihodek iz pobranih cestnin v tovornem prometu, kar vrednostno prinese približno 6,5 milijona evrov manj na letni ravni. Je pa vozni park že tako dober, da se tako hitro ne bo mogel več izboljševati. Dodati pa je treba, da je obstoječi cenik z evro emisijskimi popusti pripomogel, da se po naših avtocestah vozijo večinoma najčistejša tovorna vozila. Prevozniki pa si želijo še višjih popustov za plinska vozila, ki prihajajo na trg.

Ali to lahko negativno vpliva na vaš poslovni izid?

Zaenkrat ne. Se bo pa celotno poslovanje pričelo poslabševati s predajo prometu odsekov na tretji razvojni osi, ker tam prihodki iz cestnine niti približno ne bodo zadoščali za pokritje novo nastalih odhodkov. Če bosta politika postopnega dvigovanja višine cestnine za nekaj odstotkov letno ali vsaj indeksacija, sledili gradnji teh odsekov, to ne more imeti hujših posledic na finančno sliko Darsa. Dejstvo je, da se je naša zadolženost v zadnjih letih močno zmanjšala in se še znižuje. V zadnjih dveh letih smo se razdolžili za približno 200 milijonov evrov letno. Konec leta 2017 je glavnica znašala 2,46 milijarde evrov, konec letošnjega leta pa bo 2 milijardi in 80 milijonov evrov. Znatna sredstva imamo v obliki različnih depozitov, kar potrebujemo za naložbe, ki so pred nami. Povečuje se tudi kapital, ker si država v zadnjih letih ne izplačuje dividend.

Kaj se trenutno dogaja pri gradnji tretje razvojne osi?

Na severnem delu bomo na lokaciji Gaberke v bližini Velenja začeli prva pripravljalna gradbena dela, ki bodo omogočila prevoze viškov materiala s trase severno od te lokacije. Glavne deponije za viške materiala pa so na območju Premogovnika Velenje. Trenutno izbiramo izvajalca za gradnjo, ki ga bomo predvidoma izbrali do konca leta – če ne bo pritožb pri javnem naročilu. Je pa odsek med Velenjem in Slovenj Gradcem, dolg 17,5 kilometra, po mojem mnenju najzahtevnejši odsek na celotnem Darsovem avtocestnem omrežju. Primerljiv je lahko le z avtocesto od Vranskega do Blagovice.

Ob tem pa velja dodati, da se na 14-kilometrskem spodnjem odseku severnega dela tretje razvojne osi, od avtoceste A1 do Velenja, še vedno problematizira trasa, podana je bila tudi ustavna pritožba, zato je na tem odseku nastala približno enoletna zamuda v primerjavi z zgornjim odsekom Velenje–Slovenj Gradec.

Ste v zvezi z gradnjo tretje razvojne osi optimist?

Da, še zlasti, ker je vlada sprejela in v parlamentarno proceduro poslala Zakon o poroštvu za zadolžitev Darsa za odsek Velenje–Slovenj Gradec in tudi za prvi južni odsek tretje razvojne osi. Pri tem gre za odsek hitre ceste od priključka Novo mesto-vzhod do industrijske cone Novega mesta. Ta projekt smo začeli leta 2016, leto prej kot na severnem delu.

Kaj se dogaja na južnem delu tretje razvojne osi?

V teku je javno naročilo za dograditev prvega 5,5 kilometra štiripasovne hitre ceste. Za južni del imamo predvidena evropska sredstva v višini 40 milijonov evrov, skupna ocenjena vrednost gradbenih del pa znaša približno 95 milijonov.

Ob tem želim poudariti, da tako na severnem kot tudi na južnem delu tretje razvojne osi postopki priprave na gradnjo potekajo v največji možni meri vzporedno in zato z največjo mogočo hitrostjo.

Postopki izbire izvajalca na projektu Karavanke so zaradi pritožb ponudnikov blokirani.

Vidimo luč na koncu predora. Zadeva že četrtič prihaja na državno revizijsko komisijo. Po tem pa je, pred dokončnim sklepom, mogoča le še ena pritožba. S tem postopkom bomo gotovo prišli do pravnomočne izbire izvajalca, morda celo okoli novega leta. V tem primeru bi lahko gradnjo začeli marca. Dober izvajalec lahko znaten del zamude nadoknadi, velja pa poudariti, da gre za petletni projekt tako na naši kot na avstrijski strani.

Kateri drugi projekti še tečejo?

Na obstoječem avtocestnem omrežju izvajamo številna obnovitvena dela in odstranjevanje cestninskih postaj. Za naslednje leto nam bo ostala le cestninska postaja Dragotinci na pomurskem kraku, ki ne predstavlja večje motnje prometu. Do konca letošnjega leta se bo obstoječim nekaj več kot stotim portalom in polportalom pridružilo še približno 50 novih, predvsem med Lukovico pri Domžalah na štajerski avtocesti ter Divačo na primorski avtocesti, vključno z ljubljanskim obročem in dolenjskim avtocestnim vpadnim krakom nanj ter posameznimi avtocestnimi priključki. To bo zelo pomembno tudi za uravnavanje hitrosti, saj je pretočnost večja pri nižjih hitrostih. Že dve leti pa se ukvarjamo tudi s projektom vzpostavitve pasu za konični promet, se pravi tretjega pasu na račun odstavnega pasu na območjih, kjer je pretočnost najslabša. Tudi za to bodo omenjeni portali nujno potrebni.

Kako rešujete težavo obremenjenosti ljubljanske obvoznice?

Izdelali smo študijo, ki je strokovna podlaga za pripravo državnih prostorskih načrtov širitve ljubljanskega avtocestnega obroča in vpadnih krakov. Študija kaže, da bomo potrebovali prave šestpasovnice, kljub upoštevanju ukrepov trajnostne mobilnosti in krepitvi javnega prometa. Žal ministrstvo za okolje in prostor še ni začelo postopka priprave teh državnih prostorskih načrtov.

Kakšni so vaši načrti za leto 2020?

Na obstoječem omrežju bomo bolj pospešeno nadaljevali z obnovami, saj se stanje avtocestnega omrežja, kljub obnovitvenim delom, ne izboljšuje. Dejansko samo zmanjšujemo poslabševanje, kot posledica dejstva, da se je v času finančne krize premalo vlagalo v obnove, težek tovorni promet pa narašča od leta 2014.

Ali bližajoča kriza vzdrževalna dela lahko omeji ali ustavi?

Ne. Za to mora biti in bo na voljo dovolj sredstev, saj se finančno stanje družbe vztrajno izboljšuje. Velja poudariti, da bomo v letu 2019 pobrali za dobrih 100 milijonov evrov več cestnine, kot smo jo v letu 2016; tudi v primeru hujše krize pa večjega upada cestninskih prihodkov ne pričakujemo.

So še drugi cilji za leto 2020?

Poleg obnov obstoječega omrežja in številnih naložb v povečanje prometne varnosti na naših avtocestah sta ključna začetek gradnje druge cevi predora Karavanke ter dveh odsekov na severnem in južnem delu tretje razvojne osi. Pripravljamo dokumentacijo za gradnjo novega priključka Dragomer med Brezovico in Vrhniko, novega priključka Leskoškova na severni ljubljanski obvoznici in rekonstrukcijo priključka Letališka na vzhodni ljubljanski obvoznici.

DARS
PROMO

Foto: Tomaž Kos

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Zakaj skleniti pogodbo z izvajalcem računovodskih storitev?

Pogodbeni odnos med računovodjo in naročnikom je dolgoročen in kompleksen, zato je smiselno, da naročnik in računovodja skleneta ustrezno pisno pogodbo.

Joži Češnovar, odvetnica in partnerka družbe Jerman&Bajuk

Pogodba o opravljanju računovodskih storitev je gospodarska pogodba, in sicer podjemna pogodba. S pogodbo o računovodenju se računovodja zaveže opravljati računovodska dela, naročnik pa se zaveže, da mu bo za opravljeno delo plačal dogovorjeno ceno. Veljavna je tudi ustno sklenjena pogodba.

S pogodbo o računovodenju se računovodja zaveže opravljati računovodska dela, naročnik pa se zaveže, da mu bo za opravljeno delo plačal dogovorjeno ceno.

V idealnem poslovnem odnosu bi ustni dogovor zadoščal za sodelovanje računovodje in naročnika. V idealnem poslovnem odnosu naročnik računovodji ob začetku njunega odnosa preda brezhibne poslovne knjige in računovodske izkaze, sestavljene na dan pred tem. Tekom razmerja mu tekoče dostavlja verodostojne poslovne listine in ostale informacije, potrebne za evidentiranje poslovnih dogodkov v računovodske izkaze. Računovodja ve, katera opravila je zadolžen izvajati, jih tekoče in strokovno pravilno izvaja, naročnika opozarja na spremembe zakonodaje in temu ustrezno prilagajata opravila ter ceno. Cena za delo računovodje je primerna, računovodji omogoča primerno plačilo in kvalitetno delo. Naročnik računovodji tekoče plačuje. Ob zaključku dela računovodja preda brezhibne izkaze in poslovne knjige, naročnik pa celotno dokumentacijo nemudoma prevzame. Pogodbeni stranki v takšnem odnosu v celoti uresničita svoj interes.

Izkušnje kažejo, da je verjetnost za tak poslovni odnos zgolj na podlagi ustnega dogovora majhna. Pogodbeni odnos med računovodjo in naročnikom je namreč dolgoročen in kompleksen. Prepleten je z vrsto izpolnitvenih ravnanj, ki jih morata stranki pravilno in pravočasno izvajati tekom celotnega razmerja. V vsebino odnosa posegajo zunanji

dejavniki, npr. spremembe v zakonodaji. Četudi sta v odnosu dobronamerni in pogodbi zvesti stranki, z ustnim dogovorom zelo verjetno ne bosta jasno dogovorili vseh medsebojnih obveznosti ter odgovornosti. Zato ustno sklenjena pogodba, enako pa tudi (pre) slaba pisna pogodba, pomembno zvišujeta poslovno tveganje za nastanek spora med računovodjo in naročnikom. Spor seveda vodi v tratenje časa, energije in denarja za njegovo reševanje, zelo verjetno pa tudi v izgubo poslovnega razmerja. Namesto da bi računovodja in stranka opravljala svojo gospodarsko dejavnost, rešujeta njun spor.

Prenovljena pogodba o računovodenju

GZS - Zbornica računovodskih servisov (ZRS) je že do sedaj izvajalcem računovodskih storitev pomagala pri sklepanju pogodb z naročnikom. S prenovljenim vzorcem tipske pogodbe želi ZRS okrepiti pomoč svojim članom glede na probleme, ki so se pokazali v praksi, in tako prispevati k dvigu kvalitete sklenjenih pogodb, zniževanju poslovnih tveganj in posledično k zadovoljstvu naročnikov z računovodskimi storitvami.

Nova tipska pogodba je sestavljena iz dveh delov, in sicer tipske pogodbe ter splošnih pogojev poslovanja, ki so sestavni del pogodbe. Na ta način je bilo mogoče povečati obseg pogodbe, ne da bi pogodba izgubila na jasnosti.

V pogodbo so vključene bistvene sestavine pogodbenega razmerja. Konkretno vsebino glede teh sestavin mora računovodja, ko sklepa pogodbo z novim naročnikom, izrecno dogovoriti in dogovorjeno vključiti v predvideni osnutek tipske pogodbe.

Namen splošnih pogojev poslovanja pa je podrobneje opredeliti pravice in obveznosti izvajalca in naročnika glede posameznih izpolnitvenih ravnanj ter njuno odgovornost in posledice kršitve. Določbe splošnih pogojev poslovanja so primerne za vse pogodbe o računovodenju. Če pa želita računovodja in naročnik posamezno vsebino urediti drugače, njun (drugačen) dogovor zapišeta v pogodbo in v njunem odnosu velja dogovorjeno v pogodbi. Celotni pogodbeni odnos se uredi s podpisom vseh dokumentov, naštetih v tipski pogodbi.

Ključni deli pogodbe o računovodenju

1. Ključni del pogodbe je opredelitev predmeta pogodbe. Poleg računovodskih storitev računovodje izvajajo tudi druga, neračunovodska opravila. Tipska pogodba vsebuje seznama računovodskih in neračunovodskih opravil, iz katerih je treba izbrati storitve za konkretnega naročnika oziroma seznam po potrebi dopolniti.
2. Dodatna dela, dogovorjena kasneje, se zaračunavajo po ceniku, seveda poleg pogodbeno določene cene. Če je dodatnih del več in/ali se konstantno izvajajo, pogodbeni stranki lahko z aneksom, s katerim ta opravila in ceno naknadno določita, dopolnita svojo pogodbo.
3. Tipska pogodba predvideva tri načine določanja pogodbene cene. Vsi trije predvidevajo, da ima računovodja sprejet cenik storitev. Brez cenika računovodja tvega spor glede plačila za svoje delo. Cenik naj vsebuje tudi urno postavko za delo, ki se zaračuna po porabljenem času računovodje. Možnosti določanja cene so naslednje:
   - pavšalno določena cena,
   - plačilo po dejansko opravljenih storitvah,
   - medletni pavšal s končnim obračunom po dejansko opravljenih storitvah

   Cenik računovodja spreminja sam, razen če se drugače dogovori z naročnikom.
4. Stranka je dolžna v dogovorjenem roku prevzeti dokumentacijo, ki jo računovodja ne potrebuje več. Če naročnik ne prevzame dokumentacije, računovodji pripada plačilo za hrambo dokumentacije, kot je določeno v ceniku.
5. Stranka je računovodji dolžna dostavljati verodostojne knjigovodske listine. Če je listina formalno pomanjkljiva, zaradi česar nima pogojev za verodostojno knjigovodsko listino, mora računovodja stranko na to opozoriti. Če je listina formalno popolna, računovodja lahko pričakuje, da so v listini zapisani podatki točni. Če računovodja dvomi v resničnost zapisanih podatkov v listini, ima pravico zahtevati pojasnilo, ki ga je stranka dolžna dati. Če stranka odkloni pojasnilo ali nezakonitosti ni pripravljena odpraviti, računovodja lahko (oziroma mora) odstopi od pogodbe brez odpovednega roka ter s pravico do pogodbenega zneska v določenem pavšalnem znesku.
6. Pogodba preneha na tri načine, in sicer sporazumno ali z odpovedjo ene od pogodbenih strank. Možni sta dve vrsti odpovedi, in sicer redna z odpovednim rokom in izredna brez odpovednega roka. Splošni pogoji poslovanja urejajo zaključek računovodskih del in način predaje dokumentacije ob zaključku poslovnega odnosa. Če naročnik dokumentacije ne prevzame, ima računovodja pravico do zaračunanja storitve hrambe. Računovodja pa ni dolžan predati dokumentacijo in datotek, ki so rezultat njegovega dela, če naročnik nima plačanih računov. Splošni pogoji določajo izjeme od te pravice računovodje. gg

Ustno sklenjena pogodba, enako pa tudi (pre)slaba pisna pogodba, pomembno zvišujeta poslovno tveganje za nastanek spora med računovodjem in naročnikom.

Določbe splošnih pogojev poslovanja so primerne za vse pogodbe o računovodenju.

Foto: Depositphotos

Varne in učinkovite rešitve na področju laserjev v medicini

Podjetje Fotona je pomembno prispevalo k razvoju svetovne laserske tehnologije. Letos so na trg vpeljali dva zanimiva izdelka, postali pa so tudi nosilci certifikata Excellent SME Ambassador Slovenia.

Barbara Perko

Podjetje Fotona je eno vodilnih globalnih laserskih medicinskih podjetij, poznano po svojih najzmogljivejših in najbolj zanesljivih medicinskih laserskih sistemih na svetu. Prvi laser so razvili že leta 1964, le 4 leta po izumu laserja. Kot pravi direktor podjetja Ladislav Kralj, to pomeni, da je Fotona danes eno najbolj izkušenih, če ne celo najbolj izkušeno lasersko podjetje na svetu.

Fotona je od nastanka dalje pomembno prispevala k razvoju svetovne laserske tehnologije in njene uporabe na področju industrije, obrambe optičnih komunikacij in medicine. »Bogate lastne izkušnje in pridobljeno znanje ter razvito znanstveno in izobraževalno okolje v Sloveniji, s katerim aktivno sodelujemo, je tisto, kar nam omogoča stalno napredovanje v tehničnem in poslovnem smislu,« poudarja Kralj.

Fotona je eno najbolj izkušenih, če ne celo najbolj izkušeno lasersko podjetje na svetu. Preko revolucionarnih pristopov in skrbnih kliničnih raziskav prispevajo k stalnemu izboljševanju kvalitete in dolžine človeškega življenja.

Izdelki, ki izstopajo

Med njihovimi izdelki je kar nekaj takih, ki izstopajo. »Prvi je najzmogljivejši univerzalni dentalni laser na svetu LightWalker, njemu pa sledita SP Dynamis, nagrajen najbolj vsestranski estetski laser na svetu, ter FotonaSmooth ginekološki laser, ki s svojo patentirano Smooth tehnologijo omogoča pacientkam rešitev brez zahtevnega in tveganega kirurškega posega,« pravi Kralj. »Letos smo vpeljali na trg dva zanimiva izdelka: splošnemu zobozdravniku prilagojen dentalni SkyPulse laser ter estetski TimeWalker laser, ki omogoča patentirano Fotona4D vsestransko pomlajevanje obraza. Oba izdelka sta v nasprotju z SP Dynamisom ozko osredotočena na posamezno področje uporabe, zato sta za nekatere tržne niše tudi bolj privlačna,« pojasnjuje direktor podjetja. Najnovejši napredek v laserski tehnologiji ponuja varne in učinkovite rešitve na novih področjih uporabe laserjev v medicine. »Naša usmeritev je preko revolucionarnih pristopov in skrbnih kliničnih raziskav prispevati k stalnemu izboljševanju kvalitete in dolžine človeškega življenja.«

Foto: Fotona

Foto: Fotona

Zavezani razvoju in raziskavam

Fotona ima kar nekaj prednosti pred konkurenco. »Izpostavil bi zavezanost k razvoju in raziskavam, iskanju lastnih inovativnih rešitev ter odločenost, da zasledujemo dolgoročno vzdržno rast in ne kratkoročne učinke. To nam omogoča, da lahko gradimo dolgoročne partnerske odnose tako z zaposlenimi kot tudi s poslovnimi partnerji in uporabniki naših naprav. Smo kot ena globalna družina, ki se skupaj razvija in raste. Iz tega razloga smo večji in na trgu še močnejši, kot se morda zdi samo ob primerjavi neposredne prodaje,« razloži Kralj.

Še eno potrdilo, da je njihova strategija dolgoročno vzdržne rasti ustrezna, je tudi novi certifikat Excellent SME Ambassador Slovenia, še pristavi Ladislav Kralj. gg

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Ambasadorji Excellent SME Slovenia

Ambasadorji Excellent SME so odlična velika slovenska podjetja, ki vrsto let dosegajo visoke mednarodne bonitetne standarde poslovne uspešnosti. Iz srednje velikih podjetij so prerasla ali se preoblikovala v velika podjetja in tako pridobila nov certifikat odličnosti Excellent SME Ambassador Slovenia. S svojim uspešnim in kredibilnim poslovanjem so tako postali predstavniki odličnosti. Visoka rast prihodkov, števila zaposlenih in dodane vrednosti ter razvoj teh podjetij potrjuje, da certifikat Excellent SME lahko pridobijo zgolj najboljša slovenska podjetja.

Certifikat Excellent SME Slovenia (»Excellent Small and Medium Enterprise« - »Odlično srednje, malo ali mikro podjetje«) ali certifikat poslovne odličnosti, ki ga izdaja Gospodarska zbornica Slovenije, potrjuje dobre poslovne navade in uspešno poslovanje imetnikov ter tako povečuje njihovo kredibilnost v očeh strank in poslovnih partnerjev, hkrati pa nudi tehnično zaščito imetnikove spletne strani pred kopiranjem.

Certifikat Excellent SME Slovenia se izdaja zgolj na povabilo. Kandidati so mikro, majhna in srednje velika podjetja, ki imajo po prvem bonitetnem izboru, ki ga opravi družba za izdelavo bonitet, bonitetno oceno 6 ali več in je njihov promet v zadnjem letu višji od 25.000 EUR.

Izdajatelj certifikata Excellent SME Slovenia je Gospodarska zbornica Slovenije, od maja 2012 v sodelovanju s Coface Adriatic (bonitetna poročila in monitoring) in CONNET (tehnološka podpora – izdelava in varovanje spletnih certifikatov). GZS je bila v Sloveniji prva izdajateljica tovrstnih certifikatov.

Imetniki certifikata Excellent SME Slovenia

- imajo 19 % višje prihodke na zaposlenega od povprečja te velikosti podjetij,
- ustvarijo 3,7 krat višji dobiček na zaposlenega,
- in za 13,4 % višjo dodano vrednost na zaposlenega.

Čeprav predstavljajo številčno le dober odstotek v gospodarskem okolju Slovenije, dosegajo kar 22-odstotni delež po ustvarjenem dobičku, 7-odstotni delež po čistih ustvarjenih prihodkih, 7-odstotni delež po ustvarjeni dodani vrednosti in 6-odstotni delež po številu zaposlenih.

V veliki meri so imetniki podjetja, poslovni subjekti z dolgoletno tradicijo – kar 43 odstotkov vseh imetnikov je prisotnih na trgu preko 20 let.

Sistem podeljevanja certifikata Excellent SME smo prenesli v Srbijo, Makedonijo, Črno goro, Romunijo, Bolgarijo in na Madžarsko.

Akreditacija podjetjem odpira izvozna vrata, potrošnikom pa zagotavlja varnost

Javni zavod Slovenska akreditacija akreditira organe za ugotavljanje skladnosti (laboratoriji, kontrolni organi, certifikacijski organi, preveritelji). Področja akreditiranja se nenehno širijo in dopolnjujejo. V ospredje prihajajo denimo področja informacijske tehnologije, internetne varnosti, digitalizacije, obdelave podatkov, varovanja osebnih podatkov, robotizacije, telekomunikacij, elektronske identifikacije in mnoga druga področja. »Predvidevamo lahko, da bo akreditacija v novi industrijski revoluciji igrala zelo pomembno vlogo, saj je povezana z zaupanjem, ki bo imelo ključno vlogo pri uvajanju novih tehnologij,« poudarja dr. Boštjan Godec, direktor Slovenske akreditacije.

V čem je bistvo akreditacije?

Je mednarodno sprejet sistem potrjevanja usposobljenosti. S potrditvijo usposobljenosti laboratorijev, kontrolnih organov, certifikacijskih organov in preveriteljev akreditacija vzpostavlja zaupanje v rezultate ugotavljanja skladnosti.

Kakšne konkurenčne prednosti akreditacija prinaša podjetjem?

Na eni strani zagotavlja podporo gospodarstvu in je v marsikaterem pogledu pogoj za dostop do mednarodnih trgov, na drugi strani pa prispeva k varstvu potrošnika in uveljavljanju javnega interesa na področjih varovanja zdravja, okolja, varovanja informacij in podobno. Natančne meritve, preskušanja, kalibracije, certificiranja in preverjanja, izvedena v skladu z najboljšimi praksami, zmanjšujejo verjetnost napak, služijo boljšemu obvladovanju proizvodnih stroškov in zagotavljajo inovativno okolje.

Kateri so ključni poudarki Strategije akreditiranja do leta 2025, ki ste jo sprejeli februarja?

Sprejeli smo tri osnovne cilje: (1) dobro upravljanje Slovenske akreditacije za izpolnjevanje poslanstva, učinkovito poslovanje in vzdrževanje mednarodne primerljivosti (MLA/MRA), (2) tesno sodelovanje z vsemi zainteresiranimi stranmi za akreditacijo v Sloveniji in (3) razvoj akreditiranja v Sloveniji, ki bo podpiral strateški razvoj Slovenije. Vsak od treh ciljev je opredeljen z enim ali več podcilji, na podlagi katerih se je opredelil akcijski načrt.

Katere večje projekte izvajate trenutno?

Med projekti na nacionalni ravni bi izpostavil razvoj postopka akreditiranja certifikacijskih organov za certificiranje sledljivosti lesa po slovenski shemi PEFC, ki smo ga zaključili lani. Eden od zahtevnejših projektov v zadnjih letih je bila vzpostavitev akreditiranja na področju certificiranja kvalificiranih storitev zaupanja po Uredbi o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije – eIDAS. Letos pa smo začeli izvajati ocenjevanja preizkuševalnih in kalibracijskih laboratorijev po novih zahtevah standarda SIST EN ISO/IEC 17025:2017. Že v kratkem pa nas čaka razvoj novega področja akreditiranja v povezavi z Uredbo GDPR.

Kakšne aktivnosti izvajate na področju mednarodnega sodelovanja?

Evropsko združenje za akreditacijo je maja po uspešno izvedeni evalvaciji Slovensko akreditacijo ponovno potrdilo kot podpisnico MLA za vsa dosedanja področja akreditiranja, kar pomeni, da so akreditacijske listine, ki jih podelimo v Sloveniji, veljavne v mednarodnem prostoru. Še bolj pomembno pa je, da so rezultati meritev, preizkusov, kalibracij in certificiranj akreditiranih slovenskih organov veljavni in sprejeti v mednarodnem prostoru.

»Natančne meritve, preizkušanja, kalibracije, certificiranja in preverjanja, izvedena v skladu z najboljšimi praksami, zmanjšujejo verjetnost napak, služijo boljšemu obvladovanju proizvodnih stroškov in zagotavljajo inovativno okolje,« pravi dr. Boštjan Godec, direktor Slovenske akreditacije.

Kakšne koristi ima od tega gospodarstvo?

Če je v državi vzpostavljen mednarodno primerljiv akreditacijski sistem, kot je to v Sloveniji, lahko gospodarstvo trži izdelke in storitve brez dodatnih ovir.

SLOVENSKA AKREDITACIJA

PROMO

MITSUBISHI ELECTRIC
KLIMATSKE NAPRAVE

V vinski kleti z Mitsubishi Electric

»V vinu je resnica.«

Na briškem družinskem posestvu Edi Simčič so lani zaključili investicijo v novo vinsko klet z zmogljivostjo 100.000 steklenic vina. Objekt se deli na tri funkcionalne dele za proizvodnjo in nego vina, za hrambo vina in degustacijski prostor.

30 kW VRF sistem s toplotno črpalko tipa zrak-zrak in 20 kW toplotna črpalka zrak-voda poskrbita za vse energetske potrebe objekta in kot energent potrebujeta samo dovod električne energije, ki pa zaradi visoke učinkovitosti naprav ni problematičen.

Na izbiro notranjih enot klimatskega sistema zrak-zrak, za prostore proizvodnje in skladišče, sta vplivali zahtevi povezani s procesi obdelave in skladiščenja vina. Delovanje naprav v načinu hlajenja je potrebno tudi pri nižjih temperaturah prostora, zahteva se vzdrževanje temperature v času vrenja in kasneje v času skladiščenja. Vgradnja pod strop, s posebnim oblikovanjem betonske strukture v obliki satovja, je predstavljala omejitev za število in velikost enot, zato so namestili stilsko oblikovane stropne kasete z dvosmernim izpihom, katere v hladilnem načinu lahko vzdržujejo stalno temperaturo prostora, tudi 14°C. Osem notranjih enot oskrbuje zunanja enota Mitsubishi Electric City multi VRF, ki je vrhunska toplotna črpalka zrak/zrak in zagotavlja zanesljivo učinkovito delovanje.

Degustacijski prostor je glede bivalnih pogojev primerljiv s prostori tipične restavracije. Sistem talnega ogrevanja in ventilatorskih konvektorjev v celoti zadovolji potrebe hlajenja in gretja. Toplotno črpalko zrak-voda samostojno krmili en direktni in en mešalni krog, vse v odvisnosti od zunanje temperature okolja in s sprotnim prilagajanjem glede na notranjo temperaturo.

Podzemne prostore prezračujejo s prezračevalnimi napravami Mitsubishi Electric z vračanjem toplote odpadnega zraka, z entalpijskim toplotnim izmenjevalnikom, ki ohranja tudi zračno vlažnost v prostorih. Po izračunih projektanta je bilo potrebno izbrati več enot s kapaciteto izmenjave 1000 m3/h, ki so obešene pod stropom. Z več enotami se zmanjša količina razvoda prezračevalnih kanalov.

Vitanest KLIMA CENTER 080 19 59 info.vitanest.si www.vitanest.si

Usposabljanje dijakov in vajencev doma in v tujini bogati

Mednarodne izkušnje povečajo zaposljivost in poklicne možnosti ter okrepijo samoiniciativnost in podjetnost.

Besedilo in foto: Mojca Šmelcer

V šolskem letu 2019/20 je v ŠC Škofja Loka 106 vajencev, ki imajo sklenjene vajeniške pogodbe pri 67 delodajalcih s področja strojništva in lesarstva.

V Šolskem centru Škofja Loka se že od ustanovitve šole trudimo slediti trendom v gospodarstvu. V šolskem letu 2017/18 smo bili s strani Ministrstva za izobraževanje in šolstvo RS povabljeni k sodelovanju pri projektu ponovnega uvajanja vajeniške oblike izobraževanja v Sloveniji. Prvi pogoj za uspešno izvedbo vajeniške oblike izobraževanja je tesno sodelovanje med gospodarstvom in šolo, ki je bilo v ŠC Škofja Loka že zelo dobro razvito tako s partnerji v Sloveniji kot v tujini že pred ponovnim uvajanjem vajeništva. Prav zaradi tega se je tudi v ŠC Škofja Loka sodelovanje z delodajalci in pristojnima zbornicama še okrepilo.

V našem ŠC še pred vpisom na šolo povabimo na skupno srečanje osnovnošolce, ki se želijo izobraževati za poklic oblikovalec kovin-orodjar, strojni mehanik ali mizar, ter zainteresirane delodajalce, ki želijo izobraževati vajence. Delodajalci se tako neposredno predstavijo potencialnim kandidatom za vajence in z njimi navežejo prvi stik. Bodoči vajenci pa se lažje odločijo za obliko izobraževanja in v katerem podjetju bi se želeli izobraževati.

Po zaključenem vpisu delodajalcem na informativnem sestanku predstavimo kurikul za predvidene poklice. Učitelji, ki poučujejo strokovno teoretične in praktične module, predstavijo delodajalcem in mentorjem v podjetjih izvedbo, vsebine, metode in tehnike za izvajanje strokovno teoretičnih in praktičnih modulov v šoli. Mentorji imajo vpogled v dogajanje v šoli, hkrati pa je zagotovljen neposreden stik med učitelji in mentorji, ki si izmenjajo izkušnje, znanja in trende v gospodarstvu. Tako se izobraževanje pri delodajalcu izvede v skladu s predpisanimi javno veljavnimi izobraževalnimi programi, delodajalci pa vzpodbudijo učitelje, da sledijo sodobnim trendom v gospodarstvu in zahtevam na trgu dela. Za vsakega vajenca pripravimo načrt izvajanja vajeništva.

Po strokovne kompetence v tujino

ŠC Škofja Loka vsako leto razpiše Erasmus+ program mobilnosti. Do zdaj je na izobraževanje v tujino šlo

ŠC Škofja Loka pred vpisom v šolo povabi na posvet bodoče dijake/vajence, delodajalce in predstavnike zbornic, da se predstavijo in navežejo prve stike za morebitno nadaljnje sodelovanje.

že 110 dijakov. Rezultate mednarodnih izmenjav oz. praks v tujem podjetju opazimo pri pouku, pri strokovno teoretičnih predmetih, pri praktičnem pouku in tujem jeziku. Na pobudo šole, v določenih primerih podjetje predlaga tudi samo, da bi njihov dijak ali vajenec odšel na prakso v tujino, gredo običajno v hčerinsko ali partnersko podjetje. Dijaki lahko v okviru praktičnega usposabljanja pri delodajalcih (PUD) odidejo za en mesec, vajenci pa za tri mesece.

Dosedanje izkušnje s tovrstnim izobraževanjem in usposabljanjem so pokazale odlične rezultate, ker so se naši dijaki brez težav vključili v delovni proces v tujih podjetjih in svoje znanje prenesli v drugo delovno okolje, kljub temu da so pred tem uporabljali programsko opremo, stroje in naprave, ki so bili drugačni

Pripravi se učni sporazum

Pred odhodom v tujino ŠC skupaj s partnersko šolo in partnerskim podjetjem sestavi učni sporazum, ki vključuje kompetence (strokovne, jezikovne in medkulturne), ki jih bo dijak ali vajenec na taki mobilnosti pridobil oz. izboljšal. Dogovorimo se tudi o nalogah, ki jih bo vajenec opravljal. Za izvedbo učnega sporazuma je odgovorno izbrano podjetje v tujini.

Z dijakom/vajencem se podpiše sporazum o dotaciji sredstev, ki jih prispeva EU v okviru programa Erasmus+ za individualno podporo za nastanitev in bivanje ter potne stroške. Za dijake in učitelje uredimo nastanitev, rezervacijo hotelskih sob, načrt poti, logistiko, vozovnice, letalske karte in vsa potrebna zavarovanja (zdravstveno, nezgodno in osebna odgovornost). Vajenec se udeleži tudi priprav na samo mobilnost, osveži jezikovne veščine, opravi testiranje in jezikovni tečaj OLS. Vajenca seznanimo s kulturo in navadami države gostiteljice, po potrebi poskrbimo za dodatno praktično usposabljanje, če to zahteva delo, ki ga bo opravljal v tujem podjetju. Z vsem tem zagotovimo, da bo vajenec lahko bolje napredoval.

V partnerskem podjetju v tujini je vajencu dodeljen mentor, ki ga usmerja, nadzira in skrbi za njegovo varnost na delovnem mestu, se dogovarja in usklajuje z mentorjem v matičnem podjetju v Sloveniji. V času opravljanja prakse vajenca v podjetju tudi obiščemo. Po končani mobilnosti partnersko podjetje izda potrdilo o opravljenih nalogah in pridobljenih kompetencah, partnerska šola izda potrdilo o programu celotne mobilnosti, koordinator projekta na matični šoli pa uredi izdajo Europass potrdila. Po vrnitvi vajenec predstavi svojo izkušnjo na Srednji šoli za strojništvo.

Vajenec Maks je bil v sodelovanju s podjetjem Novi Plamen na praktičnem usposabljanju v Nemčiji, kjer se je izpopolnjeval v partnerskem podjetju podjetja Novi Plamen. Pridobil je neprecenljive izkušnje, se naučil veliko novega, pridobil novo znanje na področju stroke ter izboljšal angleščino in nemščino.

Prednosti vajeništva v tujini

Prednosti vajeniške oblike izobraževanja v tujini se kažejo na področju izmenjave izkušenj in znanj, ki

Vajenci svoje izkušnje posredujejo bodočim kolegom vajencem in njihovim staršem.

spodbujajo kreativnost in vnos novih idej v izobraževalni proces. Ostali dijaki in vajenci se na podlagi dobrih praks lažje odločijo za izobraževanje in usposabljanje v tujini.

Mednarodne izkušnje povečajo zaposljivost in poklicne možnosti ter okrepijo samoiniciativnost in podjetnost. Vajenci so bolj samostojni in samozavestni, izboljšajo komunikacijo in znanje tujih jezikov. Dijaki in vajenci se bolj zavedajo delovnih pogojev v Sloveniji, ki so nemalokrat celo boljši kot v tujini. Krepi se medkulturna zavest. Dijaki in vajenci so bolj aktivni v družbi in bolj osveščeni o evropskem projektu in vrednotah Evropske unije. Po vrnitvi so tudi bolj motivirani za sodelovanje v nadaljnjem formalnem in neformalnem izobraževanju ali usposabljanju.

Mednarodne izkušnje povečajo zaposljivost in poklicne možnosti ter okrepijo samoiniciativnost in podjetnost.

Izziv, ki ostaja

Pri dolgotrajnih mobilnostih vajencev v okviru programa Erasmus+ oziroma ErasmusPro (3-9 mesecev) težavo povzroča starost vajencev. Večina jih niti v zaključnem 3. letniku še ni polnoletnih, kar pa je v večini podjetij v tujini pogosto pogoj za opravljanje prakse, zato ima žal večina dijakov in vajencev manjše možnosti za sodelovanje v programu. Ocenjujemo tudi, da bi bilo treba mentorje doma in v tujini motivirati in nagraditi za čas usposabljanja vajenca. Idealno bi bilo, da bi se tudi mentor iz Slovenije lahko udeležil daljše mobilnosti. gg

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Ajdovščina – mesto razvijajoče se industrije, podjetništva in mnogih priložnosti

Od leta 2014 se je v občini Ajdovščina odprlo okoli 1400 novih delovnih mest, večinoma z višjo dodano vrednostjo. Ta številka je primerljiva s številko v najboljših časih ajdovskega gospodarstva.

Prepoznavnost občine Ajdovščina se je v zadnjem obdobju izrazito povečala. Doma in v tujini je postala sinonim za občanom prijazno občino, naklonjeno vlaganjem v gospodarstvo, ki izkazuje gostoljubnost na vsakem koraku. Hkrati je Ajdovščina kot gospodarsko središče Vipavske doline odlično izhodišče za srečevanje podjetništva in obrti, kar spodbuja številne poslovne priložnosti. S skrbno načrtovano politiko urejanja poslovnih in obrtnih con, spodbujanjem inovativnosti in konkurence pa je postala stičišče tudi številnih mladih, visokotehnoloških podjetij.

Gospodarstvo z vizijo trajnostnega razvoja

Občinska strategija stremi k rastočemu gospodarstvu s kakovostnimi delovnimi mesti, saj kot taka nudi vso potrebno infrastrukturo za kakovostno bivanje. Vizija gospodarskega razvoja gre tako v smeri ustvarjanja višje dodane vrednosti v tradicionalnih dejavnostih in uporabe sodobnih tehnologij in v smeri sočasnega razvoja turistične dejavnosti. »S spodbujanjem sodelovanja in oblikovanja skupnih strategij med gospodarskim sektorjem in izobraževalno-razvojnoraziskovalnimi institucijami želimo vplivati na hitrejši in boljši pretok znanja in novih dognanj iz znanstvenih sfer v gospodarsko okolje. Prizadevamo si tudi za skladen razvoj vseh starostnih skupin in usmerjamo gospodarstvo z vizijo za trajnostni razvoj,« strategijo gospodarstva predstavi župan Tadej Beočanin.

PROMO

Ajdovska podjetja in poslovne priložnosti se že tretje leto zapored združujejo na promocijskem dogodku InCastra, na katerem lahko tako mlajši kot starejši doživijo pristen stik med gospodarstvom in povpraševanjem na trgu dela. »To je le eden od načinov, s katerim povezujemo posamezne sfere in stremimo k prepoznavnosti – ne samo v lokalnem okolju, temveč tudi širše,« poudari župan.

Iz industrijskega kraja v središče visokotehnološke industrije

Po zlomu večine paradnih konjev ajdovskega gospodarstva je bila ključna naloga novega vodstva Občine ohranjanje obstoječih delovnih mest in odpiranje novih. Skupaj z Območno obrtno-podjetniško zbornico in domačimi podjetniki so pripravili paket osmih ukrepov in zanje v proračunu občine zagotovili po dva milijona evrov letno. »Komunalno opremljamo nove poslovne cone, investitorjem pa poleg olajšav pri nakupu zemljišč pomagamo pri iskanju delovne sile, ki jo danes že močno primanjkuje. Sprejeli smo številne inovativne prakse, ki so jih kmalu posnemali od blizu in daleč. Za inovativne prijeme na področju razvoja smo lani prejeli nagrado Zlati kamen, ki nam je prinesla naziv razvojno najbolj prodorne občine v zahodni Sloveniji,« izpostavi župan. Občina si je naziv prislužila zato, ker se uspešno preobraža iz tradicionalnega industrijskega kraja v središče visokotehnološke industrije.

V zadnjem letu poskok v razvoju

Po gospodarski krizi, ki se je grobo zažrla tudi v ajdovsko občino, kaže trenutni investicijski zagon veliko rast. Če so se leta 2014 borili z več kot 15-odstotno brezposelnostjo, se lahko danes pohvalijo, da so na podlagi analize razvitosti v zadnjem letu napredovali za 11 mest in so tako 25. občina v Sloveniji glede na doseženi razvoj in razvojno pomembne aktivnosti. V tem času se je v občini odprlo kar 1.400 novih delovnih mest. »S to številko smo tako že blizu najboljšim časom ajdovskega gospodarstva, pri čemer so to delovna mesta z bistveno višjo dodano vrednostjo,« doda župan.

Politika urejanja obrtnih in poslovnih con

Uspeh Ajdovščine na gospodarskem področju je zagotovo rezultat smiselnih korakov in načrtov urejanja poslovnih in obrtnih con. Skupaj z obrtno-podjetniško zbornico so pripravili ukrepe za ohranitev obstoječih in spodbujanje novih delovnih mest. Občina je začrtala strategijo, v kateri je od lastnikov najprej kupila nepozidana stavbna zemljišča, jih komunalno opremila, smiselno parcelirala in tako privabila investitorje k nakupom po ugodni ceni. Prav nakupna in prodajna politika je bila tista, ki je uravnala cene nepremičnin, kar je kupcem zagotovo olajšalo odločitev za gradnjo poslovnih objektov na tem območju.

Poslovne in obrtne cone obsegajo skoraj 100 hektarov zemljišč, od tega jih je 60 hektarov v samem mestu Ajdovščina. Zemljišča za gradnjo novih poslovnih objektov so skorajda zapolnjena, podjetja pa so ob rasti proizvodnje in povpraševanja po njihovih izdelkih in storitvah vse bolj primorana večati svoje kapacitete. »Ugodne razmere in številni ukrepi, ki smo jih uvedli na področju urejanja poslovnih con, so k nam pripeljali tako domače podjetnike kot tudi tiste iz sosednjih regij, Slovenije, tudi tujine,« pove župan.

Ajdovsko gospodarstvo je trdno vpeto v okolje

»Pred petimi leti smo vse sile usmerili v investicijski zagon, da smo podjetjem izkazali podporo, ki so jo v tistem času potrebovala. Podporna energija, ki smo jo zagotovili, je podjetjem zagotovo omogočila več drznosti in poguma, da svojo prihodnost dolgoročno načrtujejo. Ob vsem tem je pomembno, da smo gospodarstvo trdno vpeli v okolje in druge sektorje, predvsem civilno-družbene organizacije in izobraževalne ter raziskovalne institucije. Učinki ukrepov in skrbno načrtovanih strategij so presegli vsa pričakovanja, zato je smiselno to zgodbo nadaljevati tudi v prihodnje,« je odločen ajdovski župan Tadej Beočanin.

A povsem brez naporov ne bo šlo. »Izzivov je kar nekaj – na primer iskanje dobrih, kvalificiranih in za delo zainteresiranih delavcev, zagotavljanje dovolj velikega števila stanovanj za pokrivanje potreb, ki so oziroma bodo še nastale s priseljevanjem delavcev iz drugih območij in z večjim številom mladih, ki si bodo zaposlitev našli v domačem okolju in se ne bodo odseljevali,« našteje župan. Poudari, da mora gospodarstvo slediti razvoju ostalih storitev in aktivnosti za dvig kakovosti življenja, da bo občina Ajdovščina postala zanimiva ne samo za delo, temveč za bivanje nasploh.

OBČINA AJDOVŠČINA

PROMO

Se zavedamo, kaj vse vpliva na obremenjenost zaposlenih?

Delodajalci se v delovnem okolju soočajo tudi s psihosocialnimi tveganji. Ključno je zgodnje prepoznavanje in proaktivno delovanje.

Lidija Majcen

Več informacij najdete v Smernicah za slovenske managerje na področju duševnega zdravja na delovnem mestu, ki so objavljene na spletni strani projekta NAPREJ www.naprej.eu.

Vabljeni na strokovne regijske posvete, ki bodo v okviru omenjenega projekta potekali v jesenskih mesecih letošnjega leta! Za aktualne informacije in točne termine spremljajte našo spletno stran.

Demografske spremembe, globalizacija, hitri razvoj novih tehnologij in digitalizacija delovnih procesov občutno spreminjajo trg delovne sile in delovno okolje. Poleg fizičnih, bioloških in kemičnih tveganj se delodajalci sedaj v delovnem okolju soočajo tudi s psihosocialnimi tveganji. Po podatkih EU-OSHA je 50 do 60 odstotkov vseh izgubljenih delovnih dni povezanih s stresom in psihosocialnimi tveganji, ki so povezana z delom.

Psihosocialna tveganja so dejavniki v delovnem okolju, ki povzročijo doživetja preobremenjenosti in stresa zaradi socialnih in organizacijskih pogojev dela. Med psihosocialna tveganja na delovnem mestu tako poleg nasilja in nadlegovanja spadajo konflikti med zaposlenimi, slaba ali neustrezna komunikacija, slabo opredeljena hierarhija odnosov v delovni organizaciji ipd.

Najpogostejše bolezni, zaradi katerih zaposleni odhajajo v bolniški stalež so bolezni mišičnokostnega sistema in vezivnega tkiva (0,91 %), poškodbe in zastrupitve izven dela (0,64 %), bolezni dihal (0,28 %) ter duševne in vedenjske motnje (0,28 %). V letih 2015 in 2016 je bil odstotek bolniškega staleža zaradi duševnih in vedenjskih motenj v Sloveniji na 4. mestu, v letu 2017 pa skupaj z boleznimi dihal že na 3. mestu.

Ključno zgodnje prepoznavanje težav in proaktivno delovanje

Več kot 50 odstotkov višjega vodstva je mnenja, da nihče od njihovih zaposlenih nikoli v delovnem življenju ne bo imel težav v duševnem zdravju. Več kot 66 odstotkov višjega vodstva je ocenilo, da je težave v duševnem zdravju izkusil 1 od 20 zaposlenih, vendar trenutne ocene EU-OSHA kažejo, da je težave v duševnem zdravju izkusil 1 od 5 zaposlenih.

Znaki težav v duševnem zdravju so telesni (npr. utrujenost, prebavne motnje, glavoboli itd.), duševni (npr. anksioznost, zmedenost, hitre spremembe razpoloženja itd.) in vedenjski (npr. prepirljivost, pomanjkanje volje, težave s pozornostjo itd.).

Nerešene težave se prenašajo iz zasebnega v delovno življenje in obratno. Posledično se nakopičene nerešene težave na delovnem mestu kažejo v obliki problematičnih in manj produktivnih vedenj, kot so zamujanje na delo, napake pri delu, agresivno komuniciranje s strankami itd.

Gospodarske panoge, ki beležijo najvišji bolniški stalež, so rudarstvo (7 %), dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti (6,5 %) ter oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja (5,7 %). gg

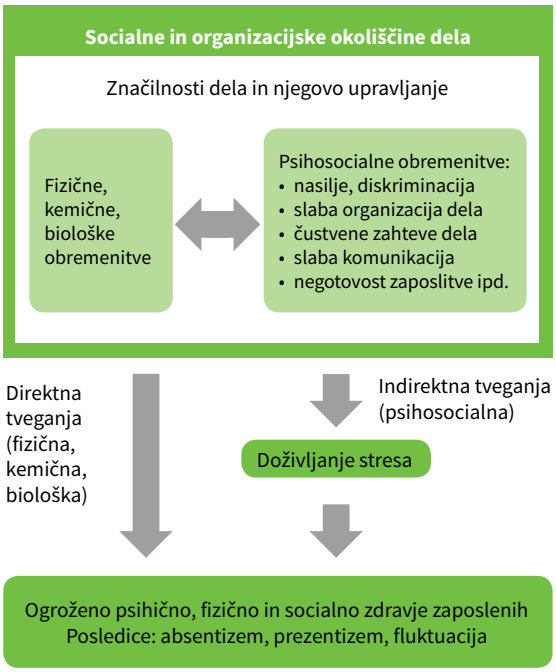

Vir: Šprah in Zorjan, 2016

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Z varčevanjem do nižje dohodnine

Izkoristite olajšavo do konca leta.

Pokojninska družba A, d.d.

Partnerstvo v korist zavarovancev

Več informacij in sklenitev na

www.pokojnina.si

Od kovačije do sortiranja odpadkov

Podjetje STADLER se je v svoji 200-letni zgodovini razvilo iz kovačije v eno od večjih vodilnih podjetij za tehnologijo sortiranja odpadkov na svetovnem trgu.

Pred več kot 200 leti, leta 1791, je gospod Willi Stadler starejši ustanovil vaško kovačijo, imenovano Stadler, ki se je sčasoma razvila v podjetje za proizvodnjo kovinskih konstrukcij.

Mejnik: Olimpijske igre leta 1972

Prve izkušnje z recikliranjem je podjetje Stadler pridobilo leta 1972 v Münchnu, ko je za organizatorja olimpijskih iger izdelalo zabojnike za ločeno zbiranje stekla in papirja. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je podjetje postalo inovativen proizvajalec linij za sortiranje odpadkov in se specializiralo za okoljsko inženirstvo ter iskalo rešitve za recikliranje.

V družinskem podjetju je od leta 1991 dejavno sodeloval gospod Willi Stadler mlajši, leta 1998 pa je prevzel vodenje skupine Stadler.

Skupina STADLER je danes specializirana za tehnologijo sortiranja odpadkov. Bogate izkušnje jim omogočajo razvoj in izdelavo visokokakovostnih linij za sortiranje odpadkov, ki ločujejo zbrane odpadke v različne sortirane frakcije za predelovalno industrijo. Kakovost recikliranega materiala je odvisna od čistosti sortiranih frakcij in prav zato je linija za sortiranje odpadkov tako zelo pomembna. Podjetje STADLER sodeluje tudi z drugimi podjetji v tej panogi, ki ponujajo različne tehnologije. Skupina Stadler ima narejen celovit koncept sortiranja po meri, ki temelji na potrebah in željah strank.

Sedež podjetja v Nemčiji, drugi proizvodni obrat v Krškem

Sedež podjetja STADLER je vse od ustanovitve v Altshausnu v Nemčiji. Od leta 1997 ima podjetje svoj drugi proizvodni obrat v Krškem. Z njim učinkovito dopolnjuje obseg svoje ponudbe. Glavne naprave za sortirne linije skupine STADLER se izdelujejo v Sloveniji, med drugim sejalni bobni, naprave za odstranjevanje etiket in elektro krmiljenje. Tudi večina monterjev, ki linije sestavljajo, je Slovencev. Podjetje STADLER bo investiralo v gradnjo novega Centra za inovacije in raziskave, ki bo poleg proizvodnega obrata v Krškem.

Prodaja po vsem svetu

Skupina STADLER trenutno zaposluje 450 ljudi v dveh proizvodnih obratih v Altshausnu in Sloveniji ter v številnih prodajnih predstavništvih v Nemčiji, Italiji, Grčiji, Franciji, Španiji, Veliki Britaniji, Češki, ZDA in Braziliji.

Podjetje izvaža predvsem v Evropo, Severno in Južno Ameriko, Avstralijo in na Japonsko, vendar tako posamezne

sestavne dele za sortirne linije kot tudi celotne linije za sortiranje odpadkov prodajajo po vsem svetu.

Korak pred tekmeci

Dolgoletna tradicija in bogate izkušnje omogočata izjemno natančen razvoj koncepta sortiranja odpadkov, zato je skupina STADLER vedno korak pred drugimi. Proizvodnja opreme temelji na modularnem sistemu, zato je le-ta hitreje postavljena. Filozofija podjetja temelji na zaupanju, poštenosti in zanesljivosti, kar je opaziti na vseh stopnjah razvoja projektov. Podjetje STADLER se namreč zaveda, da je ključ do uspeha ravno v zadovoljstvu strank.

V prihodnje namerava ostati eno vodilnih podjetij na globalnem trgu

Prihodnje leto namerava skupina STADLER utrditi svoj položaj na novih trgih, morda celo z odprtjem nove podružnice, in ponuditi nove rešitve za sortiranje odpadkov, ki so potrebne zaradi izjemnega povpraševanja na trgu. V svet recikliranja prihajajo novi materiali in nanje je podjetje pripravljeno. Zaradi dolgoletnih izkušenj in nenehnega razvoja novih tržnih usmeritev bo skupina STADLER ostala ena od vodilnih ponudnikov tehnologije sortiranja odpadkov na svetovnem trgu. Svoje poslovanje bi radi razširili v številna druga mesta po svetu, da bi prispevali k izboljšanju recikliranja odpadkov in tako omogočili življenje v bolj čistem svetu.

PROMO

STADLER®
Technik von ihrer besten Seite

Pred plastičarji so novi izzivi

Plastično predelovalna industrija se je znašla na prelomnici. Podjetja se morajo pripraviti na spremembe.

GZS - Združenje kemijske industrije

Konec septembra je GZS - Združenje kemijske industrije (ZKI) na Smledniku organiziralo neformalno srečanje slovenskih predelovalcev plastičnih mas, ki se ga je udeležilo štirideset predstavnikov uspešnih podjetij. Srečanje je bilo izvrstna priložnost, da se podjetja plastičarske panoge med seboj povežejo, vzpostavijo tesnejše sodelovanje, izmenjajo primere dobrih praks in se s skupnimi močmi pripravijo na nove izzive, ki jih nova evropska strategija za plastiko in na njej temelječa zakonodaja že postavljata in jih še pripravljata za prihodnost. Celotna plastično predelovalna industrija se je namreč znašla na prelomnici, saj strategija zahteva prilagoditev načrtovanja, izdelave in recikliranje plastičnih izdelkov.

Kljub temu, da je med slovenskimi proizvajalci plastičnih mas nekaj zelo uspešnih podjetij, ki so že pripravljena na spremembe, ne smemo zanemariti dejstva, da prevladujejo manjša podjetja, zato je ta panoga v splošnem zelo ranljiva, saj bo potrebna transformacija zasnove in izdelave izdelkov.

Plastičarska industrija v Sloveniji

Slovenska plastično predelovalna industrija velja za izjemno živahno panogo: z glavno dejavnostjo SKD 22.2 (Proizvodnja plastičnih izdelkov) je bilo pri nas v 2018 registriranih 519 gospodarskih družb z 11.000 zaposlenimi in okoli 300 s. p.-jev s 470 zaposlenimi. Poudariti je treba, da ta obseg povečujejo še številna podjetja z drugačno glavno dejavnostjo, kjer je proizvodnja izdelkov ali polizdelkov iz plastike samo del njihovega delovanja in zato niso zajeti v osnovno statistiko. Podatke, koliko je takih podjetij, ki niso registrirana kot plastično predelovalna, bi najlaže pridobili prek njih samih, zato jih vabimo, da se nam javijo. Vse namreč čakajo korenite spremembe.

Plastičarska industrija je pomemben segment slovenskega gospodarstva. Samo gospodarske družbe z registracijo SKD 22.2 letno ustvarijo za 1,6 milijarde evrov prihodkov. Kljub temu, da je med podjetji veliko zelo uspešnih podjetij, ki so že pripravljena na spremembe, pa ne smemo zanemariti, da so v panogi tudi podjetja z relativno nizko produktivnostjo (dodano vrednostjo na zaposlenega), slabšo finančno sposobnostjo, brez ali z malo lastnega razvoja ipd., vse to pa lahko pomembno ovira prehod na transformacijo zasnove in izdelave izdelkov iz plastičnih mas, ki jih narekuje evropska strategija za plastiko.

Kazalci za gospodarske družbe z SKD 22.2

519 gospodarskih družb

11.000 zaposlenih

1,6 mrd EUR prihodkov

62 % prodaje je v tujini

78 mio EUR neto čistega dobička

40.000 EUR dodane vrednosti /zaposlenega

Strožja zakonodaja in novi izzivi za slovensko industrijo plastike

Nova evropska strategija za plastiko v krožnem gospodarstvu, ki je stopila v veljavo 16. januarja 2018, na novo postavlja temelje za gospodarstvo na področju plastike, pri čemer bosta zasnova in proizvodnja plastike in plastičnih izdelkov v celoti upoštevali potrebe po ponovni uporabi, popravilu in recikliranju ter pri čemer se bodo razvijali in spodbujali bolj trajnostni materiali. Do leta 2030 pa naj bi se vsa plastična embalaža ustrezno pripravila, da bo primerna za recikliranje. Evropski zakonodajni in drugi omejevalni ukrepi za plastiko se trenutno najbolj osredotočajo na plastično embalažo kot količinsko največji segment plastičnih izdelkov. V EU28, Švici in na Norveškem (podatek PlasticsEurope) se namreč 40 % plastičnih mas predela v embalažne izdelke, 20 % v izdelke za gradbeništvo ter 10 % v izdelke za avtomobilsko industrijo, 6 % v izdelke za električne in elektronske naprave itd.

Do leta 2030 naj bi se vsa plastična embalaža ustrezno pripravila, da bo primerna za recikliranje in bo tudi vsebovala več reciklata.

Evropska strategija za plastiko na proizvajalce plastičnih mas prelaga odgovornost in jih poziva, da se sami zavežejo k spremembi proizvodnje plastičnih izdelkov na način, da se jih bo dalo reciklirati, v nasprotnem primeru bodo zahteve po spremembi in prilagoditvi proizvodnje plastičnih mas vse bolj in bolj stroge, kar lahko tista podjetja, ki na to ne bodo pripravljena, zelo prizadene. Na evropski ravni je pod okriljem Evropske komisije nastala zveza Circular Plastic Alliance,

Evropska komisija je na proizvajalce izdelkov iz plastike preložila odgovornost, da se zavežejo k spremembam proizvodnje. V nasprotnem bo zakonodaja za vse plastične izdelke bolj in bolj stroga.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Na evropski ravni je nastala zveza podjetij in deležnikov Circular Plastic Alliance, ki se zavzema, da bi do leta 2025 novi proizvodi iz plastike na trgu EU vsebovali 10 milijonov ton reciklirane plastike.

Foto: Polona Ponikvar

Srečanje slovenskih predelovalcev plastičnih mas, Smlednik, 19. september 2019

ki poziva zainteresirane strani, da se prostovoljno zavežejo k povečanju uporabe reciklirane plastike. Namen kampanje je zagotoviti, da bodo do leta 2025 novi proizvodi na trgu EU vsebovali 10 milijonov ton reciklirane plastike.

Brezplačni dogodek za plastičarje in vse deležnike iz vrednostne verige plastike bo 28. novembra 2019 na Brdu pri Kranju.

Zasnovana bo slovensko-hrvaška plastičarska platforma

Ena izmed mnogih povezovalnih aktivnosti, ki potekajo pri ZKI, je slovensko-hrvaška plastičarska konferenca, ki bo 28. novembra 2019 na Brdu pri Kranju. Na že 13. tradicionalni konferenci bo izpostavljeno, kako povečati trg reciklata, kje dobiti kakovosten reciklat ter na splošno, kaj je naloga vsakega deležnika v vrednostni verigi, ki bi pripomogla k ciljem, ki jih zadaja strategija. Na konferenci bo zasnovana tudi slovensko-hrvaška plastičarska platforma, ki bo povezovala ključne deležnike na hrvaški in slovenski strani, vključno s pristojnimi ministrstvi in bo delovala kot spodbujevalno okolje, da se v čim večji meri dosežejo cilji strategije.

Kljub težavam, s katerimi se srečuje industrija, plastika velja za enega ključnih materialov 21. stoletja.

Prihodnost je v inovacijah

Inovacije so ključni dejavnik, ki omogoča preobrazbo vrednostne verige tudi na področju plastike. Inovativne rešitve za napredno sortiranje, kemično reciklažo in boljšo zasnovo polimerov imajo lahko pozitiven učinek, ki se odraža v porastu novih tehnoloških rešitev. V sklopu srečanja na Smledniku je bil predstavljen primer dobre prakse podjetja AquafilSLO, ki se ukvarja s proizvodnjo poliamidnih filamentov in granulatov. Podjetje je predstavilo primer kemijskega recikliranja odpadnih ribiških mrež za pridobivanje izdelka Econyl kaprolaktama, ki ima enake lastnosti kot osnovna surovina iz nafte. Gre za zelo iskan material, njihovi naročniki so blagovne znamke, kot so Adidas, Gucci itd.

Prihodnost industrije plastike

Plastičarska industrija se je znašla na prelomnici. Od podjetij bo odvisno, ali se bodo uspešno prilagodila novim zahtevam in potrebam trga. Kljub težavam, s katerimi se srečuje industrija, plastika velja za enega ključnih materialov 21. stoletja, je nepogrešljiva na vseh segmentih vsakdanjega življenja in se odlično reciklira. Odgovornost potrošnikov je, da se plastični odpadki pravilno, ločeno zberejo, industrija pa jih mora nato predelati ter ponovno uporabiti. Kot je na srečanju na Smledniku poudaril Paolo Sandri, predstavnik Evropske komisije, se mora plastično predelovalna industrija povezati in izvesti korenite spremembe svojega delovanja v smeri krožnega gospodarstva in večje uporabe reciklatov za plastične izdelke, saj bo prav to prineslo dolgoročne pozitivne učinke. gg

Paralelno želimo v Sloveniji na enak način spodbuditi proizvajalce plastičnih mas, da se med seboj povežejo in se sami pripravijo na ukrepe oz. se transformirajo na način, da bodo sledili zahtevam strategije. V ta namen pozivamo vse predelovalce plastičnih mas, da se pridružijo Sekciji za plastiko, ki deluje pri Združenju kemijske industrije – kontakt: zki@gzs.si; 01/5898-257.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Ste malo ali srednje veliko podjetje – MSP?

- Imate primanjkljaj tekoče likvidnosti zaradi investicij?
- Imate zdrav poslovni model in visoko dodano vrednost?
- Niste v postopku zaradi insolventnosti ali za uvedbo prisilne poravnave?

Ste kapitalsko šibko, a perspektivno podjetje?

(K/P = od 0,125 do 0,4)

- Poslujete vsaj dve poslovni leti?
- Imate vsaj dve zaposleni osebi?
- Imate poravnane vse obveznosti do FURS?

SID Banka

vam nudi

KREDITE ZA KAPITALSKO UTRJEVANJE

od 100 tisoč do 5 milijonov evrov

financiranje investicij in obratnega kapitala

- **ugodne obrestne mere**
- **dolge ročnosti** (6-12 let)
- **dolg moratorij** (3-6 let)
- **nižji pogoji zavarovanj**

Oddaja vlog: **https://vloge.sid.si**

www.sid.si e: financiranje@sid.si t: 01 2007 480

SID banka v sodelovanju z REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Še posebej so ranljiva majhna in srednja podjetja

Kaj storiti, če ob zagonu računalnika kar naenkrat nimate dostopa do svojih dokumentov ali vaše procesne enote meljejo nenavadno dolgo? Kaj pa, če ste odkrili krajo osebnih podatkov vaših zaposlenih ali strank? Z zavarovanjem kibernetske zaščite vam je na voljo 24-urna asistenčna pomoč.

Strokovnjaki za kibernetsko varnost pravijo, da se mnogokrat zgodi, da ob nastanku kibernetskega varnostnega incidenta nastopi panika. Zaposleni ne upoštevajo protokola ravnanja, če ga podjetje sploh ima. Nenadzorovana dejanja pa utegnejo povzročiti še več škode od samega kibernetskega incidenta.

Če imate sklenjeno zavarovanje kibernetske zaščite pri Zavarovalnici Triglav, se preden ukrepate, obrnite na Triglav asistenco. Pokličete jo lahko 24 ur na dan 7 dni na teden vse dni v letu na telefonsko številko 080 2864, iz tujine pa +386 2222 2864.

Zavarovalnica zavarovancem v okviru asistenčne pomoči v sodelovanju z IT forenziki, specialisti za krizno vodenje ter pravniki omogoča: odziv na incident, določitev prednostnih ukrepov in oceno obsega incidenta, vzpostavitev delovanja sistemov ter pripravo analize primera.

Foto: iStockphotos

Poskrbite za zavarovanje kibernetske zaščite

Zavarovanje kibernetske zaščite poleg asistenčne pomoči obsega 4 osnovna kritja:

- odziv na incident,
- stroški ponovne vzpostavitve sistema,
- odgovornost za kršitev zaupnosti in zasebnosti in
- odgovornost za omrežno varnost.

K temu je mogoče priključiti še 3 dodatna kritja:

- obratovalni zastoj,
- kibernetsko izsiljevanje in
- kibernetski kriminal.

Zavarovanje kibernetske zaščite predstavlja pomembno zaščito predvsem za majhna in srednja podjetja. Ta so tarča kibernetskega kriminala v več kot polovici poskusov. Kibernetski napadalci namreč vedo, da imajo majhna in srednja podjetja manj virov za zaščito komunikacijsko-informacijske tehnologije.

Da bi možnost za povzročitev škode sebi in drugim čim bolj zmanjšali, upoštevajte naslednje nasvete:

- Redno posodabljajte operacijski sistem in nameščene aplikacije.
- Na elektronske naprave namestite zanesljive protivirusne programe in jih posodabljajte. Poskrbite za požarni zid in sistemske konfiguracije.
- Na računalnike in mobilne telefone nameščajte le programsko opremo, ki jo potrebujete za opravljanje svojih nalog, in to z ustreznimi licencami.
- Zaposleni v podjetju naj uporabljajo močna gesla, ki naj bodo za različne račune različna. Gesla redno menjavajte. Kjer lahko, uporabljajte dvojno avtentikacijo.
- Poskrbite za varnost brezžične povezave: na usmerjevalnikih (routerjih) spremenite tovarniške nastavitve, uporabite napredne varnostne protokole (WPA2 z AES kodiranjem) in ločite omrežji za obiskovalce in za zaposlene.
- Oddaljeni dostop do omrežja organizacije naj imajo le tisti zaposleni, ki to zares potrebujejo. Uporabljajo naj varno povezavo (VPN), požarni zid in dvojno avtentikacijo.
- Človeški dejavnik je najšibkejši člen v verigi. Zato ne zanemarite izobraževanja zaposlenih.

Več o kibernetski varnosti in zavarovanju kibernetske zaščite pa si lahko preberete na strani vsebovredu.triglav.si.

PROMO

Strokovne rešitve na dlani
za vsako industrijo
Professional solutions at hand
for every industry
Konsignacijska skladišča | Consignment warehouses
Strokovna pomoč | Professional support
40,000 izdelkov vedno na zalogi | 40,000 products always in stock
365 7/24
Podpora 24/7/365 | Support 24/7/365
Spletna trgovina | Online shop
Dostava | Delivery
www.tinex.si
Sledimo dobi digitalizacije | We follow the age of digitalization

SCHAEFFLER ISB ORIGINAL PERMAGLIDE FREUDENBERG Continental
INA BECO REXNORD DICHTOMATIK PIZZIRANI
FAG NADELLA Link-Belt TEXPACK DONGHUA
NTN SNR EVOLMEC elso IAWO LOCTITE

TINEX

TINEX, d.o.o., Šenčur, Slovenija

Foto: Zare Modlic

Izločitev dodatkov iz minimalne plače kot spodbuda za rast produktivnosti

Zdrava plačna razmerja in zadosten obseg variabilnega nagrajevanja sta najboljša garancija za dolgoročno zvestobo najboljših zaposlenih.

Bojan Ivanc, Analitika GZS

svetovalec

Izziv za poslovodstvo: *Dvig minimalne plače in izločitev dodatkov iz minimalne plače nam bo v naslednjem letu dvignil celotne stroške dela za več kot 10 %, pri čemer bodo ti predstavljali okoli 80 % naših stroškov oziroma 70 % končne prodaje. Pri tem bomo lahko končno ceno storitve povečevali le zlagoma, v roku dveh do treh let. Glavnina zaposlenih ima danes plačo, ki je okoli 5 % višja od aktualne minimalne plače, dvig pa nam bo povsem porušil plačna razmerja med delovnimi mesti. Kaj lahko na kratek rok naredimo, da ohranimo zavzetost naših delavcev ter omejimo rast stroškov dela?*

Za vaše zaposlene so pomembna tako relativna plačna razmerja kot absolutna višina plač.

Vaša situacija je precej podobna tisti, s katero se bodo s 1. januarjem 2020 soočala podjetja iz dejavnosti z nižjo dodano vrednostjo in visokim deležem stroška dela v dodani vrednosti, tako v proizvodnji kot storitvah. Če je na trgu omejena možnost za doseganja višje cene storitve, to lahko pomeni, da imate pred izbiro nižjo EBITDA maržo iz vašega poslovanja ali pa v osnovi nižjo nominalno EBITDA (kot posledica nižjega obsega poslovanja) ter pričnete zavračati posle, ki vam ne omogočajo vsaj minimalnega zaslužka. Sploh zadnja odločitev ni lahka, ker prinese določene povezane stroške (odpravnine zaposlenim) ali pa vpliva tudi na nižje prihodke v prihodnosti, ker vaši stari kupci v prihodnosti ne bodo želeli več sodelovati z vami. Če je bilo do sedaj sodelovanje dolgotrajno, to lahko pomeni trajno poslovno škodo. Na drugi strani imate morda lahko odprto možnost za dvig produktivnosti dela, kar z drugimi besedami pomeni, da lahko obstoječi zaposleni z uporabo dodatnih tehničnih pripomočkov učinkoviteje opravljajo storitev, kar tudi predstavlja dober temelj, ki bo na srednji rok omogočil uravnoteženje razmerja med produktivnostjo posameznega zaposlenega ter njegovimi stroški dela. Nabava tehničnih pripomočkov seveda ni brezplačna in vedno ekonomska upravičena, pač pa je odvisna od ocene potencialnega prihranka oz. potencialno dosežene višje cene storitve. Verjetno je najbolj primeren način začasen najem pripomočka za mesec dni ter njegov preizkus v praksi. V nadaljevanju se boste seveda lahko odločili, ali boste pripomoček vrnili, kupili ali pa boste nadaljevali z najemanjem ter ohranili del stroških variabilnih.

Analitika GZS

Plačna razmerja in variabilni del nagrajevanja poskusite ohraniti

Dvig minimalne plače ter predvsem izločitev dodatkov iz minimalne plače bodo pomenili, da se bo plača določenim zaposlenim zvišala bolj kot ostalim, kar bo posledica njihove različne starosti, dolžine dela pri vas ali pa katere druge posebnosti, vezane na specifično delovno mesto. Če bosta dva zaposlena na istem delovnem mestu ob podobno visoki produktivnosti po novem različno plačana, bo seveda to pri relativno slabše plačanem vzbudilo nezadovoljstvo. To seveda pomeni tudi slabšanje produktivnosti takšnega zaposlenega ali celo njegov odhod. Relativna razmerja med plačami tako še vedno štejejo, sploh v kolektivih, kjer si zaposleni izmenjujejo podatke o plačah. Tako ne smete pozabiti na zaposlene, ki se jim zaradi spremembe minimalne plače ne bodo povečale, kljub temu pa se jim bodo po višini plač lahko približali zaposleni na manj zahtevnih delovnih mestih. To pomeni, da boste morali za ohranitev plačnih razmerij nameniti dodatna redna denarna sredstva. Z vidika percepcije takšnega sistema kot pravičnega je torej pomembneje, da zopet poskusite vzpostaviti plačna razmerja, tudi za ceno kakšnega delovnega mesta manj. Na drugi strani neenakomerna razporeditev prihodkov pomeni, da so določeni meseci za zaposlene zahtevnejši, ti pa del nagrajevanja pričakujejo tudi v mesecu, ki sledi mesecu, ko je bilo delo opravljeno. Na ta način zaposleni lažje povežejo svoj dodatni napor s plačilom in diferenciacija glede na merljive kriterije (če so ti seveda mogoči) je na mestu.

Z zaposlenimi odkrito komunicirajte o pasteh »alternativ«

Zaradi višje minimalne plače in tudi stroškov dela, ki so pri minimalnih plačah nadpovprečno visoki (zaradi ZPIZ-2, ki uvaja minimalno raven vplačanih socialnih prispevkov, ki se z leti povečuje), lahko določeni zaposleni pridejo na idejo, da bi jih zaposlili prek t. i. civilnih pogodb (najpogosteje status samostojni podjetniki), ki bi jim ob istem strošku za vaše podjetje (strošek dela bi zamenjal strošek storitve) omogočili višji neto prejemek. Pri tem se morate zavedati, da bi bili s tem v prekršku tako vi kot zaposleni, saj bi šlo za odvisno ekonomsko razmerje, kar inšpektorat za delo nadzoruje ter ustrezno sankcionira. Ob tem je tudi varnost takšne osebe manjša, prav tako pa je takšna oseba manj lojalna do vas kot delodajalca. gg

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Predhodni postopki in okoljevarstveno soglasje

Pred začetkom izvajanja posega, ki lahko pomembno vpliva na okolje, je treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje.

Antonija Božič Cerar, GZS – Služba za varstvo okolja

Foto: Žare Modlic

Za določene vrste posegov v okolje je zaradi njihove velikosti, obsega, lokacije ali drugih značilnosti, ki lahko vplivajo na okolje, presoja vplivov na okolje obvezna. Ti posegi so določeni v Uredbi o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, 51/14, 57/15 in 26/17).

Za določene vrste posegov ni takoj nedvoumno jasno, ali je treba izvesti presojo vplivov na okolje. Omenjena uredba opredeljuje tudi vrste posegov, kjer mora nosilec nameravanega posega v okolje od Agencije RS za okolje (ARSO) zahtevati, da ugotovi, ali je za nameravani poseg v okolje treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje ali ne.

Kako se izvaja predhodni postopek?

Nosilec nameravanega posega v okolje pri ARSO vloži zahtevo za predhodni postopek in ji priloži opis posega, okolja ali delov okolja, za katere obstoja verjetnost, da bo poseg nanje vplival, in opis možnih pomembnih vplivov nameravanega posega na okolje ali dele okolja. Zahtevi nosilec lahko priloži zahtevo za predhodno informacijo.

Agencija lahko nosilca nameravanega posega v okolje pozove, da v določenem roku zahtevo za predhodni postopek dopolni. Če nosilec tega ne stori, se šteje, da je od nameravanega posega odstopil, postopek pa se ustavi.

Po prejemu popolne zahteve ARSO izda sklep o ugotovitvi, ali je treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje. V okviru predhodnega postopka lahko ARSO zaprosi za mnenja ministrstev in organizacij, ki so glede na nameravani poseg pristojni za posamezne zadeve varstva okolja ali varstvo in rabo naravnih dobrin ali varstvo kulturne dediščine ali varstvo zdravja ljudi. Ti morajo svoje mnenje podati v 21 dneh.

Sklep o izidu predhodnega postopka, z odločitvijo, ali je treba izvesti presojo vplivov na okolje ali ne, agencija objavi na svoji spletni strani in na Državnem portalu Republike Slovenije eUprava. Sklep pošlje tudi pristojni inšpekciji in občini, na območju katere se nahaja nameravani poseg.

Postopek presoje vplivov na okolje

Če je objekt, za katerega je predpisana pridobitev gradbenega dovoljenja, objekt z vplivi na okolje, se postopek izdaje gradbenega dovoljenja in postopek presoje vplivov na okolje združita (integralni postopek), gradbeno dovoljenje pa izda ministrstvo za okolje in prostor. ARSO v integralnem postopku poda svoje mnenje o posegu.

Za posege v okolje, ko ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja, okoljevarstveno soglasje izda ARSO. Postopek se začne na zahtevo nosilca nameravanega posega, ki zanj zaprosi z vlogo, ki ji morata biti priložena poročilo o vplivih na okolje in projekt nameravanega posega, ki vsebuje bistvene značilnosti o posegu.

Za poseg v okolje, ki bi lahko imel čezmejne vplive, mora ARSO pri izdaji okoljevarstvenega soglasja zagotoviti sodelovanje javnosti, pa tudi vključevanje držav članic EU in drugih držav, ki so pogodbenice ustrezne konvencije, ter njihove javnosti. Vključevanje slovenske javnosti v postopku se ureja s položajem t. i. zainteresirane javnosti in nevladnih organizacij, ki sodelujejo kot stranski udeleženci v postopku.

Vključevanje javnosti zagotovi ARSO s 30-dnevno javno razgrnitvijo, ki jo javno naznani na krajevno običajen način na oglasnih deskah upravne enote in občine ter na spletni strani agencije in spletni strani občine, kjer se bo poseg izvajal.

Agencija v okviru postopka presoje vplivov na okolje zaprosi za mnenja o sprejemljivosti posega ministrstva in organizacije, ki so glede na nameravani poseg pristojni. Rok za izdajo mnenja je 21 dni.

Agencija po končanih postopkih izda odločbo o izdaji okoljevarstvenega soglasja, v kateri navede, kako se je pri odločitvi upoštevalo mnenja in pripombe javnosti. Odločba je objavljena na spletni strani agencije in na portalu eUprava najkasneje v 30 dneh po vročitvi odločbe strankam. gg

Foto: Depositphotos

svetovalec

Postopek presoje vplivov na okolje je namenjen ugotavljanju ter ocenjevanju dolgoročnih, kratkoročnih, posrednih ali neposrednih vplivov nameravanega posega v okolje.

Predhodna informacija je informacija, ki jo nosilec posega lahko dobi pred začetkom postopka presoje vplivov na okolje.

Varstvo okolja

Foto: Krafart

Ste že izvedli vpis v register dejanskih lastnikov?

Finančna uprava RS je pričela s pošiljanjem plačilnih nalogov poslovnim subjektom, ki še niso izvedli vpisa, zato to, če še niste, storite čim prej.

Urška Sojč, Pravna služba GZS

svetovalec

Podjetja morajo po Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma (ZPPDFT-1) prijaviti podatke o svojem dejanskem lastniku v Register dejanskih lastnikov (RDL). V skladu z zakonom so morala podjetja vpis izvesti do 19. januarja 2018, novoustanovljena pa ga morajo opraviti v 8 dneh od ustanovitve.

Dejanski lastnik je vsaka fizična oseba, ki je končni lastnik poslovnega subjekta ali jo nadzira ali kako drugače obvladuje, ali fizična oseba, v imenu katere se izvaja transakcija.

Dejanske lastnike morajo v RDL vpisati pravne osebe, ki so vpisane v Poslovni register Slovenije, razen spodaj navedenih izjem, ter tuji skladi, tuje ustanove ali podobni subjekti tujega prava, ki sprejemajo in upravljajo ali razdeljujejo premoženjska sredstva za določen namen in iz njihovega poslovanja nastanejo davčne obveznosti v Republiki Sloveniji.

V RDL še vedno ni vpisanih okoli 11.000 zavezancev.

Podatkov o dejanskih lastnikih v RDL ne vpišejo:

- enoosebne družbe z omejeno odgovornostjo (pri katerih je edini družbenik hkrati edini zastopnik družbe),
- neposredni in posredni proračunski uporabniki ter
- gospodarske družbe na organiziranem trgu, na katerem morajo v skladu z zakonodajo EU ali primerljivimi mednarodnimi standardi spoštovati zahtevo po razkritju, ki zagotavlja ustrezno preglednost informacij o lastništvu.

Globa za pravno osebo je od 6.000 do 60.000 evrov, za odgovorno pa od 400 do 2.000 evrov.

Preverite, ali ste opravili vpis

Vpis dejanskega lastnika v eRDL opravi zastopnik pravne osebe ali od njega pooblaščena oseba na spletni strani AJPES. Zastopnik mora imeti kvalificirano potrdilo za elektronski podpis, pooblaščena oseba pa tudi ustrezno pooblastilo ter kvalificirano potrdilo za elektronski podpis.

Glede na to, da v RDL še vedno ni vpisanih okoli 11.000 zavezancev, podjetja opozarjamo, naj preverijo, ali so vpis v RDL izvedla in če ga niso, naj to čim prej storijo. FURS je namreč začel s preverjanjem vpisa ter napovedal, da bodo pravilnost vpisa zavezancev v RDL preverjali v rednih finančnih nadzorih.

V mesecu avgustu je FURS izdal 262 plačilnih nalogov pravnim osebam in 294 plačilnih nalogov njihovim odgovornim osebam. Globa za pravno osebo je od 6.000 do 60.000 evrov, za odgovorno pa od 400 do 2.000 evrov. Do 19. septembra 2019 so na omenjene poslane plačilne naloge prejeli skupno 247 zahtev za sodno varstvo, v katerih storilci navajajo različne razloge za vložitev zahteve za sodno varstvo, npr. da niso vedeli za obveznost, o obveznosti niso bili ustrezno obveščeni s strani AJPES ali računovodij, niso prejeli obvestila o obveznosti oz. niso imeli urejenega dostopa do obvestila ipd.

Foto: Depositphotos

Poslovni subjekti, ki so že prejeli plačilni nalog s strani FURS, lahko v osmih dneh od vročitve plačilnega naloga vložijo zahtevo za sodno varstvo (s tem da predhodno opravijo vpis v RDL). Pri tem se morajo zavedati tveganja, da v primeru, če sodišče zavrže ali zavrne zahtevo za sodno varstvo, izgubijo pravico do plačila polovice zneska izrečene globe. gg

Pravni portal GZS

Uredite si dostop

Pred pošiljanjem prvih glob je FURS zavezancem, ki niso izvedli vpisa, prek sistema eDavki posredoval obvestilo o dolžnosti vpisa v RDL. Ugotovili so, da si določena podjetja še vedno niso uredila vsega potrebnega za uspešno prejemanje elektronsko vročenih dokumentov. **Zato vsem podjetnikom in podjetjem, ki še nimajo urejenih zadev glede eVročanja predlagamo, da se oglasijo na svojem finančnem uradu in si uredijo vse potrebno za dostop do teh dokumentov.** Gre za pomembne dokumente (npr. sklepe, opomine, inšpekcijske odločbe itd.), ki lahko nosijo pravne in tudi finančne posledice, če zavezanci z njimi niso seznanjeni.

Mehke veščine v sodobnem podjetju

Večina interakcij z drugimi zahteva obvladovanje mehkih veščin. Vsak dan jih uporabljamo pri delu. Razvoj mehkih veščin vam bo pomagal v vaši karieri ter pri osebnostni rasti.

Mojca Cek, CPU

Foto: arhiv CPU

svetovalec

Center za poslovno usposabljanje je trenutno vključen v enega izmed bolj zanimivih projektov Erasmus+ KA2, ki se je začel novembra 2018 in se bo končal oktobra 2020 z uradnim naslovom: »Intranet: Intrapreneurship net-playbook«. Projekt poskuša spodbujati podjetniške veščine in kompetence z vključevanjem podjetij, izobraževalnih ustanov in posameznikov, to omogoča oblikovanje zelo učinkovitih dinamičnih skupin za prenos in valorizacijo znanja. Predvsem je projekt zanimiv z vidika pridobivanja novih znanj, kompetenc in veščin na neformalni in formalni način, kar nam omogočata digitalna družba in globalizacija.

Projekt Intranet je namenjen spodbujanju intra-podjetništva s pomočjo izobraževalnih procesov z ustvarjanjem dejavnosti (aktivnosti), ki bi jih lahko v podjetjih, v izobraževalnih institucijah ali pa kot posameznik uporabljali za povečanje obsega svojega znanja in kompetenc, predvsem pa razvili t. i. mehke veščine.

Najpomembnejša načela prihodnosti

V vsakem podjetju obstajajo določeni procesi, kompetence in spretnosti, ki predstavljajo temeljni vidik upravljanja in inovacij. V tem smislu se osredotočamo na šest načel (veščin), ki podpirajo ne samo razvoj posameznikov, temveč tudi rast poslovanja.

To so načela znanja, produkcije, odnosov, razmišljanja, raziskovanja in strategije. Ta načela smo razdelili na 36 mehkih veščin, s katerimi poskušamo spodbuditi intra-podjetniški odnos. Poročilo Svetovnega gospodarskega foruma1 Prihodnost delovnih mest kaže, da bo do leta 2020 med najpomembnejšimi veščinami, potrebnimi na delovnem mestu reševanje problemov, kritično razmišljanje, kreativnost, upravljanje ljudi in čustvena inteligenca.

Mehke veščine se nanašajo tako na lastnosti značaja kot na medosebne spretnosti, ki bodo vplivale na to, kako dobro človek lahko dela ali komunicira z drugimi. Izraz mehke veščine zajema širok spekter različnih znanj, kot so timsko delo, upravljanje s časom in empatija.

Z neformalnim učenjem do mehkih veščin

Pomen mehkih veščin je pogosto podcenjen, zato je zanje namenjenega veliko manj usposabljanja. Podjetja pričakujejo, da ljudje vedo, kako se obnašati na delovnem mestu, kako učinkovito komunicirati in poslušati. Vendar pogosto to ni tako.

Zato smo skušali razviti mehanizme (usposabljanje) za razvoj mehkih veščin na spletu. Razvili smo 10 spletnih aktivnosti. Vsakdo od nas jih lahko izkoristi. Aktivnosti obsegajo mehke veščine, kot so odločanje in analiza problemov; reševanje konfliktov; vodenje in upravljanje; ustvarjalnost in inovativnost; komuniciranje in sodelovanje; prilagodljivost in empatija; analiza in abstrakcija …

Na splošno velja, da lahko te veščine pridobimo z leti in leti izkušenj, tokrat pa smo jih želeli podpreti z IKT in z neformalnim učenjem prek spleta. Kar bi lahko bilo že v svoji osnovi konflikt, saj velja, da so računalniki zelo slabi pri simuliranju človekove interakcije, vendar smo s tem projektom zagrizli v prav ta trdi oreh.

Veščine, pridobljene z izvajanjem teh dejavnosti, so na delovnih mestih izjemno cenjene in lahko prispevajo k posameznikovemu napredovanju. V primeru brezposelnosti lahko pomenijo hitrejšo zaposlitev, prav tako so koristne za obvladovanje zahtevnih situacij v vsakdanjem življenju. Podjetja lahko začnejo znotraj svojega okolja razvijati kulturo, v kateri lahko njihovi zaposleni preizkušajo ideje ali pa celo delujejo na podlagi intuicije.

Psiholog Aleksander Zadel, ki je z ekipo ustvaril platformo za razvoj osebnih in poklicnih potencialov v podjetjih, na prvo mesto postavlja sposobnost sodelovanja z drugimi. Pravi, da je to ena ključnih preživetvenih veščin naše vrste. V sodobni potrošniški družbi pa se potencirano poudarja pomen posameznika, s čimer se izgublja zavedanje, kako pomembni so kakovostni medosebni odnosi. »Zato je tolikšno povpraševanje po teh kompetencah. Zavedanje o pomenu učinkovitega upravljanja medosebnih odnosov v družbo prihaja prek mehkih veščin,« pravi Zadel. gg

Do leta 2020 bodo med najpomembnejšimi veščinami, potrebnimi na delovnem mestu, reševanje problemov, kritično razmišljanje, kreativnost, upravljanje ljudi in čustvena inteligenca.

V sodobni potrošniški družbi se potencirano poudarja pomen posameznika, s čimer se izgublja zavedanje, kako pomembni so kakovostni medosebni odnosi.

Več o projektih CPU

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Foto: Krafart

Prvi koraki pri razvoju inovativne kulture

Kaj morate storiti, da boste uspešno upravljali z idejami zaposlenih v vaši organizaciji.

Primož Zupan

svetovalec

Za uspešno upravljanje z idejami zaposlenih je v organizaciji potrebno izpolniti tri predpogoje: vpeljati idejnika kot skrbnika celotnega procesa, vzpostaviti lastno organizacijsko enoto za razvoj idej, ki je horizontalna, ter predvideti določen vložek sredstev v preverjanje raznovrstnih idej vseh zaposlenih. V nadaljevanju se bom osredotočil predvsem na vlogo idejnika in prve korake, ki jih mora narediti pri razvoju inovativne kulture.

Prvi korak idejnika je diagnoza stopnje zrelosti inovacijske kulture v podjetju.

Idejnik mora ugotoviti, kakšni profili inovatorjev so med zaposlenimi v podjetju.

Vpeljava idejnika – menedžerja idej

Vloga idejnika je Sloveniji poznana že od 2013, ko jo je prvo uvedlo podjetje Halcom. Leta 2016 je takšnih profilov na LinkedInu po celem svetu že 146, v 2019 pa že preko 400. To nakazuje, da gre za poklic prihodnosti, na katerega se veže vloga razvoja procesa za upravljanje idej, vzpostavitev in vzdrževanje inovativne kulture zaposlenih v organizacijah, raziskovanje najrazličnejših idej in konceptov, pri čimer se vključuje vse zaposlene (in ne zgolj razvojnega oddelka).

Kje naj idejnik začne?

Prvi korak idejnika je diagnoza stopnje zrelosti inovacijske kulture v podjetju. Pri tem si pomaga poleg kvalitativnih pogovorov s poslovodstvom, linijskimi vodji in sodelavci z anketo – metodo Verige vrednosti inoviranja, ki sta jo definirala Hansen in Birkshaw. Metoda je bila objavljena 2007 v Harvard Business Review in prinaša hiter vpogled v tri faze procesa razvoja idej: (1) generiranje idej, (2) razvoj selekcioniranih idej do prototipov in produktov ter (3) širjenje razvitih produktov oz. storitev na trgu. Za najbolj kvalitetno oceno je treba v raziskavo vključiti najmanj 20 zaposlenih v podjetju iz najrazličnejših nivojev in oddelkov. Po postavljeni diagnozi idejnik ugotovi, ali gre za podjetje, ki ima ozko grlo v prvi fazi, je šibko v generiranju in obdelavi idej zaposlenih, ali v drugi fazi, razvoju prototipov in produktov, ali v zadnji fazi, prodaji razvitega na trgih.

Profili inovatorjev med zaposlenimi

Pri ugotavljanju stopnje zrelosti inovativne kulture mora idejnik ugotoviti, kakšni profili inovatorjev so med zaposlenimi v podjetju. Nelson jih je v raziskavi 2013 razvrstil med naslednjih pet: (1) inovacijski entuziasti, ki imajo že izdelano vizijo, idejo in vedno proaktivno nastopajo v razvoju rešitev; (2) zavzeti, ki so pripravljeni pomagati entuziastom znotraj svojih veščin in znanj, vendar pa niso pripravljeni tvegati in nositi bremena odločitev, še posebej, kadar gre kaj narobe; (3) opazovalci, ki na razvoj idej gledajo z nevtralne razdalje; (4) nezavedni, ki nimajo nikakršne afinitete do inoviranja, niti ne vedo, da se kakšna takšna aktivnost v podjetju izvaja ter (5) skeptiki, ki odkrito dvomijo v korist sistema razvoja idej in »držijo ročno zavoro«.

Ključno je, da idejnik v prvih projektih inoviranja glavni poudarek nameni zavzetim, opazovalcem in nezavednim ter jih vključi v ekipo okoli entuziasta. Entuziast vodi ekipo v realizaciji svoje ideje, zavzeti mu pomaga znotraj svojih pristojnosti, opazovalec piše zapisnike oz. dokumentira proces, medtem ko se nezavedni lahko vključijo v testiranje rešitev kot prvi testni uporabniki.

Z omenjenimi prvimi koraki se postavijo temelji za razvoj uspešne inovativne kulture, ki jih idejnik nenehno razvija in neguje. gg

Foto: Depositphotos

Seminar: Kako kreiramo odlične rezultate?
GZS-jev seminarski trojček Kako kreiramo odlične rezultate, ki bo 28. novembra 2019, je namenjen posameznikom, vodjem in podjetnikom, ki ste pripravljeni in željni spreminjati sebe in svojo okolico z močjo lastne kreativnosti. Svoje izkušnje bodo delili Rok Terkaj, Aljoša Bagola, Nastja Mulej in Primož Zupan.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Srednjo Evropo povezujemo z morjem

LUKA KOPER
Port of Koper

› SHORTER › SMARTER › PARTNER

Zdravstvu pomagajo pri digitalizaciji procesov

Prihodnost procesov poslovanja v zdravstvu je v popolni digitalizaciji, pravijo v podjetju SRC Infonet, ki aktivno sodeluje pri informatizaciji slovenskega zdravstvenega sistema.

Barbara Perko

Foto: SRC Infonet

»Moduli za laboratorij, radiologijo, operacije, elektronski temperaturno-terapevtski list in obračun so le nekateri koščki celote, ki omogočajo optimizacijo vseh procesov v bolnišnici,« doprinos njihovih programov BIRPIS21 in ISOZ21 opiše direktor podjetja SRC Infonet Vasja Rebec.

»Podjetje je pri prizadevanju za preboj na tuje trge in dodajanju vrednosti svojim rešitvam prepoznalo potrebo po povezovanju s sorodnimi in komplementarnimi partnerji. Prav tako smo želeli še bolj intenzivno sodelovati pri sistemskih nacionalnih rešitvah v slovenskem zdravstvu in prispevati svoje bogato znanje s tega področja k reševanju pomembnih težav slovenske družbe. GZS je še vedno daleč najpomembnejši povezovalni člen med državo in gospodarstvom v slovenskem prostoru in kot tak logična izbira za vsa podjetja, ki želijo nadgraditi svoje poslovanje in hkrati resnično spremeniti zadeve na bolje,« svojo odločitev za članstvo v GZS pojasnijo v podjetju SRC Infonet.

SRC Infonet je podjetje s skoraj 30-letno tradicijo aktivnega sodelovanja pri informatizaciji slovenskega zdravstvenega sistema. Več kot 65 strokovnjakov s področja matematike, računalništva in informatike svoje znanje in izkušnje s področja zdravstvene informatike uspešno združuje s svežimi, originalnimi idejami ter sodobnimi informacijskimi tehnologijami in standardi. V zadnjem času veliko pozornosti posvečajo komunikaciji med različnimi subjekti na vseh ravneh izvajanja zdravstvene dejavnosti ter integraciji posameznih programskih rešitev v celovit informacijski sistem tako znotraj posamezne zdravstvene ustanove kot na nivoju nacionalnega zdravstvenega sistema.

Bolnišnici Topolšica so pomagali pri prehodu na digitalno poslovanje, za kar je bolnišnica prejela nagrado Digitalna preobrazba leta. Prvim jim je uspel prehod iz postopkov, ki so temeljili na papirnati dokumentaciji v digitalno obliko v vseh korakih pacientove obravnave. V SRC Infonet so prepričani, da je prihodnost procesov v zdravstvu v popolni digitalizaciji vseh procesov, saj je elektronsko obvladovanje dokumentov edini način, kako vzdrževati kvaliteto v zdravstvenem zavodu.

Boljši nadzor, kakovost ter ekonomičnost storitev

Podjetje izvaja storitve sistemskih analiz, oblikovanja modelov in razvoja programskih rešitev, implementacije celovitih integriranih informacijskih sistemov ter izobraževanja, svetovanja in podpore uporabnikom tako pri nas kot v državah Srednje in Vzhodne Evrope. Danes nudijo informacijsko podporo v 80 odstotkih slovenskih bolnišnic in nekaj zasebnih ustanovah. Njihova informacijska sistema BIRPIS21 in ISOZ21 omogočata celovito informacijsko podporo delovnim procesom zdravstvenih ustanov. »Vodstvu tako prikazujeta podatke o obremenjenosti zdravstvenih delavcev, omogočata nadzor nad naročanjem in izvajanjem diagnostičnih preiskav ter sledenje predpisanim terapijam od sprejema do odpusta pacienta. Moduli za laboratorij, radiologijo, operacije, elektronski temperaturno-terapevtski list in obračun so le nekateri koščki celote, ki omogoča optimizacijo vseh procesov v bolnišnici,« naštejejo. Pooblaščeno zdravstveno osebje lahko dostopa do vseh pomembnih podatkov v procesu zdravljenja, kar olajša odločitve in izboljša kakovost ter ekonomičnost izvajanja zdravstvenih storitev.

Produkti tudi za paciente

Pacientom sta namenjena Vrstomat in aplikacija doZdravnika.si. Vrstomat je naprava za avtomatski sprejem pacientov, v katero pacient ob prihodu vstavi kartico zdravstvenega zavarovanja, Vrstomat ga na razumljiv način napoti do cilja, v informacijskem sistemu zdravstvene ustanove pa je samodejno kreirana obravnava. Povezan je s TV-zasloni na hodnikih zdravstvene ustanove, kjer lahko prikazuje podatke o čakajočih pacientih v realnem času. Uporablja ga že več kot 25 bolnišnic in zdravstvenih domov.

Aplikacija doZdravnika.si omogoča naročanje na pregled pri ustanovah, ki podpirajo takšno spletno naročanje. Aplikacija omogoča tudi spletno naročanje zdravil, ki jih je zdravnik predpisal v stalno terapijo. Z uporabo aplikacije prihranita čas tako zdravstvena ustanov kot pacient. V kratkem bo aplikacija omogočila tudi možnost naročanja eNapotnice za kronične bolnike, možnost posredovanja informacije glede odpiranja in zapiranja bolniškega staleža ter prejemanje izvidov. gg

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Registri | Uradne objave | Letna poročila | SPOT točka
Statistike | Bonitetne ocene | Finančni podatki | Pobot | LEI

AJPES

ZAUPAJTE URADNEMU VIRU PODATKOV

Obvladujte poslovna tveganja učinkovito.

S spletnim orodjem **Fi=Po Finančni pomočnik** boste odslej imeli ažurne podatke o poslovnih subjektih na enem mestu, o vseh spremembah pa boste tudi obveščeni.

Poenostavite poravnavanje obveznosti.

Z **ePobot** AJPES bo poravnavanje vaših obveznosti hitro in varno, vaša izterjava pa stroškovno in delovno učinkovitejša.

Dokažite svojo odličnost in kreditno sposobnost.

Dokazujte svojo poslovno odličnost pri sklepanju poslov z uporabo bonitetne ocene **S.BON** AJPES izdelane z uradnimi podatki in po mednarodno primerljivi metodologiji.

Pridobite zaupanja vredno mednarodno poslovno identiteto.

LEI (Legal Entity Identifier) koda omogoča večjo mednarodno prepoznavnost in tako olajša poslovanje s tujino. Pridobite ali obnovite jo lahko pri AJPES.

www.ajpes.si

Mednarodni kotiček

Predstavljamo aktivnosti in informacije Centra za mednarodno poslovanje (CEMP) na GZS

GZS go international slovenia

KAJ PRIPRAVLJAMO?

21. 11.	B2B	Meeting Silicon Alps & ICT, AT Koroška	Ines Čigoja
3. 12.	GDT	Obisk splošne gospodarske delegacije - Budimpešta	Ines Čigoja
5. 12.	GDS	Investiranje in poslovanje v Srbiji	Matej Rogelj
11. - 12. 12.	GDS	Vhodna delegacija iz Luksemburga	Vanja Bele
17. - 18. 12.	GDT	Izhodna gospodarska delegacija v Srbijo ob skupnem zasedanju vlad	Matej Rogelj

POSLOVNA POVPRAŠEVANJA

PP 39/ Država povpraševanja: Avstralija

Poslovni interes: Avstralsko podjetje povprašuje po strojih za varjenje, varilnih gorilnikih, čeladah za varjenje in ostali varnostni opremi, opremi za trdo spajkanje in žičnih krtačah za električna orodja.

Dejavnost: Proizvodnja strojev in naprav

V primeru vašega interesa po posameznem navedenem povpraševanju le-tega sporočite na elektronski naslov: anze.gospeti@gzs.si. Pripišite številko povpraševanja, ime vašega podjetja in matično številko ter vaš elektronski naslov, na katerega vam bomo poslali kontaktne podatke povpraševalca.

KAJ SMO IZVEDLI?

Podpisan memorandum o sodelovanju med GZS in Svetom saudskih zbornic

Prek 40 slovenskih in saudskih gospodarstvenikov se je udeležilo foruma, ki ga je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije ob obisku delegacije saudskih podjetij v Ljubljani. Na dogodku, na katerem so potekali tudi številni bilateralni razgovori med slovenskimi in saudskimi gospodarstveniki, je bil podpisan memorandum o sodelovanju med Gospodarsko zbornico Slovenije in Council of Saudi Chambers. Cilj memoranduma je krepitev izmenjave o konkretnih poslovnih priložnostih tako v Sloveniji kot v Saudovi Arabiji.

Več informacij: Nataša Turk, T: 01 5898 152, E: natasa.turk@gzs.si

Foto: Kraftart

Slovensko – japonski gospodarski forum: V iskanju novih priložnosti za sodelovanje

Osrednja tematika dogodka so bili izzivi in priložnosti za bilateralno gospodarsko sodelovanje med Japonsko in Slovenijo. Slovenija je bila s strani japonskih podjetij prepoznana kot zanesljiv poslovni partner, zlasti na področju visokotehnološke industrije, japonske naložbe pa prispevajo h gospodarski uspešnosti slovenskega gospodarstva, kar predstavlja dobro izhodišče za nadaljnjo krepitev gospodarskega in trgovinskega sodelovanja med obema državama.

Več informacij: Marko Jare, T: 01 5898 158, E: marko.jare@gzs.si

Foto: Kraftart

Obisk gospodarske delegacije na Poljskem

Med 15. in 17. oktobrom 2019 se je v Katovicah na Poljskem mudila gospodarska delegacija pod vodstvom Zdravka Počivalška, ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo. Obisk gospodarske delegacije v Katovicah je potekal v času 9. Kongresa srednjih in malih podjetij ki ga je že deveto leto zapovrstjo organizirala Katoviška gospodarska zbornica

Več informacij: Marko Jare, T: 01 5898 158, E: marko.jare@gzs.si

Izhodna gospodarska delegacija na Filipine

GZS je v sodelovanju z MGRT, javno agencijo SPIRIT Slovenija in Konzulatom Filipinov organizirala obisk štirinajst članske vladno-gospodarske delegacije pod vodstvom državnega sekretarja Aleša Cantaruttija v Manili. Slovenska podjetja, ki so se delegacije udeležila, so primarno zainteresirana za sodelovanje na področjih energetike, IKT, obrambne industrije ter outsourcinga deficitarne, kvalificirane delovne sile za poklice, kot so vozniki težkih tovornjakov, varilci, negovalno in zdravstveno osebje ter gostinsko-turistični delavci, nujno potrebne za ohranjanje obstoječe ravni poslovanja in posledično pozitivnega davčnega priliva v slovensko davčno blagajno.

Več informacij: Nataša Turk, T: 01 5898 152, E: natasa.turk@gzs.si

Slovenija med državami EU tretja po številu obrazcev za napotitev delavcev v EU

Gospodarska zbornica Slovenije in javna agencija Spirit Slovenija sta v sodelovanju z Business France 22. oktobra 2019 na GZS organizirali strokovni seminar »Napotitev delavcev v Francijo in zakaj investirati v Francijo«. Na področju napotitev lahko spremembe tako domače kot tuje zakonodaje pomembno vplivajo na izvedbo in strošek storitve. Slovenija med državami EU zaseda visoko mesto med t. i. državami pošiljateljicami - po analizi nemškega inštituta HIVA smo bili v zadnjem poročevalnem letu 2017 uvrščeni kar na tretje mesto s skoraj 164 tisoč izdanimi obrazci A1 (za Nemčijo 332 tisoč obrazcev in Poljsko 235,8 tisoč obrazci).

Več informacij: Mojca Osojnik, T: 01 5898 101, E: mojca.osojnik@gzs.si

Foto: Kraftart

POTREBUJEJO SLOVENSKA GOSPODINJSTVA RES ZAŠČITO PRED SAMIMI SEBOJ?

Banka Slovenije je sprejela zavezujoče sklepe, ki naj bi zaščitili slovenska gospodinjstva pred brezglavim najemanjem potrošniških posojil. S tem naj bi zmanjšali verjetnost, da se ponovi potreba po dokapitalizaciji bank iz leta 2013.

Kreditni cikel ne sledi povsem gibanju BDP oziroma razpoložljivemu dohodku in je vezan tudi na druge dejavnike, kot so gibanja na trgu dela (zaposlenost, plače), obrestne mere, restriktivnost bank pri posojanju in predvsem pripravljenost gospodinjstev, da se zadolžujejo. Zato je smiselno opazovati kreditno dinamiko skozi obdobje celotnega poslovnega cikla (desetletje), in sicer na podlagi podatkov o gibanju bruto bančnih posojil (posojila pred slabitvami) iz Biltena Banke Slovenije. V razmerju do BDP je delež vseh bančnih posojil gospodinjstvom ostal bolj ali manj nespremenjen pri 23 %. Znotraj vseh posojil gospodinjstvom so stanovanjska imela 60-odstotni delež, potrošniška 27-odstotnega in ostala 13-odstotnega.

Zadolženost slovenskih gospodinjstev je 27 % glede na BDP (2018), ker so vključeni tudi nekateri drugi finančni ponudniki, kot so lizingi ter drugi. Povprečje na ravni EU znaša 53 %, na ravni primerljivih srednjeevropskih držav (Češka, Nemčija, Avstrija) pa okoli 45 %.

Druga raven relativne primerjave je zadolženost gospodinjstev napram razpoložljivemu dohodku. Po podatkih iz leta 2018 ima povprečno evropsko gospodinjstvo toliko dolga, da ga lahko odplača z letnim dohodkom, povprečno slovensko pa v manj kot pol leta.

Ukrep Banke Slovenije ne upošteva neenakomerne dinamike posojilne dejavnosti in ukrepov, ki so vezani na minimalno bruto plačo ter vzdrževane člane, kar resnično omejuje kreditno sposobnost gospodinjstev pri bankah. Dvig minimalne plače v naslednjem letu bo za več kot 6 % dodatno povečal število tistih, ki niso kreditno sposobni. Ob tem pa omejitev ne velja za tuje posrednike ter druge finančne posrednike (lizingi, trgovci), ki praviloma nudijo nekoliko dražje financiranje za prebivalstvo.

Pogled na delež slabih posojil oz. posojil, kjer prebivalstvo zamuja s plačili več kot 90 dni, dodatno pove, da prebivalstvo nikoli ni bil tvegan del poslovanja za banke. Ta delež je bil avgusta 2019 1,8-odstoten, na vrhuncu stopnje brezposelnosti v celotnem poslovnem ciklu pa nikoli ni presegel 5 %. Ukrep je tako verjetno pretiran. Na eni strani bo omejil rast zasebne potrošnje, ki predstavlja polovico BDP. Del bančnih komitentov bo tudi preusmeril k dražjim in drugim nereguliranim ponudnikom posojil, kar razvrednoti prizadevanja Banke Slovenije.

Spremljajte stališča in komentarje GZS o aktualnih tematikah.

DAVČNI PAKET Z GRENKIM PRIOKUSOM

Slovenija je država z najmanjšo dohodkovno neenakostjo v EU, ki se je v zadnjem času še zmanjšala. Po sprejemu amandmaja stranke SD na Odboru za finance DZ, da se meja 5. dohodninskega razreda iz 80.000 evrov letnega bruto dohodka zniža na 72.000 evrov, bo tako ostalo tudi v prihodnje. Niso seveda vsi strokovni kadri v 5. dohodninskem razredu, so pa v tej skupini tudi najbolj vrhunski kadri, ki jih podjetja nujno potrebujejo za razvoj novih produktov in tehnologij. Če nam ti še bolj začnejo odhajati v tujino, bo manj odličnih izdelkov, manj možnosti za višje plače, manj davčnih prilivov ter tudi manj možnosti za višje pokojnine. V Sloveniji je odliv znanja še vedno prisoten. Razlika med odseljenimi in priseljenimi prebivalci z vsaj visoko ali višjo strokovno izobrazbo je leta 2017 znašala 1.063 prebivalcev, leta 2011 pa 447.

Na lestvici svetovne konkurenčnosti za leto 2019, ki jo objavlja Svetovni gospodarski forum (WEF), je Slovenija med 141. državami obdržala lansko 35. mesto. Nizko je uvrščena predvsem zaradi nizke fleksibilnosti delovnih razmerij (67. mesto) in šibke povezave nagrajevanja s produktivnostjo (62. mesto), kar je tudi posledica visoke obremenitve prejemkov od dela z davki in prispevki (78. mesto). Prav zaradi tega si delodajalske in gospodarske organizacije prizadevamo, da odpravimo te ključne ovire, ki povzročajo zaostanek, še posebej pri zaposlenih, ki prejmejo višje plače in pomenijo največji razvojni potencial.

Delovna sila je v Sloveniji manj konkurenčna pri plačah nad 2.800 evri bruto, torej od 1,6-kratnika povprečna plače navzgor. Pri 3.000 evrih mesečnega stroška dela prejme slovenski zaposleni 1.615 evrov neto plače, kar je za 70 evrov manj na mesec, kot bi v primerljivih srednjeevropskih državah s podobnimi sistemi socialnega zavarovanja (Avstrija, Češka, Nemčija, Poljska, Madžarska). Pri strošku dela 10.000 evrov, ki v Sloveniji zadeva presenetljivo malo število zaposlenih (okoli 2.500), naraste razlika na mesečni ravni že na 680 evrov.

Delodajalske organizacije smo na ESS skupaj podprle predstavljen vladni davčni paket, pri čemer smo jasno povedale, da gre za skrajno mejo še sprejemljivega. Potrjeni amandma je nov primer nepredvidljivega ravnanja te koalicije, ki vlaga in sprejema amandmaje na vladne predloge mimo spoštovanja lastne koalicijske pogodbe, ki ne razume niti socialnega dialoga niti osnovnih načel, ki jih določa Resolucija o normativni dejavnosti.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

PORSCHE SLOVENIJA | MOON

MOON

1. TESTNA VOŽNJA IN UGODNO FINANCIRANJE E-AVTOMOBILA

2. POLNILNA POSTAJA, SVETOVANJE IN NAMESTITEV

3. SONČNA ELEKTRARNA, SVETOVANJE IN NAMESTITEV

4. HRANILNIK ELEKTRIČNE ENERGIJE, SVETOVANJE IN NAMESTITEV

5. POMOČ PRI SUBVENCIJAH IN UGODNO FINANCIRANJE POLNILNE INFRASTRUKTURE

6. SERVIS, PODPORA IN VZDRŽEVANJE E-AVTOMOBILA IN POLNILNE INFRASTRUKTURE

MOON. Celovite rešitve za polnjenje vašega električnega avtomobila. Doma, na poti ali v službi. Več na 080 88 46 ali na spletnem naslovu moon-power.si

Audi SEAT ŠKODA Gospodarska vozila

Koledar dogodkov GZS

DOGODKI GZS

21. – 26. november Guangzhou, Kitajska	**Meet China, Global Intelligent Industry Conference** Iščete investitorje, ki bi vam pomagali, da vaša poslovna ideja zaživi na kitajskem trgu, iščete kitajske poslovne partnerje, možnost za predstavitev vašega projekta? Pridružite se nam na poslovni poti na Kitajsko.
21. november Celovec, Avstrija	**Gospodarska delegacija – Meeting Silicon Alps & IT** Prelomni procesi v gospodarstvu, hitre spremembe poslovnih modelov in nove tehnologije se ne ozirajo na državne meje, zato je ključna izbira prihodnosti sodelovanje. Vabljena vsa zainteresirana podjetja iz panoge IKT ter mikroelektronike.
21. november Portorož	**Okrogla miza z naslovom »Z roko v roki do transparentnega javnega naročanja v zdravstvu« v okviru 28. konference SZKO** Okrogla miza z različnimi deležniki javnega naročanja v zdravstvu s ciljem postavitve smernic javnega naročanja v zdravstvu ter vzpostavitve partnerskega odnosa med različnimi deležniki.
21. november Krško	**Obdavčitev storitev, novosti na področju DDV** S 1. januarjem 2020 na področju DDV začne veljati paket sprememb. Na seminarju bo predstavljeno kaj bo novega, katere so pasti novih predpisov ter kako se nanje čim bolje pripraviti.
22. november Ljubljana	**Žitna konferenca 2019** Obiskali nas bodo izvrstni domači in tuji predavatelji, ki nas bodo seznanili z usmeritvami skupne kmetijske politike po 2020, evropsko proteinsko strategijo ter stanjem in izzivi slovenske žitne verige.
25. november Velenje	**Delavnica Davčne spremembe v letu 2020** Brezplačna delavnica na temo davčnih sprememb v 2020, na kateri bodo predstavljeni zakoni, ki se obetajo, pomembne novosti glede davka od dohodkov pravnih oseb ter novosti glede DDV
25. november Ljubljana	**Izpit za pridobitev naziva »Strokovni vodja računovodskega servisa«** Izpit po programu za pridobitev naziva »strokovni vodja računovodskega servisa« se opravlja pisno, z uporabo računalniškega programa e-testing na sedežu Zbornice računovodskih servisov (ZRS).
26. november Ljubljana	**Veliki jesenski živilski seminar** Glavni namen seminarja je širjenje novih znanj 5. fokusnega področja »Hrana, prehrana in potrošnik«, kot je opredeljeno v akcijskem načrtu strateškega razvojno-inovacijskega partnerstva SRIP HRANA.
27. november Nova Gorica	**Postopek obveznega potrjevanja dovolilnic in dovoljenj za prevoz blaga** Seminar na temo obveznega potrjevanja dovolilnic in dovoljenj za prevoz blaga.
28. november Ljubljana	**Okrogla miza Francosko-slovenskega poslovnega kluba** Francosko-slovenski poslovni klub, Gospodarska zbornica Slovenije, javna agencija SPIRIT Slovenija in Veleposlaništvo Francije v Sloveniji vabijo na okroglo mizo »Krepitev internacionalizacije je strateška nujnost«.
28. november Ljubljana	**Seminar: Mehika – dežela priložnosti tudi za slovenska podjetja** Na srečanju bodo predstavljene nekatere od možnosti za gospodarsko trgovinsko sodelovanje, investiranje, pa tudi izkušnje in morebitni problemi pri poslovanju z Mehiko.
28. november Slovenija	**Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva** Podjetja po vsej Sloveniji bodo ob istem času odprla svoja vrata in se predstavila obiskovalcem. Dogodek poteka vzporedno z Dnevom delodajalcev, ki je namenjen podpori kadrovanja in povezovanja ponudbe in povpraševanja na trgu dela.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

29. november **Maribor**	**Osnove uspešne prodaje na Amazonu – Strokovna delavnica** Pridružite se nam na strokovni delavnici, na kateri boste spoznali 5 ključnih korakov za začetek prodaje ter razkrili skrivnosti povečanja prodaje in uspešnega poslovanja na spletni platformi Amazon.
2. december **Ljubljana**	**Carinski postopki: Uvrščanje blaga, poreklo in začasni izvoz** Seminar je namenjen osebam v podjetjih, ki so vključene v izvozne postopke. Spoznali boste osnove carinskih postopkov, pravila glede uvršanje blaga v carinsko tarifo in glede določitve preferencialnega in nepreferencialnega porekla blaga ...
3. december **Budimpešta**	**Gospodarska delegacija na Madžarsko** Gospodarska zbornica Slovenije v sodelovanju z Javno Agencijo SPIRIT ter z Gospodarsko zbornico Madžarske organizira poslovni forum in individualne sestanke med slovenskimi in madžarskimi podjetji.
5. december **Maribor**	**7. Konferenca ženske podjetnosti »Ko se posel prismodi«** Konferenca, ki ni še nikoli bila samo konferenca, bo letos tudi podjetniški sejem, B2B srečanja, smeh, telovadba, razmišljanje o mediteranskem načinu prehranjevanja in okušanje tako pripravljenih jedi, druženje, posel …
11. december **Ljubljana**	**Seminar Davčni obračun in letno poročilo za leto 2019** Rezervirajte si termin za izobraževanje s predavateljico Ksenijo Prosen.

HETA ASSET RESOLUTION

ZBIRANJE PONUDB ZA NAJEM

Pisarniški prostori
v Kopru

Lokacija: **Ferrarska ulica 30, Koper**
Leto izgradnje: **1996**
Energetska informacija: **72 kWh/m²a**:
Nastropje: **od 1. do 3. nadstropja**
Neto tlorisna površina: **2.343 m²**
- pisarniški prostori: **2.004 m²**
- arhiv: **55 m²**
- skupni prostori: **284 m²**

Nepremičnina bo na razpolago za najem od marca 2020 dalje.

Oddamo opremljene pisarniške prostore v poslovnem objektu BARKA. Dostop je urejen po skupnem stopnišču ter z dvigalom. Prostori so opremljeni po standardih, ki veljajo za javne proračunske uporabnike, so redno vzdrževani, klimatizirani, tehnično varovani ter pod video nadzorom. Parkiranje je urejeno na skupnem parkirišču pred objektom in na javnem parkirišču pri Barki, kjer je 441 mest.

Objekt se nahaja v poslovno industrijski coni Koper, neposredno ob zgodovinskem mestnem jedru, oddaljenemu nekaj minut hoje in ob vhodu v Luko Koper in luško upravo. V neposredni bližini so vsi pomembni ponudniki prometnih in logističnih storitev v Kopru, trgovski centri in druge ustanove. Javni transport je od stavbe oddaljen manj kot 200 m, do priključka na avtocesto pa je 1,6 km.

Več informacij najdete na naši spletni strani, kjer se lahko tudi prijavite za ogled.

HETA Asset Resolution d.o.o. 041 302 969 matjaz.dimec@har.si www.nepremicnine-har.si

Javni sklad Republike Slovenije za podjetništvo

SLOVENSKI PODJETNIŠKI SKLAD

Javni sklad Republike Slovenije za podjetništvo (skrajšano Slovenski podjetniški sklad)
Ulica kneza Koclja 22
2000 Maribor
+386 (0)2 234 12 60
info@podjetniskisklad.si
www.podjetniskisklad.si

Slovenski podjetniški sklad (v nadaljevanju SPS) je specializirana finančna institucija, ki mikro, malim in srednje velikim podjetjem zagonskim ter hitro rastočim podjetjem nudi učinkovite finančne in vsebinske spodbude. S svojimi aktivnostmi zapolnjuje finančne vrzeli in skupaj s finančnimi partnerji, ne le izboljša dostop, temveč tudi pogoje, ki jih morajo izpolnjevati MSP-ji pri pridobivanju finančnih virov za razvoj in rast in prodor na vedno bolj zahtevna in specializirana tržišča. SPS zaradi uspešne multiplikacije javnih virov za finančno podporo MSP-jem preko uspešnega in nadzorovanega upravljanja z javnimi viri, privablja ostale bančne in privatne vire v finančne linije za MSP-je. Hkrati s finančnimi spodbudami pa SPS prav tako sokreira slovenski start up ekosistem, je povezovalec različnih podjetniških mrež in svetovalnih institucij in s tem nadgrajuje finančno pomoč z vsebinsko pomočjo kot so različne strokovne storitve, informiranje, usposabljanja in mreženja za podjetja. S tem zastopa cilje Evropske komisije glede podpore podjetništva, rasti raziskav, razvoja in zaposlovanja.

V slovenskem okolju za mikro mala in srednje velika podjetja SPS igra pomembno vlogo, saj nastopa kot:

1. Vodilni ponudnik garancij za bančne kredite s subvencijo obrestne mere in s tem spodbuja posojilne aktivnosti MSP-jev v Sloveniji.
2. Osrednji ponudnik mikrokreditov za MSPje, samozaposlene, start upe in scale upe.
3. Sokreator START UP EKOSISTEMA za doseganje globalnega uspeha zagonskih podjetij.
4. Ključni so-investitor semenskega in tveganega kapitala kot lastniškega financiranja za hitrorastoča podjetja v Sloveniji v povezavi z vsebinsko podporo.
5. Ponudnik sofinanciranja različnih poslovnih storitev preko vavčerjev, ki izboljšujejo konkurenčni položaj podjetij in kvaliteto poslovanja.
6. Sokreator podjetniškega okolja za podjetniški sektor v Sloveniji.
7. Povezovalec podjetniške mreže v mednarodnem okolju.
8. Učinkovita javna finančna institucija.

Z različnimi oblikami finančnih kot vsebinskih spodbud krepimo rast in razvoj slovenskih MSPjev v vseh fazah razvoja, od zagona, do vstopa na trg, globalne rasti ter tekočega poslovanja oz. faze zrelosti. Preko SPSa so MSPji deležni do lažjega, cenejšega in hitrejšega dostopa do ugodnih finančnih virov na trgu in do bogate vsebinske podpore. Za še večjo konkurenčnost MSPjev pa SPS sodeluje tudi s Skladom skladov v sodelovanju s katerim ponuja zelo ugodna mikroposojila in semenski kapital za preboj inovativnih podjetij.

Spremljajte razpise in preverite ugodnosti posameznih produktov na: http://www.podjetniskisklad.si/sl/razpisi.
Prijavite se na **e-novice** in obveščali vas bomo o novostih!

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI IN INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Sklad skladov

Sofinanciranje Republike Slovenije in EU iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov

PROMO

SLOVENSKI SEKTOR PEKARSTVA SE PRIDRUŽUJE PROJEKTU »ZAVEZA ODGOVORNOSTI«, DO LETA 2022 ZA 5 % MANJ DODANE SOLI V SLOVENSKEM KRUHU

Osem slovenskih podjetij iz sektorja pekarstva, ki strateško deluje v okviru GZS – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, je podpisalo listino »Zaveze odgovornosti«. Slavnostni dogodek je potekal v prisotnosti ministrov dr. Aleksandre Pivec (MKGP) in Aleša Šabedra (MZ).

Osem podjetij podpisnikov (Don Don, Hlebček, Mercator IP, Mlinopek, Mlinotest, Pekarna Pečjak, Spar Slovenija in Žito) se je zavezalo, da bo do leta 2022 zmanjšalo vsebnost dodane soli v kruhu za 5 %. S tem namenom bodo razvijali, izboljševali sestavo obstoječih izdelkov ter iskali dodatne načine za zmanjševanje dodane soli v kruhu. Poleg tega pa bodo podjetja po drugi strani širila ponudbo pekovskih izdelkov z večjo vsebnostjo polnozrnatih sestavin ter tako udejanjali enega od ključnih strateških ciljev prehranske strategije Ministrstva za zdravje RS.

V okviru programa PREŽIVI, ki je sofinanciran s strani Ministrstva za zdravje RS in je del prizadevanj Dober tek Slovenija za več gibanja in bolj zdravo prehrano, projekt Zaveza odgovornosti prerašča že na celotno živilskopredelovalno industrijo. To se kaže tudi v številu novih živil izboljšane hranilne sestave (manj sladkorja, soli, maščob oz. več prehranskih vlaknin, vitaminov in/ali mineralov), ki jih na enem mestu združuje Katalog živil izboljšane sestave.

Foto: Kraftart

Foto: LTH Castings

NOV UČNI CENTER ZA DIJAKE V LTH CASTINGS NA TRATI

Podjetje LTH Castings je na Trati pri Škofji Loki odprlo učni center, v katerem izvajajo praktično izobraževanje za tehnične poklice. Podjetje je v razvoj učnega centra v zadnjih treh letih vložilo več kot 100.000 evrov, ob odprtju pa so Šolskemu centru Škofja Loka predali ček za 8.000 evrov, ki predstavlja donacijo za nakup opreme za učni izdelovalni laboratorij, ki se nahaja v Šolskem centru v Škofji Loki.

Novi sodobno opremljen učni center v LTH Castings je namenjen dijakom srednjih tehničnih šol, ki se izobražujejo za poklic oblikovalec kovin – orodjar oz. strojni tehnik v vajeniškem in rednem učnem programu. Znanje pridobivajo v za ta namen zgrajeni učilnici na sodobnih strojih in drugih delovnih pripomočkih, pri čemer jih vodijo mentorji – strokovnjaki LTH Castings.

»V LTH Castings podpiramo prenašanje sodobnih praktičnih znanj s področja orodjarstva na mlajše generacije. Področje orodjarstva se nenehno razvija in možnosti za razvoj v stroki je veliko. To potrjuje tudi naše dolgoletno in rastoče sodelovanje z najuglednejšimi poslovnimi partnerji v avtomobilski industriji, ki v nas prepoznavajo kakovostne partnerje. Zato je pomembno, da gremo z avtomobilsko industrijo v koraku z razvojem, kar nam dobro uspeva. In zato je potrebno tudi znanje mladih generacij,« je ob odprtju učnega centra povedal direktor podjetja LTH Castings Andrej Kranjec.

LTH Castings na področju izobraževanja mladih kadrov že vrsto let uspešno sodeluje s Šolskim centrom Škofja Loka. Lahko se pohvalijo, da imajo največje število vajencev v Sloveniji, in sicer 21. V lanskem šolskem letu je pri njih obvezno prakso opravljalo več kot 70 dijakov in študentov. Skrbijo tudi za izobraževanje učiteljev, zaposleni LTH Castings tudi predavajo dijakom na šoli. Podjetje ob začetku vsakega šolskega leta celotni generaciji 1. letnika srednje šole podari delovne obleke. Trenutno imajo tudi več kot 80 štipendistov, ki v podjetju opravljajo šolsko prakso, počitniško delo, po zaključenem šolanju pa jih čaka zaposlitev.

Na dogodku je bila prisotna tudi Andreja Sever, direktorica službe za razvoj kadrov in izobraževanje na GZS, ki vodi projekt vajeništva. »Vesela sem, da imam možnost sodelovati s podjetjem LTH Castings, kjer so v obdobju ponovnega uvajanja vajeništva v Sloveniji prepoznali svojo vlogo in se spoprijeli z veliko odgovornostjo pri izobraževanju in usposabljanju mladih. To so prepoznali tudi mladi v njihovi okolici, zato se borijo za mesta pri njih in ni naključje, da se pri njih usposablja največje število vajencev v Sloveniji,« je povedala Severjeva.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

UO GZS O ZDRAVSTVU IN SOCIALNEM DIALOGU

Člani UO GZS so na oktobrski seji z zdravstvenim ministrom razpravljali o aktualnem dogajanju na področju zdravstva in o načrtih ministrstva v tekočem mandatu, obravnavali pa so tudi področje socialnega dialoga.

Boštjan Gorjup, predsednik GZS, je uvodoma pojasnil, da je GZS vsa zadnja leta v svojih dokumentih in stališčih opozarjala na pomembnost kakovostnega, dobro organiziranega in racionalnega zdravstvenega varstva in zavarovanja. Gospodarstvo je s svojimi zaposlenimi ključen financer tega zavarovanja. Opozoril je na neustrezno dostopnost zdravstvenih storitev zaradi čakalnih vrst ter izredno povišanje izgubljenih delovnih dni zaradi bolniške odsotnosti, ki ima negativne posledice na vse gospodarske subjekte. Po njegovih besedah je zaskrbljujoče tudi dokaj počasno, predrago in s številnimi težavami povezano uvajanje novih tehnologij, tudi digitalnih sistemov v zdravstvo. Prepočasna in vprašljiva je sanacija finančnih in drugih težav zdravstvenih izvajalcev, njihova optimizacija in specializacija, kar je tudi posledica neracionalne zdravstvene mreže. Dodal je, da bo letos v javni zdravstveni blagajni že za dobre 3 milijarde prihodkov, kar je za tretjino več kot pred šestimi leti. V naslednjih dveh letih bodo predvidoma prihodki te blagajne višji še za dobrih 420 milijonov in bodo leta 2021 znašali že 3,5 milijarde. »Število delovno aktivnih oseb v zdravstvu je za skoraj 16 % višje kot pred petimi leti, čeprav se letno število obiskov pacientov ni toliko povečevalo«, je poudaril.

Minister za zdravje Aleš Šabeder je spregovoril o načrtih ministrstva v tekočem mandatu. Predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi naj bi bil predložen na vlado do konca 2019, ukinitev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in njegova nadomestitev z »obveznim pavšalnim prispevkom« pa naj bi bila dvofazna. Med ključnimi problemi je izpostavil velik porast stroškov za nadomestila za začasno zadržanost z dela v breme ZZZS in porast števila oseb v dolgotrajnem staležu. Različne aktivnosti se po ministrovih besedah izvajajo v zvezi s problematiko področja čakalnih dob. Omenil je tudi nujnost racionalnejše organiziranosti javne zdravstvene mreže. Tako je ministrstvo za zdravje že pristopilo k pripravi integriranega načrta kadrov v zdravstvu za naslednje petletno obdobje. UO GZS je ob tem sprejel sklep, da bo GZS posredovala dekanoma obeh medicinskih fakultet predlog, da se število vpisnih mest dvigne s 150 na 200.

Foto: Kraftart

Foto: Krka

KRKA ODPRLA NOV RAZVOJNO-KONTROLNI CENTER 4

Krka je oktobra odprla nov Razvojno-kontrolni center 4 (RKC 4). Z novo 55,6 milijona evrov vredno naložbo so podvojili razvojno-raziskovalne in analizne zmogljivosti za zagotavljanje kakovosti svojih izdelkov. Z omenjeno naložbo so pridobili nove kontrolno-analizne laboratorije ter prostore Farmacevtskega razvoja in Razvoja analitike. Gre za 8-etažni objekt z 18.000 m² uporabne površine. Pomembna pridobitev so prostori Pilote farmacevtskega razvoja, namenjeni razvoju trdnih farmacevtskih oblik, ki je ključen člen v razvoju novih izdelkov. V prvem delu so prostori z laboratorijsko tehnološko opremo za razvojno-raziskovalno delo. V drugem delu je večja, polindustrijska oprema, ki je namenjena izdelavi serij za klinična preizkušanja in stabilnostna testiranja ter optimizaciji tehnologij pred prenosom v industrijsko merilo. Najsodobnejša tehnološka oprema je podprta s tehnikami procesne analizne tehnologije, ki raziskovalcem omogočajo sproten vpogled v proces razvoja in izdelave zdravil.

V sodobno zasnovanih laboratorijih odprtega tipa so vpeljali lastne tehnične rešitve, ki omogočajo optimalno izvajanje dela. Visokokakovostna analizna oprema obsega več kot 300 instrumentov in aparatur za testiranja ter omogoča učinkovito delo in zagotavljanje verodostojnosti podatkov. Kontrolni laboratoriji so zakonodajna zahteva, obenem pa jim zagotavljajo neodvisnost in fleksibilnost.

Novi RKC 4 je z mostom povezan z RKC 3, ta pa z RKC 1. Z novim objektom so skoraj podvojili razvojne in kontrolno-analizne zmogljivosti in pomembno nadgradili razvojno-raziskovalno dejavnost, ki je ključna za njihov vertikalno integrirani poslovni model.

Tiskano na papirju Viprint, 80 g, papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.

Novi Multivan 6.1
Posodobljena ikona

Robusten, prostoren in idealen za vse, ki ste nenehno v gibanju. Novi Multivan vas bo navdušil z najsodobnejšimi asistenčnimi, varnostnimi in infotainment sistemi, 23-centimetrskim zaslonom na dotik, višjim položajem sedenja ter 4-smernimi nastavljivimi ledvenimi oporami. Vse, kar potrebujete za udobje in vse, kar hočete za razvedrilo!

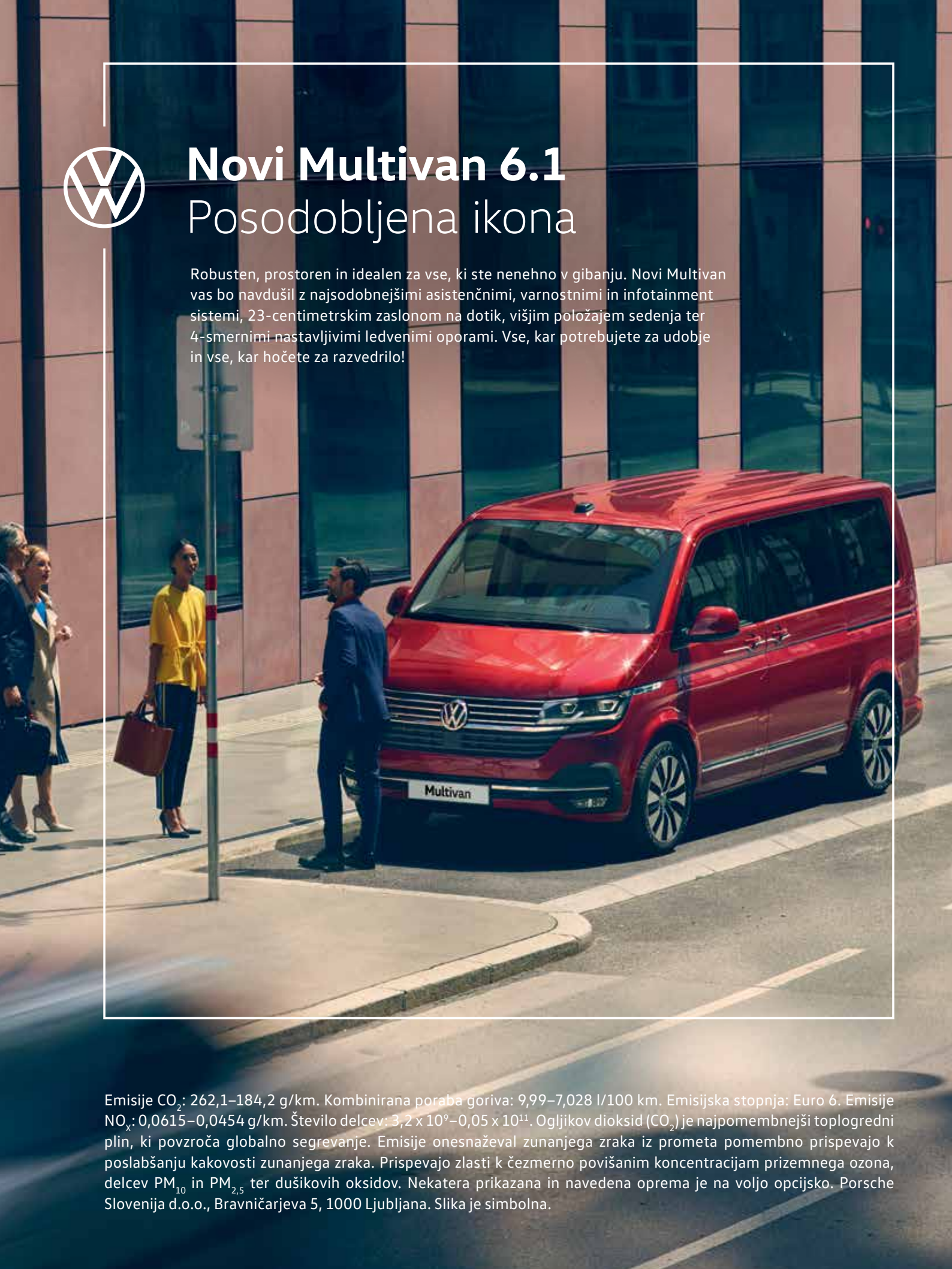

Emisije CO_2: 262,1–184,2 g/km. Kombinirana poraba goriva: 9,99–7,028 l/100 km. Emisijska stopnja: Euro 6. Emisije NO_X: 0,0615–0,0454 g/km. Število delcev: $3{,}2 \times 10^9$–$0{,}05 \times 10^{11}$. Ogljikov dioksid (CO_2) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM_{10} in $PM_{2,5}$ ter dušikovih oksidov. Nekatera prikazana in navedena oprema je na voljo opcijsko. Porsche Slovenija d.o.o., Bravničarjeva 5, 1000 Ljubljana. Slika je simbolna.

NOVI OPEL MOVANO

NEMŠKO ORODJE, KI PELJE VAŠ POSEL

PREIZKUSITE NOVI OPEL MOVANO!
ŽE NA ZALOGI PRI VAŠEM TRGOVCU.
WWW.OPEL.SI

Povprečna poraba goriva (kombinirano): 7,3–7,5 l/100 km. Emisije CO_2 (kombinirano): 191–195 g/km. Uradna vrednost emisijske stopnje: EURO 6d-TEMP. Specifične emisije NO_X: 0,0209–0,0335 g/km. Vrednost specifične emisije trdnih delcev pri dizelskih motorjih: 0,0007–0,0014 g/km. Število delcev pri dizelskih motorjih: 0,19 E11 /km. Ogljikov dioksid (CO_2) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal iz prometa prispevajo k poslabšanju zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam ozona, delcev PM_{10} in $PM_{2,5}$ ter dušikovih oksidov.